

Prognoza oddziaływania na środowisko

Strategia IIT z modelem struktury funkcjonalno – przestrzennej - Partnerstwo Powiatu Gryfińskiego

Zamawiający	Powiat Gryfiński – ul. Sprzymierzonych 4, 74-100 Gryfino Gmina Banie – ul. Skośna 6, 74-110 Banie Gmina Cedynia – pl. Wolności 1, 74-520 Cedynia Gmina Chojna – ul. Jagiellońska 4, 74-500 Chojna Gmina Mieszkowice – ul. Fryderyka Chopina 1, 74-505 Mieszkowice Gmina Moryń – p. Wolności 1, 74-503 Moryń Gmina Widuchowa – ul. Grunwaldzka 1, 74-120 Widuchowa
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze ul. Telimeny 3 Michał Mięsikowski 87-100 Toruń

Zespół autorski		
mgr Monika Andruszkiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
inż. Anna Stankiewicz	opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, 2024 r.
--------------------------	----------------

Spis treści

1.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	4
2.	Wstęp.....	5
2.1.	Cel prognozy	5
2.2.	Zakres prognozy.....	5
3.	Informacje o zawartości i głównych celach Strategii IIT	8
3.1.	Cele projektowanego dokumentu	8
3.2.	Powiązania Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	41
4.	Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	48
5.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Startegii oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	50
6.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	52
7.	Charakterystyka powiatu i gmin partnerskich	54
8.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	60
8.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	60
8.2.	Zagrożenie hałasem	63
8.3.	Gospodarowanie wodami.....	65
8.4.	Gospodarka wodno-ściekowa	68
8.5.	Zasoby geologiczne.....	70
8.6.	Gleby	71
8.7.	Obszary chronione	73
8.8.	Zabytki	81
9.	Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji proejktów	82
10.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Strategii w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	83
11.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	85
12.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.....	87
12.1.	Oddziaływanie na Obszar Natura 2000	99
12.2.	Oddziaływanie na rezerwat przyrody	127
12.3.	Oddziaływanie na zespół przyrodniczo-krajobrazowy.....	127
12.4.	Oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Kamienna	131

12.5 Oddziaływanie na pomniki przyrody	131
12.6. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta.....	133
12.7. Oddziaływanie na ludzi	134
12.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat	135
12.9. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	136
12.10. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi.....	138
12.11. Oddziaływanie na krajobraz	138
12.12. Oddziaływanie na zasoby naturalne	138
12.13. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	138
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	140
14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	141
Spis map i tabel	142
Spis załączników.....	144

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana, na rzecz *Strategii IIT z modelem struktury funkcjonalno – przestrzennej - Partnerstwo Powiatu Gryfińskiego*, dalej zwana „Strategią”. Celem *Prognozy* jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, przewidziane w *Strategii*, wraz z oceną występowania oddziaływań skumulowanych oraz z możliwymi do zastosowania rozwiązaniami alternatywnymi a także z potrzebą działań kompensacyjnych.

Strategia zawiera m.in. syntezę diagnozy, cele, do których Partnerstwo dąży oraz odpowiadające im kierunki działań, wskaźniki, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, listę projektów wraz z informacją o ich wyborze, źródła finansowania i opis systemu wdrażania.

2. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko we wszystkich strefach rozwojowych, tj. społecznej, gospodarczej oraz ekologicznej, zapewnia wdrożenie długookresowego planowania i programowania z procesem realizacji inwestycji. Przyjmuje się za podstawę tych działań zrównoważony rozwój i ład przestrzenny. Zrównoważony rozwój, rozumiany jest tutaj jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Celem jest zagwarantowanie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. Przez ład przestrzenny należy natomiast rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość, oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

2.1. Cel prognozy

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), Strategia, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w jej ramach – sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Celem sporządzenia Prognozy dla Strategii, jest głównie:

1. Ocena stopnia i sposobu uwzględnienia założeń i wytycznych wynikających z innych dokumentów strategicznych, na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym;
2. Identyfikacja znaczących negatywnych oddziaływań na obszary chronione;
3. Określenie możliwości i zasad ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją działań określonych w Strategii wraz ze wskazaniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiskowych.

2.2. Zakres prognozy

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

- f. oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g. datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne,
  - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

a także przedstawia:

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

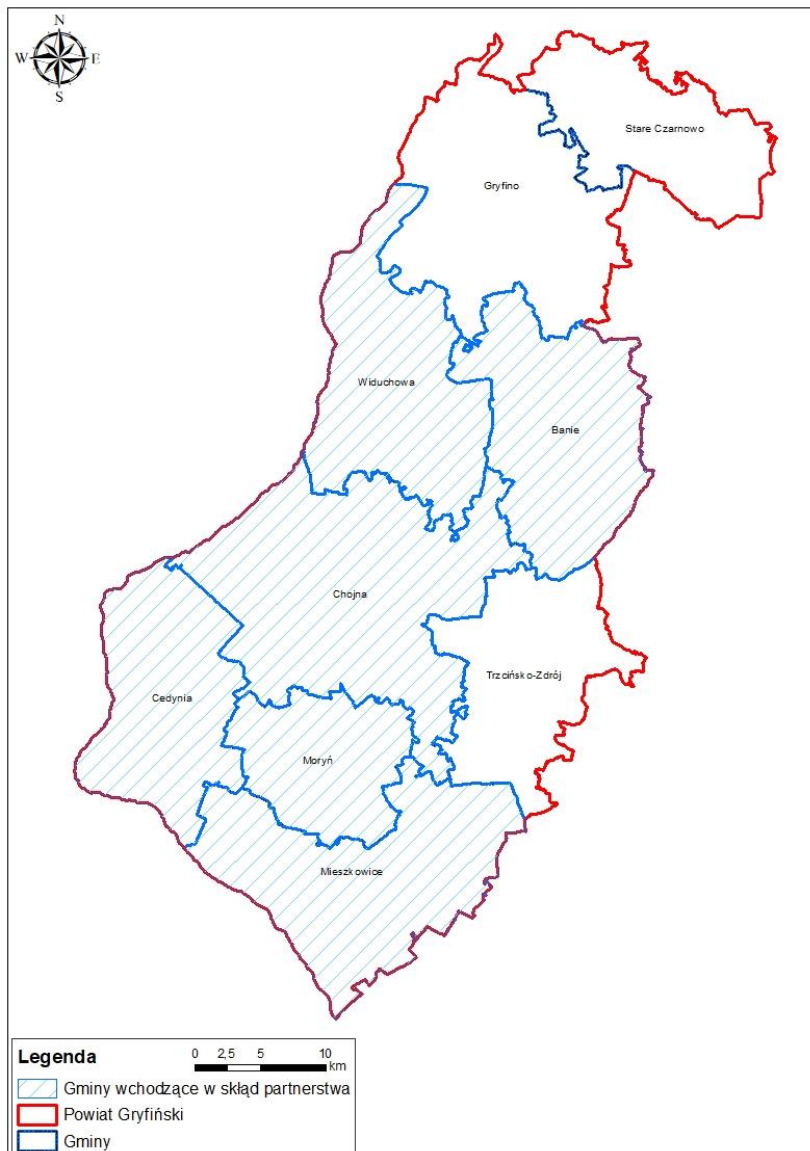
- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. Informacje o zawartości i głównych celach Strategii IIT

3.1. Cele projektowanego dokumentu

Partnerstwo Powiatu Gryfińskiego tworzy 7 samorządów. W jego skład wchodzi 4 gminy miejsko-wiejskie, 2 gminy wiejskie i 1 powiat:

- gmina Banie;
- miasto i gmina Cedynia;
- miasto i gmina Chojna;
- miasto i gmina Mieszkowice;
- miasto i gmina Moryń;
- gmina Widuchowa;
- powiat gryfiński.

Mapa. 1. Gminy wchodzące w skład Partnerstwa z powiatem gryfińskim.

Przedmiotem Prognozy jest *Strategia IIT z modelem struktury funkcjonalno – przestrzennej - Partnerstwo Powiatu Gryfińskiego* (dalej Strategia), której głównym celem jest

zapewnienie wyższego poziomu jakości życia mieszkańców na obszarze Partnerstwa wskutek spójnego, zorientowanego na zaspokajanie wspólnych potrzeb rozwoju, realizowanego w oparciu o posiadane zasoby, w poszanowaniu autonomii wszystkich partnerów i przy udziale wszystkich chętnych interesariuszy.

Strategiczna wizja Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego to przyszły, wyobrażony stan rzeczy, jaki zaistnieje w perspektywie czasowej 2030 roku i brzmi ona:

W 2030 roku obszar Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego będzie miejscem rozwijającym się w sposób zrównoważony, przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. Poprawie ulegnie oferta usług publicznych oraz dostępność do infrastruktury. Obszar Partnerstwa stanie się wygodnym miejscem do życia, którego istotnym elementem będzie poszanowanie dla dziedzictwa kulturowego, tradycji i historii. Czyste, w dużej części chronione, środowisko naturalne, funkcjonalna, odnowiona przestrzeń oraz ponadprzeciętne zasoby krajobrazowe wyraźnie będą podnosiły poziom jakości życia na obszarze Partnerstwa.

Kluczową determinantą rozwojową będzie stan lokalnej gospodarki, która w większym stopniu będzie wykorzystywała lokalne zasoby. Znacząco rozwinie się infrastruktura turystyczna, a napływ turystów w istotny sposób wpłynie na rozwój lokalnych podmiotów gospodarczych. Procesem wpływającym na jakość życia będzie także integracja lokalnej społeczności, wzrost znaczenia lokalnych organizacji pozarządowych oraz większa aktywność społeczna przejawiająca się m.in. udziałem we wspieranym przez samorządy procesie współdecydowania o rozwoju obszaru .

Strategia powstała w oparciu o zapisy *Ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027* (Dz. U. 2022 poz. 1079), w szczególności o zapisy Rozdziału 12 tejże ustawy. Stanowi ona odpowiedź na problemy, potrzeby rozwojowe, wyzwania i szanse wskazane w przeprowadzonej diagnozie obszaru Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego. Jej horyzont czasowy zgodny jest okresem trwania perspektywy finansowej 2021-2027. Strategia i jej proces przygotowywania są również zgodne z *Ustawą o samorządzie gminnym* z dnia 8 marca 1990 r., *Ustawą o samorządzie powiatowym* z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz *Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* z 6 grudnia 2006 r., a także z *Ustawą o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* z dnia 7 lipca 2023 r.

Strategia zawiera m.in. syntezę diagnozy, cele, do których Partnerstwo dąży oraz odpowiadające im kierunki działań, wskaźniki, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, listę projektów wraz z informacją o ich wyborze, źródła finansowania i opis systemu wdrażania

Główne potrzeby rozwojowe Partnerstwa dotyczą:

- Poprawy sytuacji gospodarczej obszaru;
- Zahamowania niekorzystnych zmian demograficznych;
- Poprawy jakości i dostępności infrastruktury;

- Minimalizowania wykluczenia komunikacyjnego;
- Wzmocnienia kapitału społecznego;
- Zwiększenia dostępności i jakości usług.

Do realizacji celu głównego Strategii, określono poszczególne cele szczegółowe, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy rozwojowe:

CS 1. Partnerstwo spójne społecznie;

CS 2. Partnerstwo dobrze zagospodarowane;

CS 3. Partnerstwo konkurencyjne.

Dla każdego z powyższych celów szczegółowych, wskazano ogólnie nazwane działania a każde z tych działań zostało uzupełnione o wykaz typów projektów dopuszczonych do realizowania w ramach danego działania.

Działania to sformułowane ogólne obszary aktywności, które będą podejmowane w celu osiągnięcia danego celu szczegółowego i są działaniami w perspektywie do 2030 roku. Natomiast typy projektów to wykaz rodzajów aktywności wdrażających cel, opisanych na poziomie konkretnego wykonawczego. Nie należy ich mylić z wykazem poszczególnych projektów przewidzianych do aplikacji.

Tabela 1. Działania i typy projektów przewidziane dla realizacji poszczególnych celów szczegółowych Strategii.

Cel szczegółowy:	Działanie	Dopuszczone typy projektów
CS 1: Partnerstwo spójne społecznie	1.1 Nowoczesne nauczanie	1.1.1 Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej wspomagającej procesy dydaktyczne 1.1.2 Wsparcie procesu dydaktycznego z wykorzystaniem programów stażowych i stypendialnych, idei <i>lifelong learning</i> i narzędzi cyfrowych 1.1.3 Organizacja dodatkowych zajęć dla uczniów skutkujących wzrostem kluczowych kompetencji 1.1.4 Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli
	1.2 Efektywna służba zdrowia	1.2.1 Zwiększanie dostępności oferty opieki zdrowotnej, w szczególności specjalistycznej, na obszarze Partnerstwa
	1.3 Aktywni mieszkańcy	1.3.1 Aktywizacja zawodowa mieszkańców 1.3.2 Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój idei społeczeństwa obywatelskiego
	1.4 Skuteczny proces włączenia społecznego	1.4.1 Praca z grupami defaworyzowanymi na rzecz przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu 1.4.2 Wsparcie imigrantów, w szczególności dzieci, w procesie włączania w struktury lokalnej społeczności
	1.5 Sprawna opieka społeczna	1.5.1 Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opieki społecznej 1.5.2 Poszerzanie oferty usług społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem form opieki zdeinstytucjonalizowanej 1.5.3 Realizacja programu wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla uczniów

Cel szczegółowy:	Działanie	Dopuszczone typy projektów
CS 2: Partnerstwo dobrze zagospodarowane	2.1 Czyste środowisko	2.1.1 Podejmowanie działań termomodernizacyjnych, w tym związanych z wymianą nieefektywnych źródeł ciepła i światła 2.1.2 Upowszechnianie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym wsparcie udzielane instalacjom prosumenckim 2.1.3 Wsparcie elektromobilności 2.1.4 Rozwój infrastruktury technicznej sprzyjającej czystemu środowisku 2.1.5 Ochrona zasobów wodnych, w tym rozbudowa błękitnej infrastruktury 2.1.6 Ochrona bioróżnorodności
	2.2 Sprawna komunikacja	2.2.1 Rozwój systemu zintegrowanej komunikacji zbiorowej 2.2.2 Poprawa stanu infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa na drogach 2.2.3 Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej 2.2.4 Poprawa dostępności do infrastruktury teleinformatycznej
	2.3 Funkcjonalna przestrzeń	2.3.1 Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych, w szczególności zabytkowych układów miejskich 2.3.2 Rozwój terenów zielonych, w tym rekreacyjnych
	2.4 Efektywne zarządzanie	2.4.1 Doskonalenie procesów sprzyjających efektywnemu zarządzaniu na szczeblu lokalnym, w tym cyfryzacja JST
CS 3: Partnerstwo konkurencyjne	3.1 Konkurencyjna turystyka	3.1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej 3.1.2 Promocja produktów turystycznych i kulturalnych 3.1.3 Pełniejsze wykorzystanie lokalnych potencjałów na cele turystyczne i rekreacyjne
	3.2 Wsparcie lokalnej gospodarki	3.2.1 Wspólna promocja gospodarcza i inwestycyjna obszaru 3.2.2 Wspieranie idei przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarze Partnerstwa
	3.3 Kształcenie dopasowane do potrzeb rynku pracy	3.3.1 Rozwój szkolnictwa (zawodowego) odpowiadające na lokalne zapotrzebowanie 3.3.2 Upowszechnianie kursów i szkoleń doskonalących dla osób dorosłych

W Strategii zostały opracowane dwie listy zadań – podstawowa (A) oraz rezerwowa (B), będąca efektem prac mających na celu pozyskanie możliwie szerokiej wiedzy od wszystkich interesariuszy zaangażowanych w proces tworzenia Strategii oraz skonfrontowania jej z politykami strategicznymi i rozwojowymi poszczególnych Partnerów oraz regionu i kraju.

Tabela 2. Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista podstawowa (Lista A).

TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRIORYTET FEPZ	DZIAŁANIE	TYTUŁ PROJEKTU
Program adaptacji do zmian klimatycznych obszaru	Priorytet 2	FEPZ.02.08 Zwiększenie efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynku Szkoły

TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRIORYTET FEPZ	DZIAŁANIE	TYTUŁ PROJEKTU
Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego	Fundusze na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego	budynków użyteczności publicznej (IIT)	Podstawowej w Baniach [gmina Banie]
		Termomodernizacja Urzędu Miejskiego w Chojnie [miasto i gmina Chojna]	
		Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieszkowicach [miasto i gmina Mieszkowice]	
		FEPZ.02.14 Adaptacja do zmian klimatu (IIT)	Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cedynia [miasto i gmina Cedynia]
			Park jako element miejskiej infrastruktury łagodzącej skutki ekstremalnych zjawisk hydrologicznych [miasto i gmina Moryń]
Rewitalizacja terenów zielonych (parków) na terenie gm. Widuchowa [gmina Widuchowa]			
Modernizacja i rozbudowa sieci dróg rowerowych na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego	Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	Remont ścieżki rowerowej Swobnica-Lubanowo-granica gminy [gmina Banie]
			Budowa drogi rowerowej łączącej istniejącą Trasę Zachodnich Pojezierzy na odcinku Trzcińsko-Zdrój – Siekierki z miastem Moryń [powiat gryfiński]
			Budowa ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny, gmina Cedynia [miasto i gmina Cedynia]
			Budowa odcinka drogi rowerowej na terenie gminy Chojna [miasto i gmina Chojna]
			Budowa ścieżki rowerowej Mieszkowice-Wierzchlas [miasto i gmina Mieszkowice]
			Modernizacja i rozbudowa sieci dróg rowerowych na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego - budowa drogi rowerowej w Cedyni [powiat gryfiński]
Upowszechnianie dostępu do jezior i innych zbiorników wodnych - endogennych zasobów obszaru	Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	Budowa pomostu na Jeziorze Dłużec w Baniach [gmina Banie]
			Renowacja kompleksu rekreacyjno-turystycznego

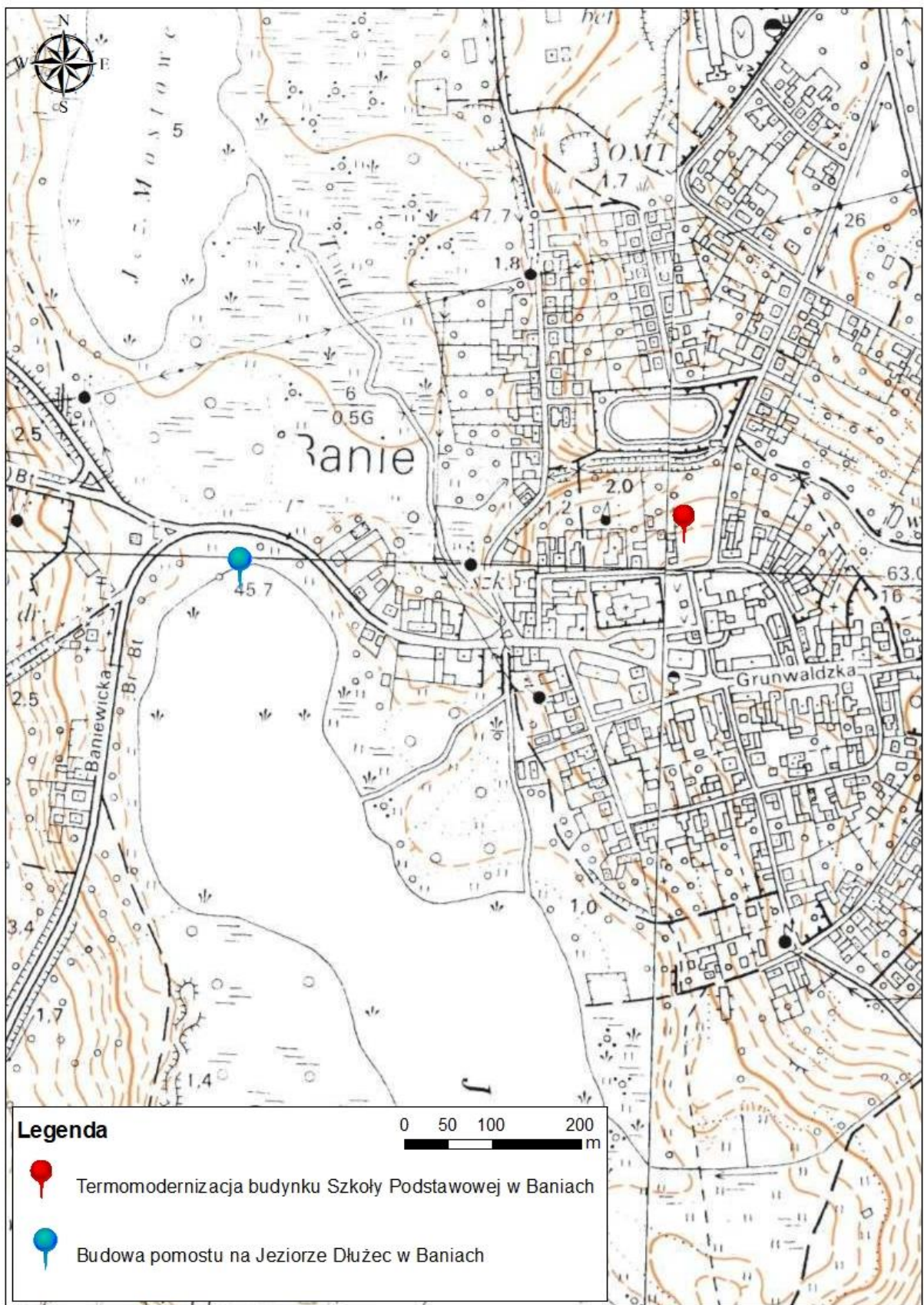
TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRIORYTET FEPZ	DZIAŁANIE	TYTUŁ PROJEKTU
Partnerstwa - na cele rekreacji i turystyki			w Cedyni (basen) <i>[miasto i gmina Cedynia]</i>
			Szlakiem Jezior Pomorza Zachodniego - zagospodarowanie Jeziora Jeleńskiego <i>[miasto i gmina Chojna]</i>
			Zagospodarowanie terenu przy jeziorze wraz z budową pomostu <i>[miasto i gmina Mieszkowice]</i>
			Budowa przystani żeglarskiej na Jeziorze Morzycko <i>[miasto i gmina Moryń]</i>
			Zagospodarowanie na cele rekreacyjne i turystyczne plaży w Lubiczu <i>[gmina Widuchowa]</i>
Renowacja obiektów dziedzictwa kulturowego na Szlaku Miast Warownych	Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	Renowacja odcinka murów obronnych na terenie miasta Chojna <i>[miasto i gmina Chojna]</i>
			Remont i renowacja historycznych murów obronnych oraz baszt prochowych w Mieszkowicach <i>[miasto i gmina Mieszkowice]</i>
			Remont murów obronnych w Moryniu <i>[miasto i gmina Moryń]</i>
			Renowacja fragmentu muru zamkowego wraz z basztą obserwacyjną <i>[gmina Widuchowa]</i>
Nowoczesne i efektywne szkolnictwo zawodowe na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego	Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	Podniesienie jakości i dostępności kształcenia zawodowego w ZSP w Chojnie poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb i wymagań współczesnego rynku pracy oraz osób niepełnosprawnych <i>[powiat gryfiński]</i>
	Priorytet 6 Fundusze na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego	FEPZ.06.11 Edukacja zawodowa na obszarach objętych Strategią IIT	Nowe kwalifikacje i szerokie kompetencje gwarancją przyszłości zawodowej <i>[powiat gryfiński]</i>
	Priorytet 6 Fundusze na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego	FEPZ.06.20 Rozwój usług społecznych, w tym usług świadczonych w społeczności lokalnej na obszarach objętych Strategią IIT	Wielopokoleniowe Centrum Integracji Społecznej Obszaru IIT z siedzibą w Chojnie <i>[miasto i gmina Chojna]</i>

TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRIORYTET FEPZ	DZIAŁANIE	TYTUŁ PROJEKTU
	Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	Wsparcie instytucjonalne i kompetencyjne przy wdrażaniu instrumentu IIT na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego [powiat gryfiński]

Gmina Banie:

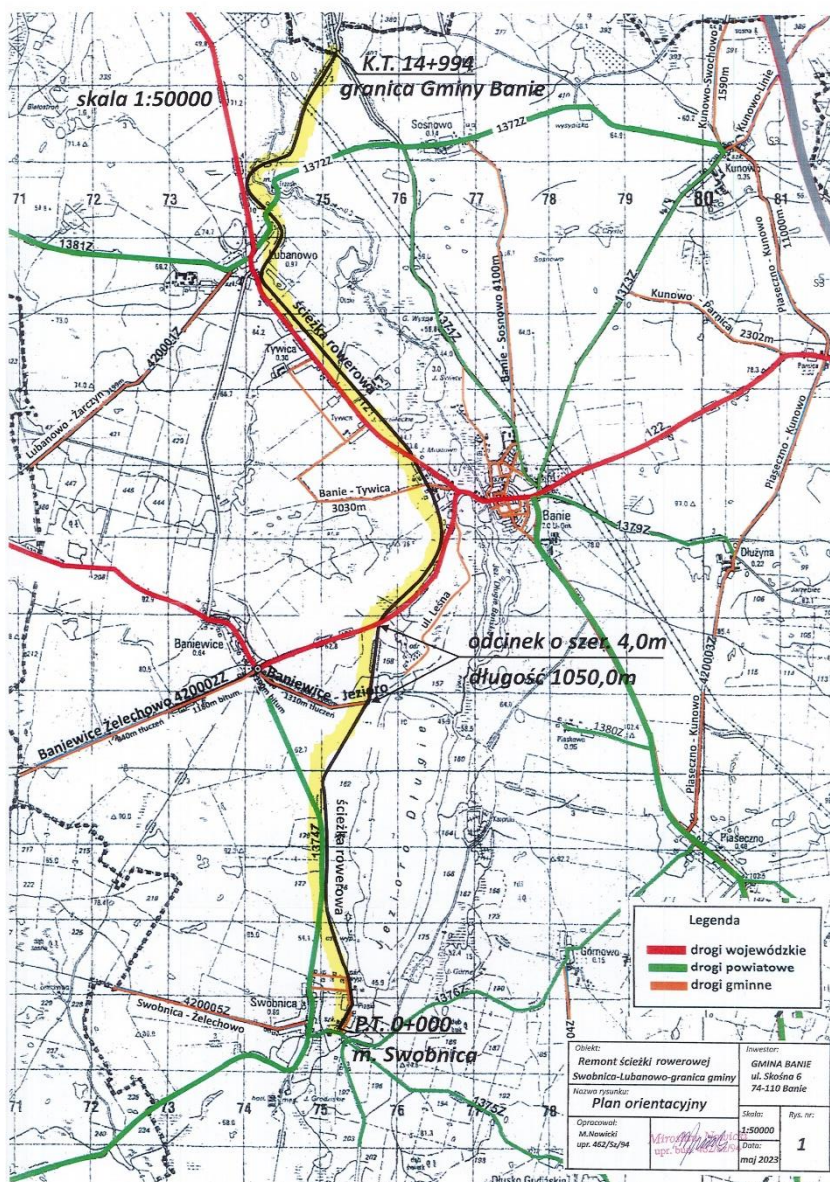
1. ***Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Baniach (mapa 2)***
2. ***Remont ścieżki rowerowej Swobnica-Lubanowo- granica gminy (mapa 3)***
3. ***Budowa pomostu na Jeziorze Dłużec w Baniach (mapa 2)***

Poniżej znajduje się mapa 2, z lokalizacją wyżej wskazanych projektów w gminie Banie.

Mapa. 2. Projekty planowane do realizacji w gminie Banie.

Mapa 3. Planowany do realizacji remont ścieżki rowerowej w gminie Banie.

Gmina Chojna:

1. Budowa odcinka drogi rowerowej na terenie gminy Chojna (mapa 5)

Planowany przebieg drogi rowerowej przebiega przez miasto Chojna wzdłuż ulicy Narciarskiej i Żwirki i Wigury oraz I etap budowy drogi rowerowej z miasta Chojna do Krajnika Dolnego.

Planowana do budowy ścieżka rowerowa będzie pierwszym etapem połączenia miasta Chojna z istniejącą drogą rowerową - Trasą Pojezierzy Zachodnich, a także pierwszym etapem połączenia miasta Chojna z istniejącym niemieckim szlakiem rowerowym - Odra Nysa. Zaplanowane prace dążą do połączenia miasta Chojna z istniejącymi trasami, poprzez budowę odcinka ścieżki rowerowej przebiegającej wzdłuż ulicy Narciarskiej i Żwirki i Wigury oraz z miasta Chojna w kierunku Krajnika Dolnego do wysokości osady Krupin. Poprzez zaplanowane działania zwiększy się atrakcyjność turystyczna miasta Chojna oraz znacznie poprawi się bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego na obszarach objętych inwestycją. Odcinki ścieżek rowerowych służyć będą zarówno mieszkańcom gminy

Chojna jak i odwiedzającym nas turystom. A pierwszy etap połączenia miasta Chojna z Trasą Pojezierną i trasą Odra-Nysa, wpłynie bardzo korzystnie dla miasta i zwiększy jego atrakcyjność turystyczną.

2. Szlakiem Jezior Pomorza Zachodniego – zagospodarowanie Jeziora Jeleńskiego (mapa 4)

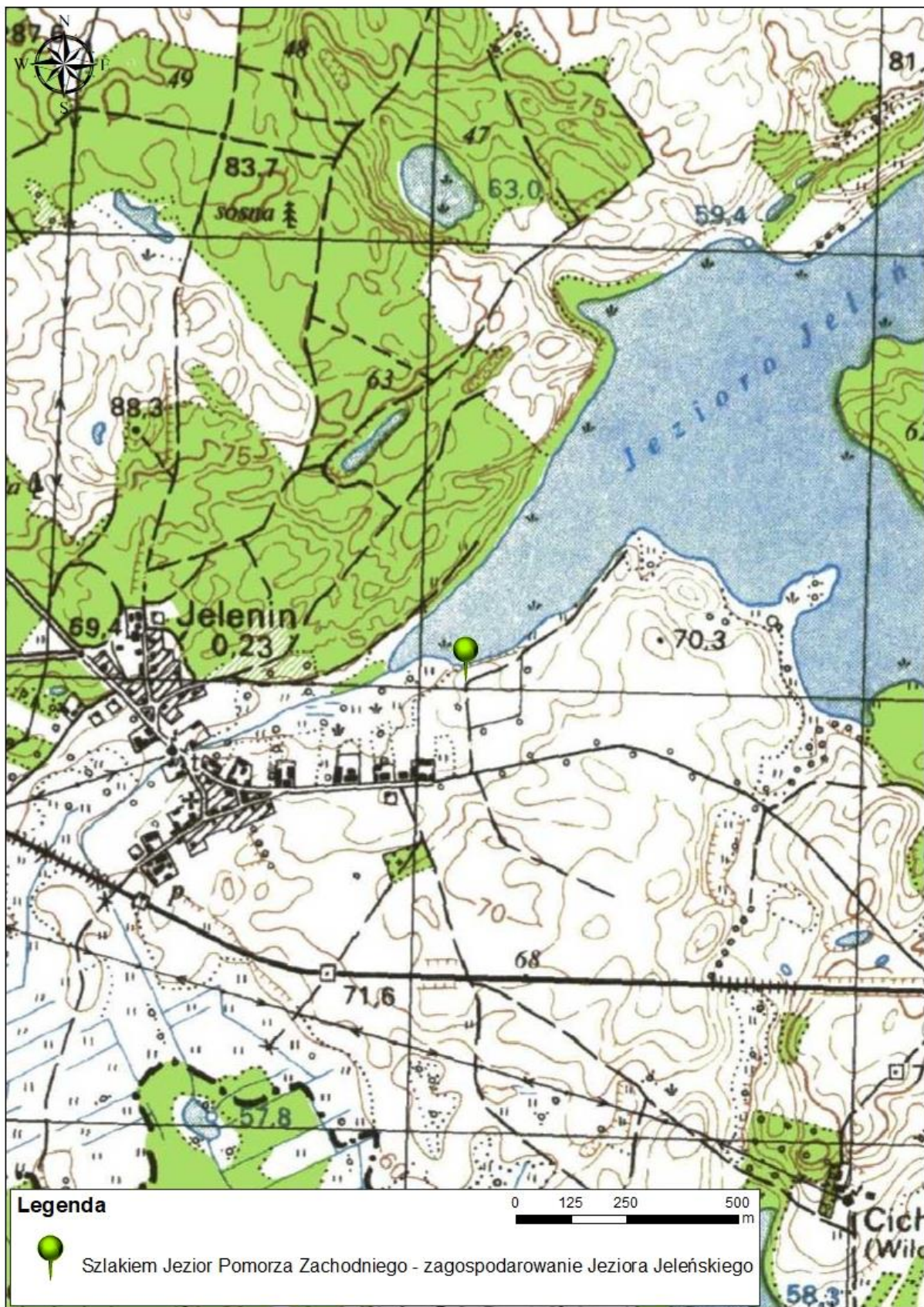
Proponowane przedsięwzięcie ma na celu stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej przy jeziorze Jeleńskim. Obecnie obszar przy jeziorze jest zdegradowany, plaża wymaga prac porządkowych i budowy nowej infrastruktury. W ramach przedsięwzięcia planuje się budowę pomostu pływającego, budowę bezpiecznych dojazdów do plaży, budowę małej architektury dla uatrakcyjnienia obszaru. Przestrzeń plaży przy jeziorze zostanie zrewitalizowana, w taki sposób by poprawić estetykę i funkcjonalność terenu, a także przyczyni się do wyrównania różnic panujących na obszarze Partnerstwa w zakresie wizerunku obszarów przestrzeni publicznych

3. Renowacja odcinka murów obronnych na terenie miasta Chojna (mapa 6)

Proponowane przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowany problem niezadowalającego stanu technicznego wielu zabytkowych obiektów zlokalizowanych na obszarze Partnerstwa, niejednokrotnie o dużej wartości historyczno-kulturowej oraz o znacznym potencjale turystycznym i społecznym. W ramach przedmiotowego projektu przewiduje się kontynuację renowacji zabytkowych murów obronnych oraz bramy Barnkowskiej, a także stworzenie koncepcji zagospodarowania rynku Starego Miasta Chojna. W 2022 roku przy wsparciu ze środków MKiDN obiekt został zabezpieczony, a najbardziej zagrożające elementy zostały naprawione. Obecnie planowane do wykonania prace obejmować będą renowację odcinka muru poprzez rozebranie uszkodzonych cegieł, naprawę lica ceglanego i uzupełnienie ubytków w cegle i spoinie. Planowane prace w bramie Barnkowskiej obejmować będą kontynuację renowacji elewacji budynku oraz remont wnętrza obiektu.

4. Termomodernizacja Urzędu Miejskiego w Chojnie (mapa 6)

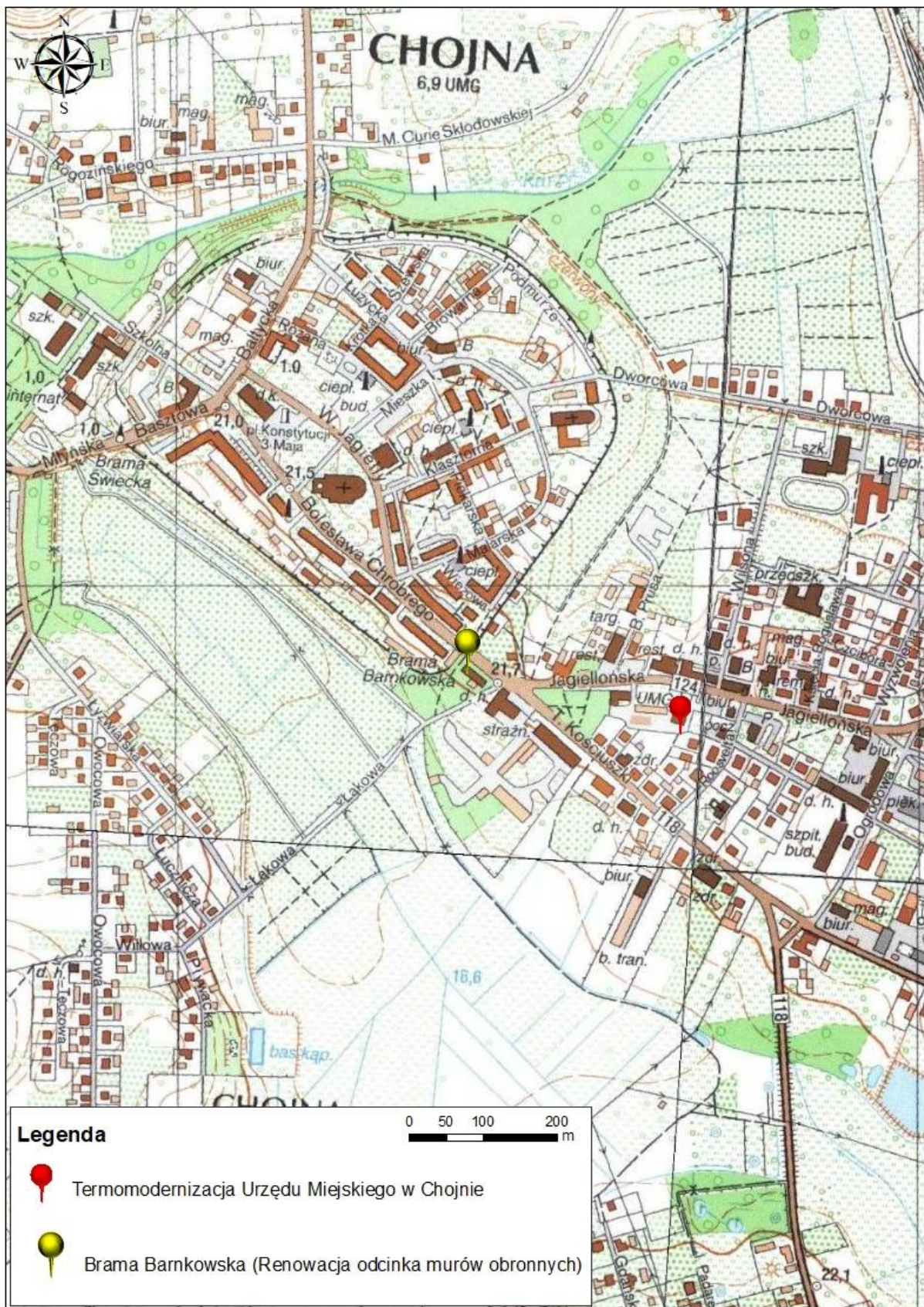
Mapa. 4. Projekt planowany do realizacji w gminie Chojna.

Mapa 5. Projekt planowany do realizacji w gminie Chojna.

Mapa. 6. Projekty planowane do realizacji w gminie Chojna.

Gmina Widuchowa:

1. Rewitalizacja terenów zielonych (parków) na terenie gm. Widuchowa (mapa 7)

Inwestycja planowana na terenie działek nr 328 i 342 obręb Widuchowa 2. Park Mieszka I w Widuchowej stanowi pozostałość po dawnym, przedwojennym parku. Na przestrzeni lat, w wyniku niewystarczających prac restauratorskich i pielęgnacyjnych stracił znaczną część swoich funkcji użytkowych. Równocześnie z uwagi na swoją lokalizację w samym centrum gminnej miejscowości stanowi miejsce odpoczynku i relaksu dla mieszkańców. W ramach projektu przewiduje się wykonanie ogrodu deszczowego w którym zatrzymamy wodę opadową. Ogród deszczowy wpłynie również pozytywnie na walory estetyczne spacerowej części parku, jego zagospodarowanie, w szczególności nowe nasadzenia podnoszące jego bioróżnorodność oraz nadanie nowych funkcji. Planowane jest przełożenie i wytyczenie nowych ścieżek wraz z oświetleniem, ławkami i koszami, wykonanie nowych murów oporowych wzdłuż ul. Grunwaldzkiej i ul. Szkolnej. W ramach części związanej z błękitną infrastrukturą planowane jest stworzenie fontanny oraz utworzenie ogrodów deszczowych retencjonujących wodę opadową.

2. Zagospodarowanie na cele rekreacyjne i turystyczne plaży w Lubiczu (mapa 8)

Inwestycja planowana na terenie działki nr 74/12 obręb Lubicz. Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Lipienko w Lubiczu sprawi, że teren ten zostanie w końcu wykorzystany na miarę potencjału. Od wielu lat wykorzystywany jest jako jedyne w gminie miejsce do rekreacji związanej z wodą. Wszelkie działania do tej pory miał związek z inicjatywami społecznymi mieszkańców i środkami przeznaczonymi z funduszu sołectwa. Wieś Lubicz ma duży potencjał: bardzo aktywna społeczność, sklepy spożywcze, dobre skomunikowanie z innymi miejscowościami. Gmina Widuchowa jest właścicielem działki 74/12, która pozwala na stworzenia tam miejsca, które będzie wykorzystywane przez mieszkańców i turystów do wypoczynku i rekreacji. Planowane jest stworzenie miejsca przeznaczonego do kąpieli poprzez uporządkowanie terenu, oczyszczenie brzegu z roślinności, wyrównanie i wysypanie brzegu piaskiem, stworzenie pomostu pływającego, obiektów do rekreacji (boisko do siatkówki), małej architektury (ławki, kosze na śmieci, wiaty) oraz infrastruktura związana z komunikacją: parking, ścieżka dojściowa i nasadzenia.

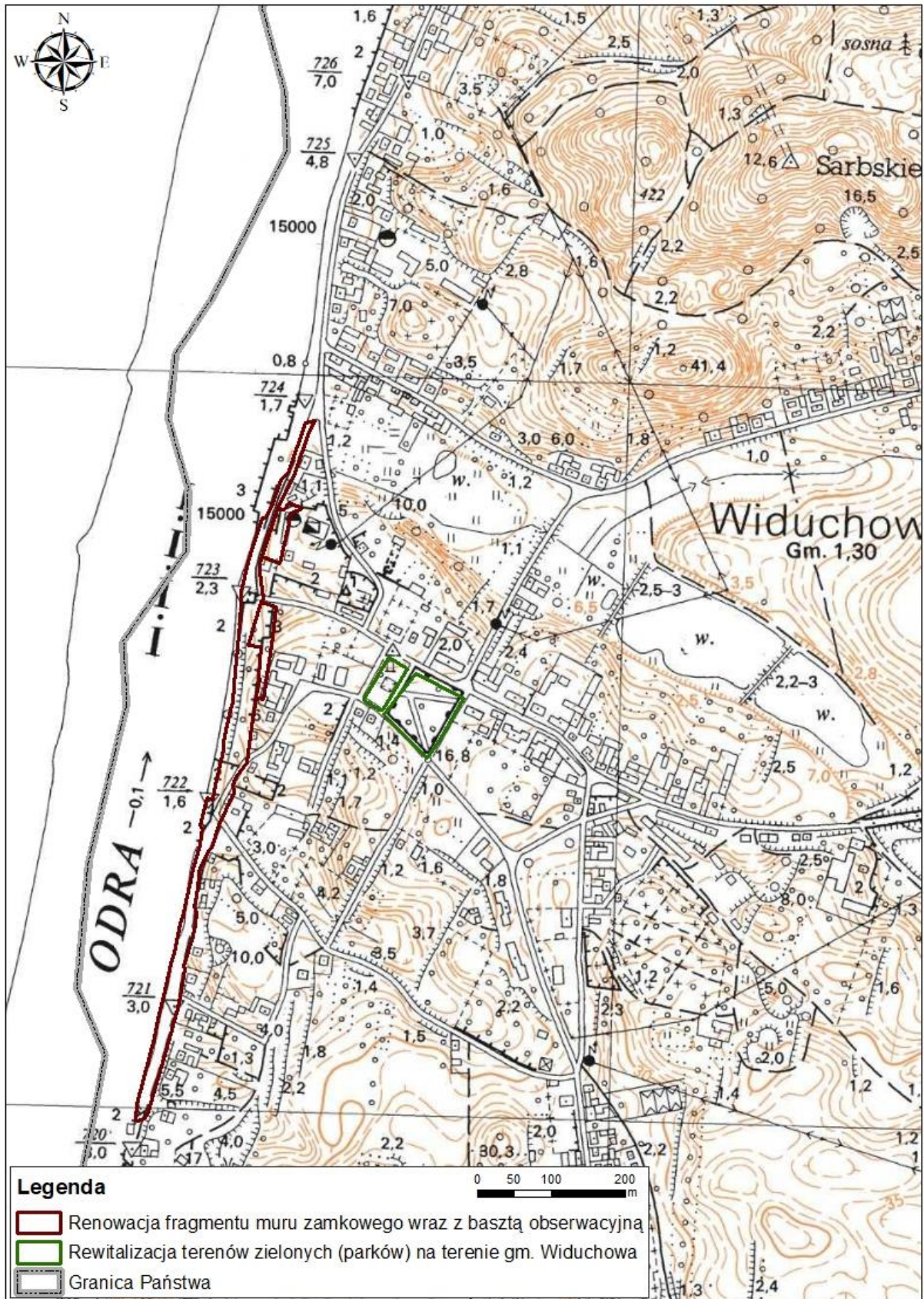
3. Renowacja fragmentu muru zamkowego wraz z basztą obserwacyjną (mapa 7)

Mury przewidziane do renowacji znajdują się na terenie działek nr 133, 311 oraz 628 obręb Widuchowa 2. Mury zamkowe stanowiły podbudowę zburzonego na początku XX w. zamku oraz wzmocnienie zabudowań miejskich wzdłuż Odry na odcinku około 180 m. Do odrestaurowania jest także baszta obserwacyjna. Wystaje ona kilka metrów ponad mur, nie jest budowlą samodzielną, tylko posadowioną nad murem na skarpie. Dostęp do niej był możliwy od strony zamku.

Prace mają na celu:

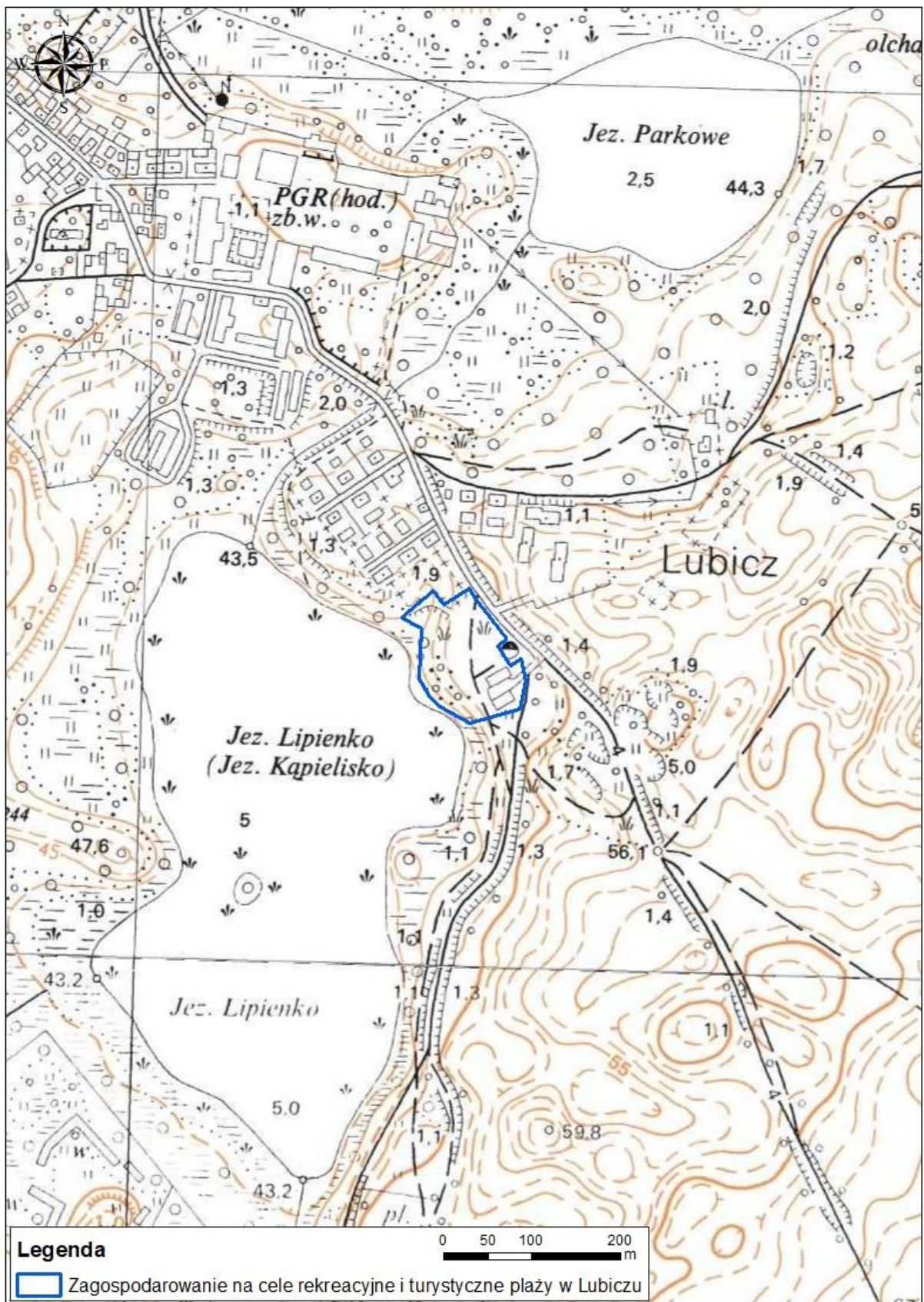
- hydropiaskowanie lica cegły za pomocą myjek ciśnieniowych wraz z jej doczyszczeniem szczotkami stalowymi (usunięcie nawarstwień, wykwitów),
- uzupełnienie ubytków i złuszczeń w ceglach specjalistycznymi zaprawami, masami

- wymiana uszkodzonych cegieł na pochodzące z rozbiórki (w przypadku kiedy ubytki cegły są większe niż 40% ich objętości) o takich samych wymiarach, wyglądzie, kolorystyce i parametrach technicznych,
- wykucie i oczyszczenie części spoin (fug) do 1,5 cm głębokości
- uzupełnienie zaprawą cementową spoin (fug) w miejscach gdzie są one wykruszone , zniszczone lub jest ich brak,
- ujednolicenie kolorystyczne cegieł oraz miejsc naprawianych (z dodatkiem pigmentu mineralnego odpowiadającemu kolorowi wbudowanej cegły,
- w miejscach występowania kamienia ciosanego należy uzupełnić ubytki w fudze zaprawą cementową,
- hydrofobizacja całej powierzchni (opcjonalnie),
- usunięcie roślinności porastającej mury oraz przedmurze,
- wykonanie podświetlenia,
- wykonanie utwardzenia terenu przedmurza kostką starobrukową.

Mapa 7. Projekt planowany do realizacji w gminie Widuchowa.

Mapa 8. Projekt planowany do realizacji w gminie Widuchowa.

Gmina Mieszkowice:

1. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieszkowicach – ulica Sienkiewicza 56, Mieszkowice (mapa 10)

Przedsięwzięcie termomodernizacji szkoły obejmuje szereg działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej budynku oraz zwiększenie komfortu użytkowników. Kluczowe działania w ramach etapu I projektu to: wymiana okien i drzwi, demontaż starych, nieszczelnych okien i drzwi, instalacja nowych energooszczędnych o niskim współczynniku przenikania ciepła, montaż nowych, izolowanych drzwi zewnętrznych, które zapewniają lepszą szczelność i izolację termiczną. Dodatkowe prace izolacyjne: uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, poprawa izolacji termicznej wokół ram okiennych i drzwiowych. Dodatkowe prace wykończeniowe, takie jak malowanie i tynkowanie wokół nowych okien i drzwi.

2. Budowa ścieżki rowerowej Mieszkowice-Wierzchlas (mapa 9)

3. Zagospodarowanie terenu przy jeziorze wraz z budową pomostu. (brak dokumentacji). – ul. Ogródowa, Mieszkowice (mapa 10)

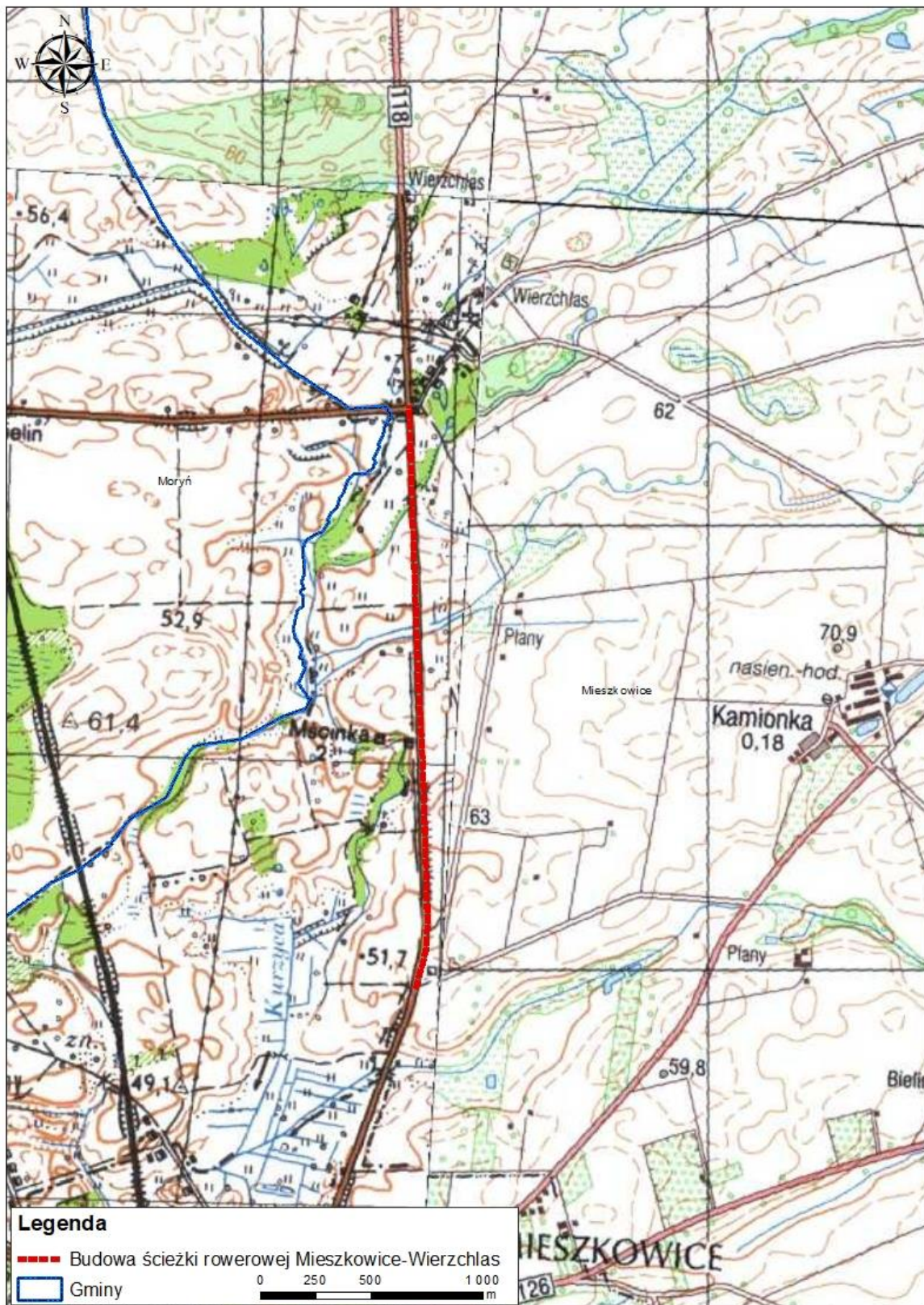
Obecnie jezioro jest zanieczyszczone, pokryte w większości powierzchni trzcina. Jest więc nie atrakcyjne pod względem turystycznym. Brak odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak pomosty, utrudnia mieszkańcom dostęp do jeziora oraz korzystanie z jego uroków. Przeprowadzenie działań przyczyni się do stworzenia miejsca atrakcyjnego turystycznie. Budowa pomostu umożliwi mieszkańcom dostęp do jeziora, rekreację, wędkowanie i obserwację przyrody. Ponadto w celu uatrakcyjnienia miejsca planowane jest ustawienie tablic informacyjnych o atrakcjach występujących na tym terenie. Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, dając im możliwość rekreacji, wypoczynku i kontaktu z naturą. Budowa pomostu i udostępnienie jeziora przyczyni się także do aktywnego spędzania czasu przez młodzież i dzieci, wpływając pozytywnie na ich rozwój fizyczny i psychiczny. Planowane działania: uzyskanie niezbędnych pozwoleń, roboty budowlane zgodne z projektem technicznym, rozliczenie zadania

4. Remont i renowacja historycznych murów obronnych oraz baszt prochowych w Mieszkowicach (brak dokumentacji)- ulica Ogródowa, Mieszkowice (mapa 10)

Zabytkowe mury obronne stanowią nie tylko cenny element historii naszego regionu, ale również ważny symbol kulturowy. Co więcej stan degradacji i zaniedbania wpływa negatywnie na naszą tożsamość i historię, dlatego potrzebna jest ich restauracja i ochrona. Zabytkowe mury obronne mają duży potencjał w przyciąganiu turystów, co może wspomóc rozwój lokalnej gospodarki. Jednakże, w obecnym stanie, zaniedbane i niesprawne mury mogą odstraszać turystów, dlatego ich odrestaurowanie będzie miało pozytywny wpływ na turystykę kulturową. Odbudowa zabytkowych murów obronnych przyczyni się do wzrostu dumy lokalnej społeczności z własnego dziedzictwa kulturowego. Odbudowa murów obronnych przyczyni się do ochrony naszego dziedzictwa kulturowego i przekazania go przyszłym pokoleniom. Odrestaurowane mury przyciągną turystów, co wpłynie pozytywnie na lokalną gospodarkę i rozwój infrastruktury turystycznej. Przywrócenie zabytkowych murów wzmocni poczucie lokalnej tożsamości i

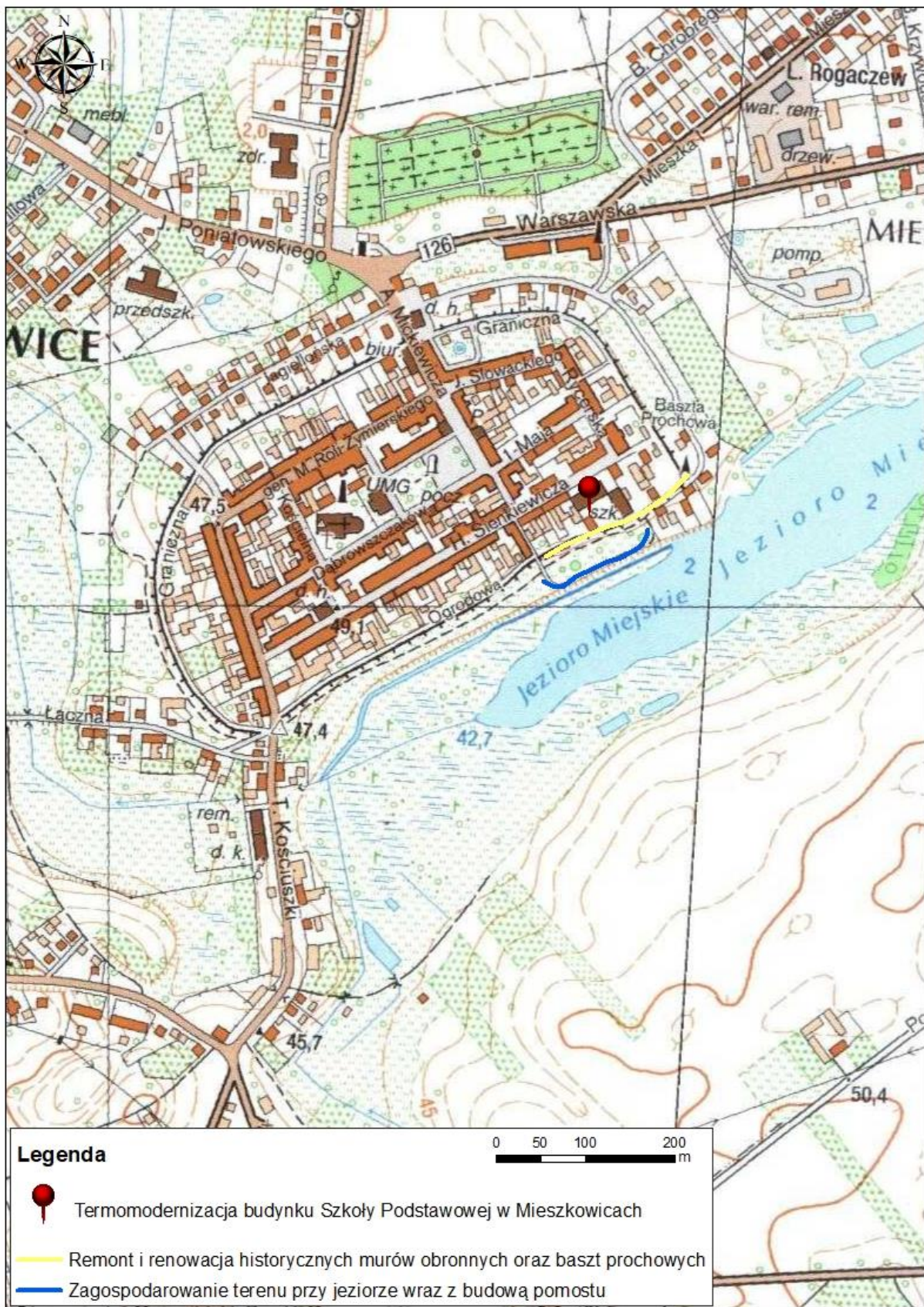

dumy z własnej historii. Planowane działania: uzyskanie niezbędnych pozwoleń, roboty budowlane zgodnie z projektem technicznym, rozliczenie zadania.

Mapa. 9. Projekt planowany do realizacji w gminie Mieszkowice.

Mapa. 10. Projekty planowane do realizacji w gminie Mieszkowice.

Gmina Moryń

1. *Park jako element miejskiej infrastruktury łagodzącej skutki ekstremalnych zjawisk hydrogeologicznych (mapa 11)*

Inwestycja zlokalizowana na działce nr 1/25 obr. 3 m. Moryń. W ramach planowanego zadania w części parku miejskiego wykonany zostanie ogród deszczowy, w którym zatrzymywana będzie woda spływająca ze stromych alejek parkowych. Ogród deszczowy zapewni funkcję naturalnego systemu retencyjnego, który pomoże w zagospodarowaniu wody opadowej. Powstaną nowe nasadzenia dostosowane do warunków klimatycznych. Planuje się wytyczenie nowych alejek spacerowych i pielęgnację istniejących.

2. *Budowa drogi rowerowej łączącej istniejącą rasę Zachodnich Pojezierzy na odcinku Trzcіńsko-Zdrój – Siekierki, z miastem Moryń (mapa 13)*

Inwestycja obejmuje odcinek drogi powiatowej Mętno – Moryń o nr 1397Z – od skrzyżowania w miejscowości Przyjezierze do skrzyżowania o ruchu okrężnym w Moryniu. Projekt trasy rowerowej minimalizuje wpływ działania na istniejącą infrastrukturę drogową. Teren zostanie przygotowany pod budowę, w tym wycinkę roślinności, wyrównanie gruntu oraz prace ziemne. Budowa nawierzchni drogi rowerowej zapewniającej komfort i bezpieczeństwo użytkownika. Zadanie obejmuje instalację oznakowania drogi rowerowej.

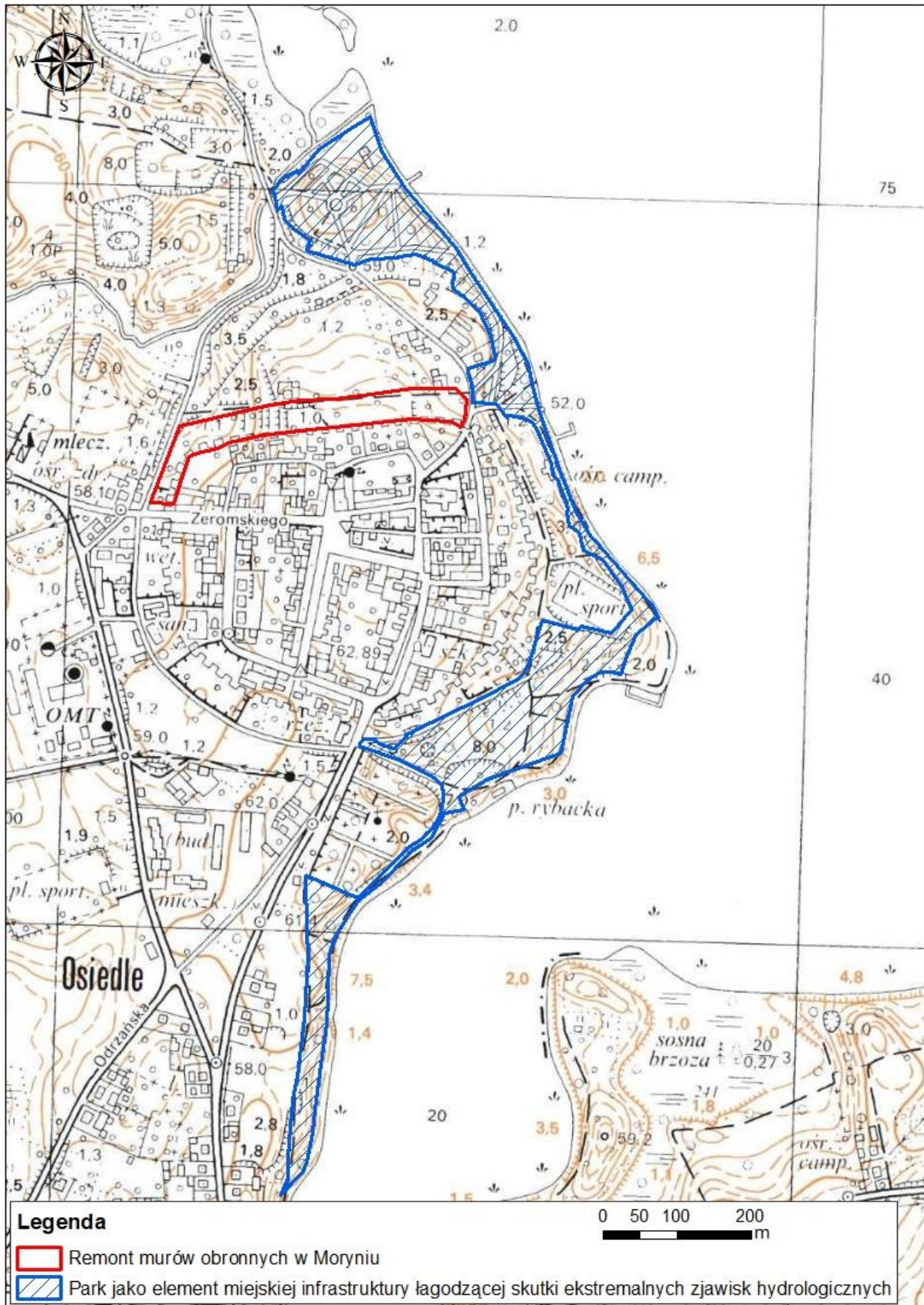
3. *Budowa pomostu cumowniczego na Jeziorze Morzycko (mapa 12)*

Inwestycja zlokalizowana na działkach nr 2/1 oraz 1/25 obręb 3 m. Moryń – Jezioro Morzycko i Park Miejski. Jednym z podstawowych problemów, który utrudnia rozwój żeglarstwa na wodach jeziora Morzycko, jest brak odpowiedniego zaplecza umożliwiającego właścicielom jednostek pływających bezpieczne wodowanie oraz cumowanie łodzi. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano budowę dużego pomostu cumowniczo z promenadą, która będzie częściowo nadwieszona nad lustem wody. Prognozuje się 20/30 miejsc cumowniczych. Przeprowadzone zostaną prace na brzegu jeziora celem wyrównania terenu umocnienia brzegu i przygotowanie podstawy pod konstrukcję pomostu.

4. *Remont murów obronnych w Moryniu (mapa 11)*

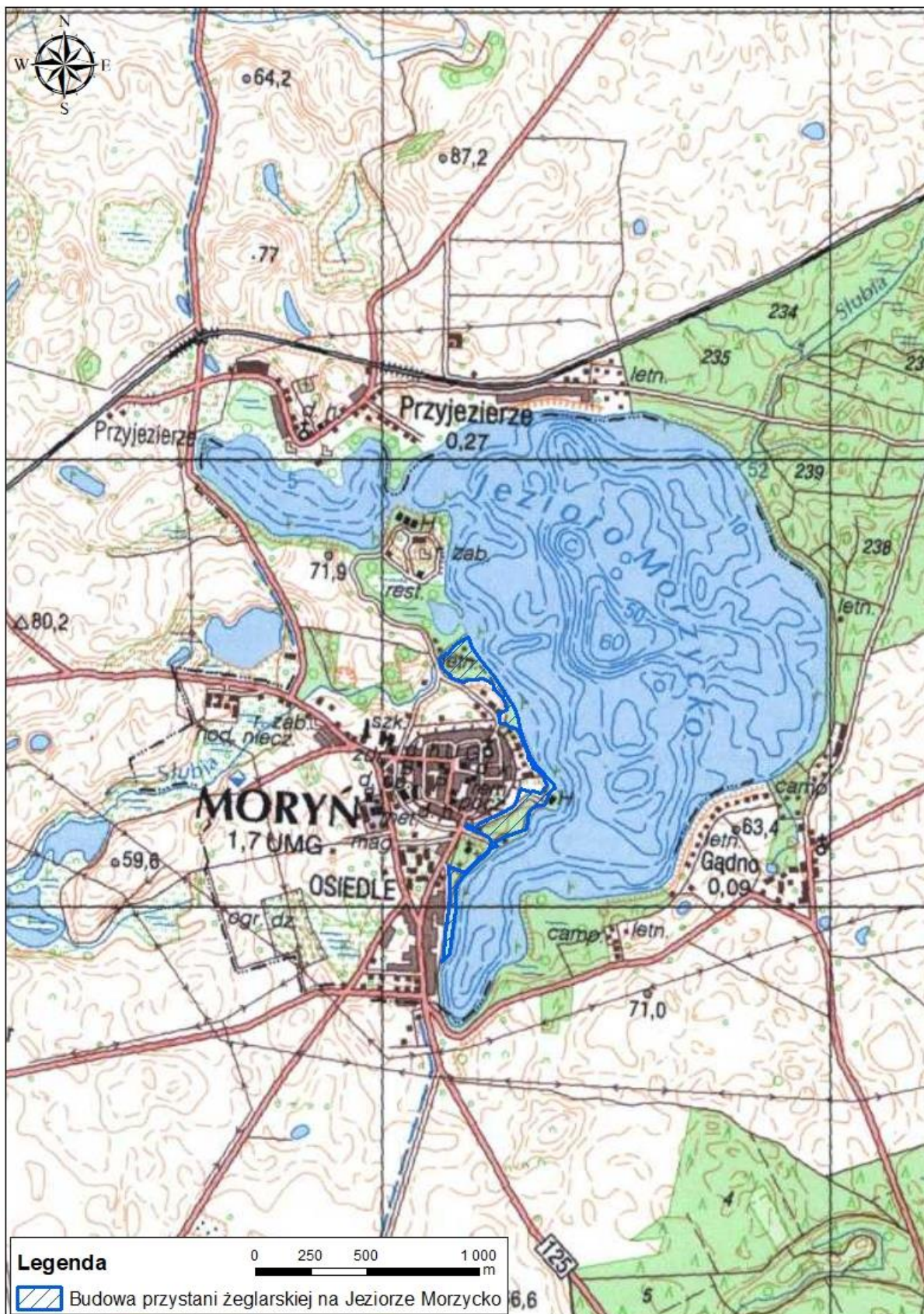
Lokalizacja inwestycji obejmuje działkę nr 25 obręb 3 m. Moryń. Odcinek między Furtą Jeziorną, a Bramą Młyńską, ul. Akacyjowa i ul. Jeziorna. W ramach przedsięwzięcia mury obronne na wskazanym odcinku zostaną poddane pracom remontowo – konserwatorskim. Zadanie będzie polegać na wzmocnieniu i stabilizacji istniejących struktur muru obronnego. Uzupełnione zostaną ubytki przy użyciu materiałów zgodnych z oryginalnymi. Przeprowadzona zostanie renowacja kamienia oraz czyszczenie murów z porostów, mchu oraz innych zanieczyszczeń. Podświetlone zostaną wybrane elementy murów obronnych np. baszty, półbaszty, bramy. Wykonane zostaną trasy spacerowe przy murze.

Mapa 11. Projekty planowane do realizacji w gminie Moryń.

Mapa 12. Projekt planowany do realizacji w gminie Moryń.

Mapa. 13. Projekt planowany do realizacji w gminie Moryń.

Gmina Cedynia:

1. *Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cedynia (mapa 14)*

Celem projektu jest wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i katastrofami na terenie miasta Cedynia poprzez poprawę gospodarki wód opadowych i roztopowych. Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie możliwości odbioru wód deszczowych przez istniejące układy kanalizacji deszczowej. Realizacja przedmiotowego zadania zapewni magazynowanie wody, co odciąży istniejący układ kanalizacji deszczowej, zmniejszy częstotliwość cyklicznych wystąpień z koryt rowów przede wszystkim w dolnym ich biegu z jednoczesnymi podtopieniami istniejących układów kanalizacji deszczowych będących odbiornikami wód z rzeczonych rowów, spowolnienie odpływu wód w okresie suszy. Prace obejmują:

- wykonanie robót ziemnych,
- rozbiorę istniejącej infrastruktury,
- dokonanie przycięć istniejących gałęzi drzew i krzewów w celu uzyskania prześwitu rowu wycięcie kolidujących drzew i krzewów w razie konieczności,
- umocnienie materacami gabionowymi rowów,
- wykonanie zbiornika,
- umocnienie skarp zbiornika,
- wykonanie drogi dojazdowej do zbiornika,
- wykonanie infrastruktury technicznej.

Inwestycja realizowana będzie na terenie działek 117/2, 160, 174 w obrębie Cedynia 2.

2. *Budowa ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny, gmina Cedynia (mapa 15)*

Przedmiotem opracowania jest projekt budowy ścieżki rowerowej w obrębie 0009 Osinów Dolny, w ciągu dawnego nasypu kolejowego, na działkach nr 44 i 175/1.

Zakres opracowania obejmuje:

- wykonanie niezbędnych rozbiórek,
- wykonanie koryta,
- zagęszczenie podłoża pod podbudowę,
- wbudowanie warstwy filtracyjnej,
- wykonanie warstwy gruntu stabilizowanego cementem,
- wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego,
- wykonanie balustrad zabezpieczających (minimalne wysokości balustrad wynoszą 1,2 m przy ścieżkach rowerowych),
- budowę nawierzchni ścieżki rowerowej i zjazdów,
- dokonanie przycięć istniejących gałęzi drzew i krzewów w celu uzyskania wymaganej skrajni,
- wyprofilowanie rowów wraz z humusowaniem i obsianiem,
- zapewnienie powierzchniowego odprowadzenia wód deszczowych w tereny chłonnoodprowadzające.

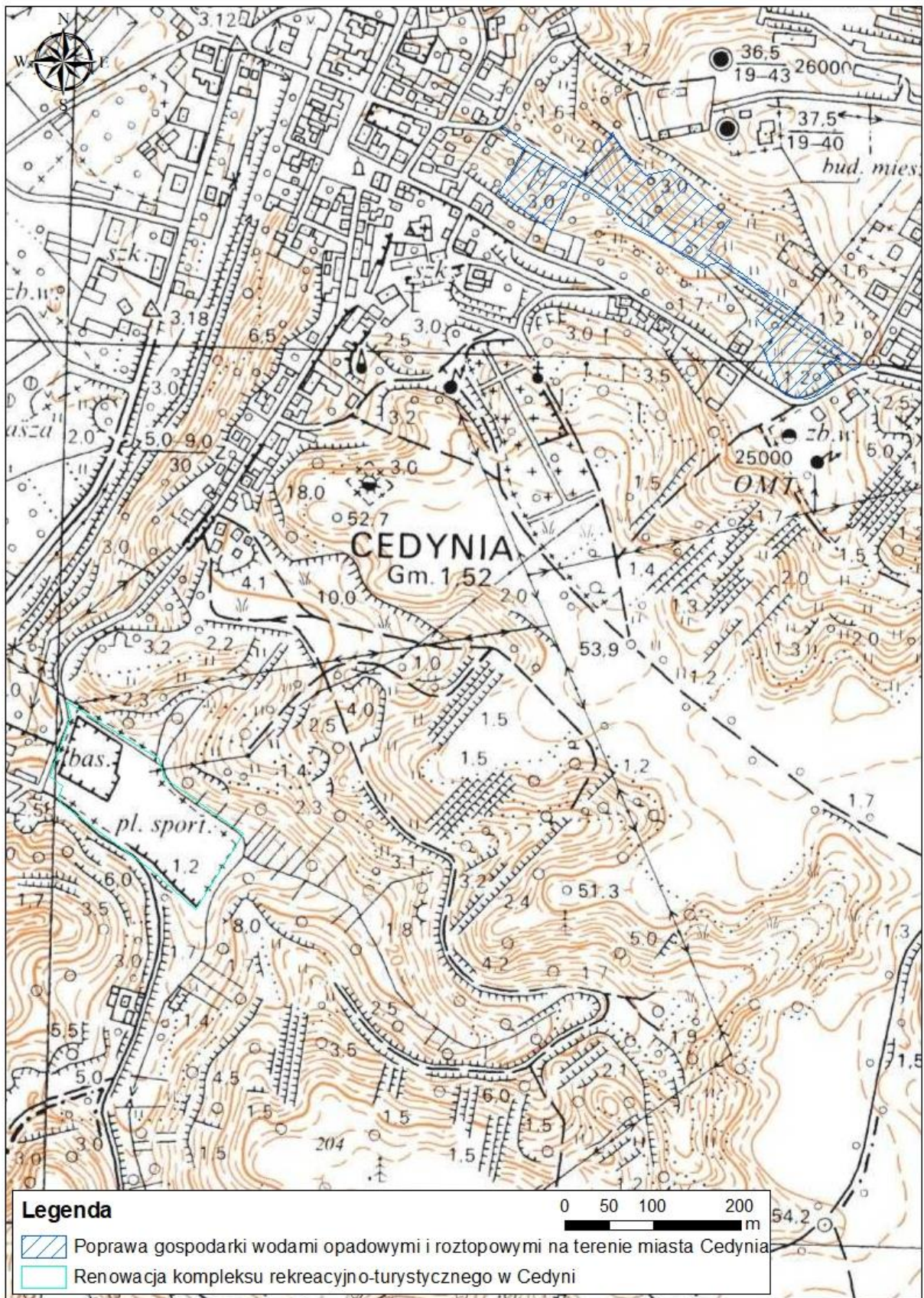
3. *Renowacja kompleksu rekreacyjno-turystycznego w Cedyni (basen) (mapa 14)*

Na obecnym etapie brak dokumentacji projektowych. Założenia do projektu są następujące:

- demontaż wieży do skoków,
- demontaż istniejącego odpływu dennego,
- remont dna niecki basenowej polegający na przygotowaniu i wykonaniu
- zgodnie z normami posadzki betonowej grubości min.5 cm,
- montaż odpływu dennego,
- remont ścian niecki basenowej wraz z betonowymi schodami,
- montaż wokół basenu płaskowników metalowych, montażowych, powlekanych PVC.
- montaż na stopniach schodów basenu, kątowników metalowych powlekanych PVC,
- montaż na całości niecki geowłókniny basenowej,
- montaż wykładziny basenowej Alkorplan Xtreme Blue Fresh,
- montaż na stopnicach oraz przestrzeni wokół basenu wykładziny basenowej schodowej, antypoślizgowej,
- montaż na łączeniach wykładziny wypełniacza- folii w płynie,
- montaż uchwytów, poręczy schodowych ze stali kwasoodpornej typu 316, montaż basenowej wieży do skoków spełniającej normy bezpieczeństwa wg. normy PN-EN 13551-10, wykonanej ze stali wysokiej jakości, gwarantującej odporność na istniejące warunki w środowisku basenowym.

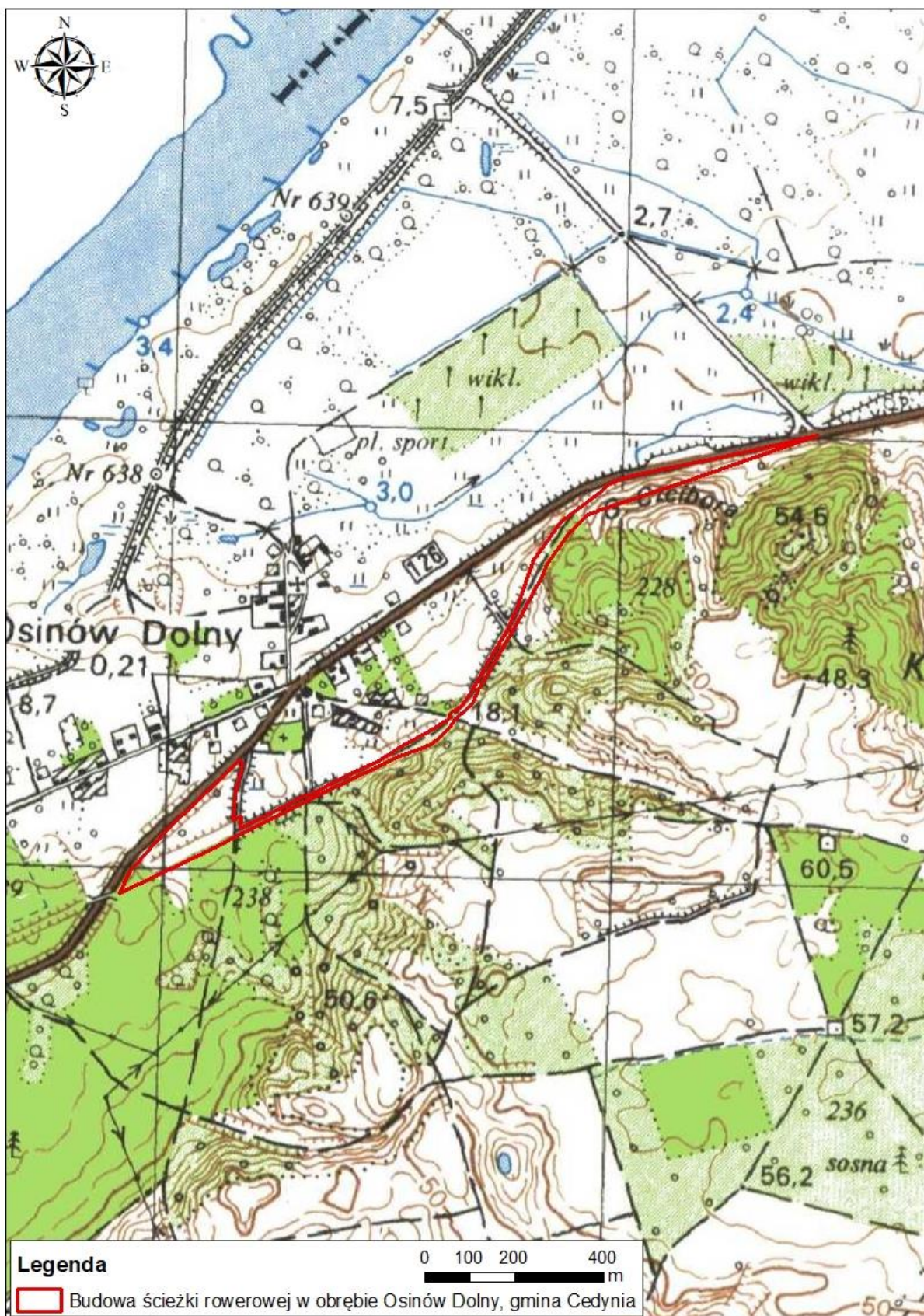
Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie działki nr 376 obręb Cedynia 3.

Mapa. 14. Projekty planowane do realizacji w gminie Cedynia.

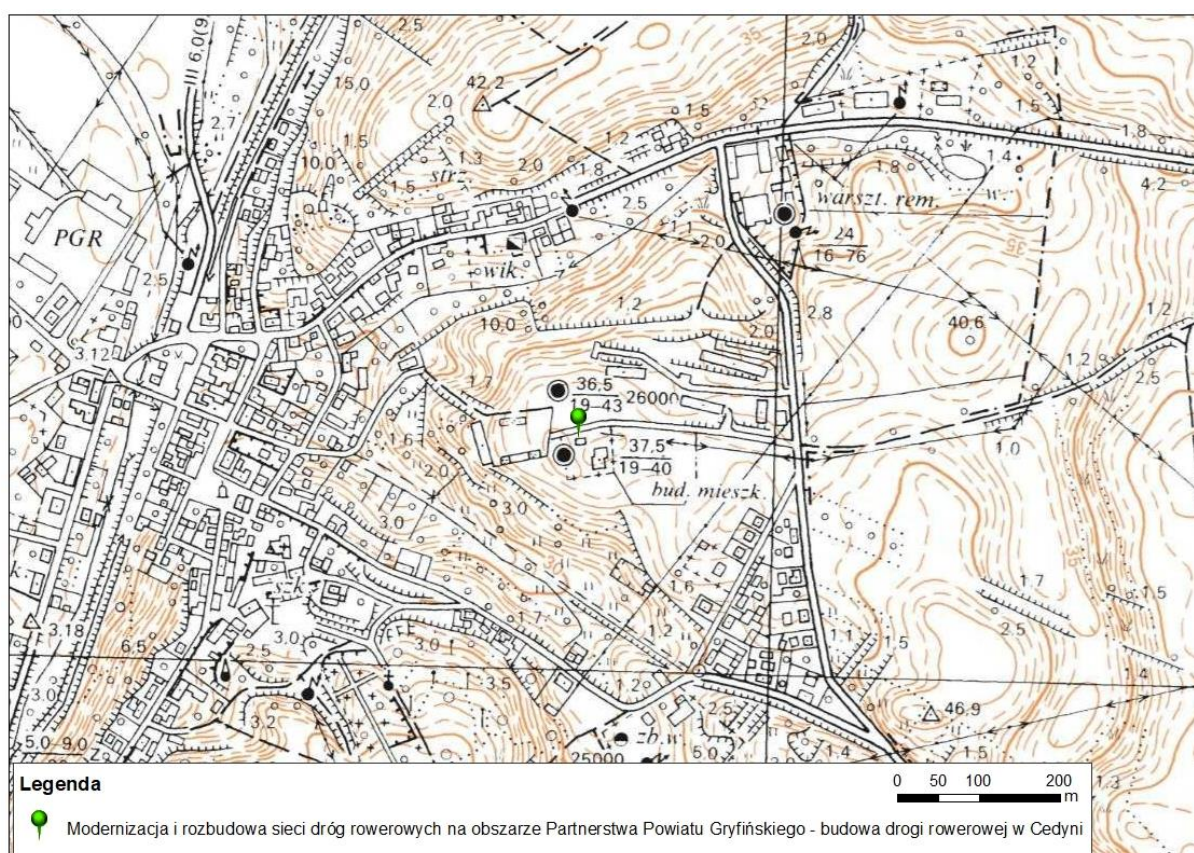

Mapa. 15. Projekt planowany do realizacji w gminie Cedynia.

Powiat Gryfiński:

1. **Budowa drogi rowerowej łączącej istniejącą Trasę Zachodnich Pojezierzy na odcinku Trzcisko-Zdrój – Siekierki z miastem Moryń**
2. **Modernizacja i rozbudowa sieci dróg rowerowych na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego - budowa drogi rowerowej w Cedyni**
3. **Podniesienie jakości i dostępności kształcenia zawodowego w ZSP w Chojnie poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb i wymagań współczesnego rynku pracy oraz osób niepełnosprawnych**
4. **Nowe kwalifikacje i szerokie kompetencje gwarancją przyszłości zawodowej**
5. **Wsparcie instytucjonalne i kompetencyjne przy wdrażaniu instrumentu IIT na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego**

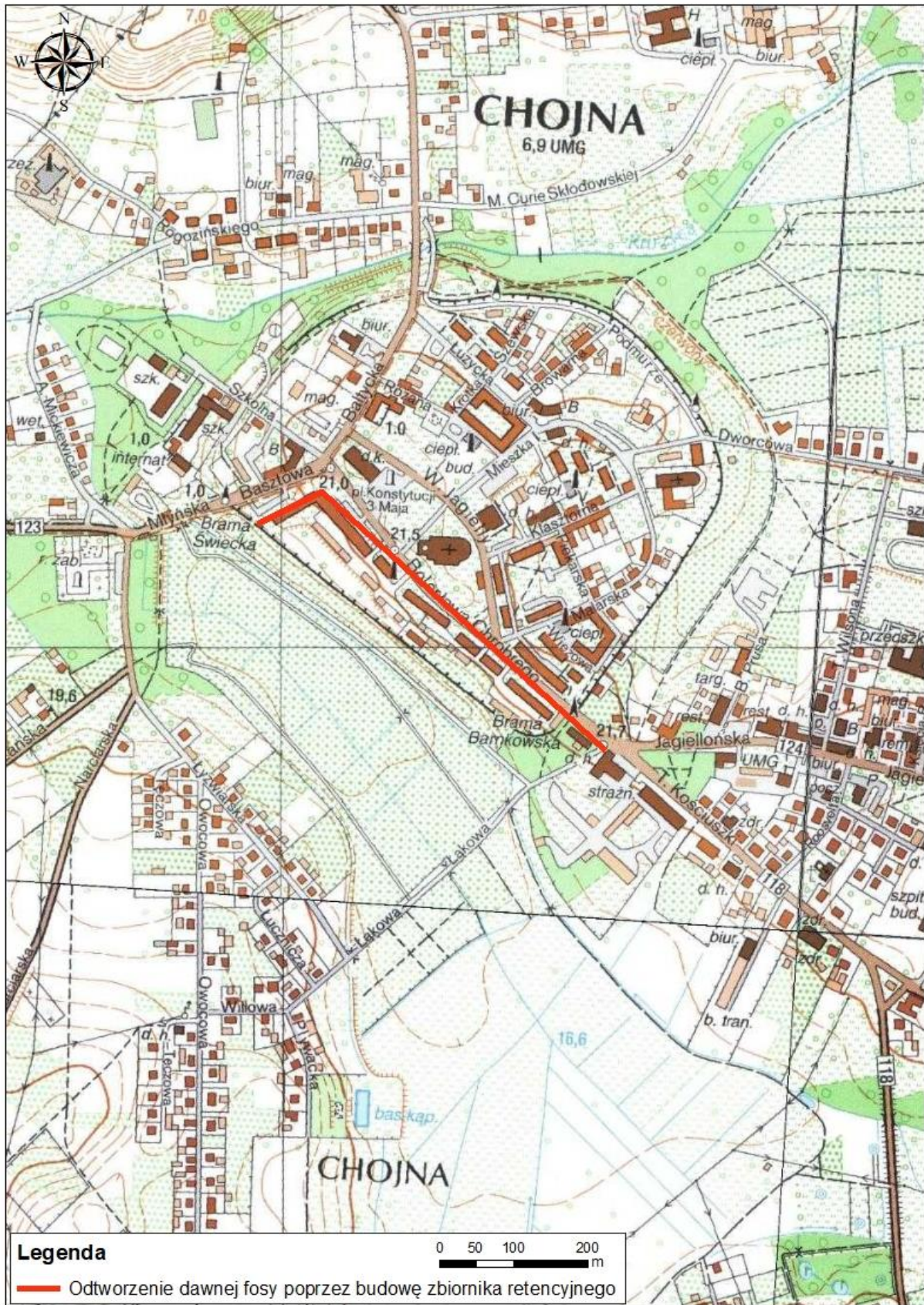
Mapa. 16. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński.

Tabela 3. Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista rezerwowa (Lista B).

Priorytet FEPZ 2021-2027	Działanie FEPZ 2021-2027	Wnioskodawca	Tytuł projektu
Priorytet 2 Fundusze na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego	FEPZ.02.14 Adaptacja do zmian klimatu (IIT)	gmina Chojna	Odtworzenie dawnej fosy poprzez budowę zbiornika retencyjnego
	FEPZ.02.08 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków	gmina Cedynia	Termomodernizacja świetlic wiejskich i remiz OSP w gminie Cedynia

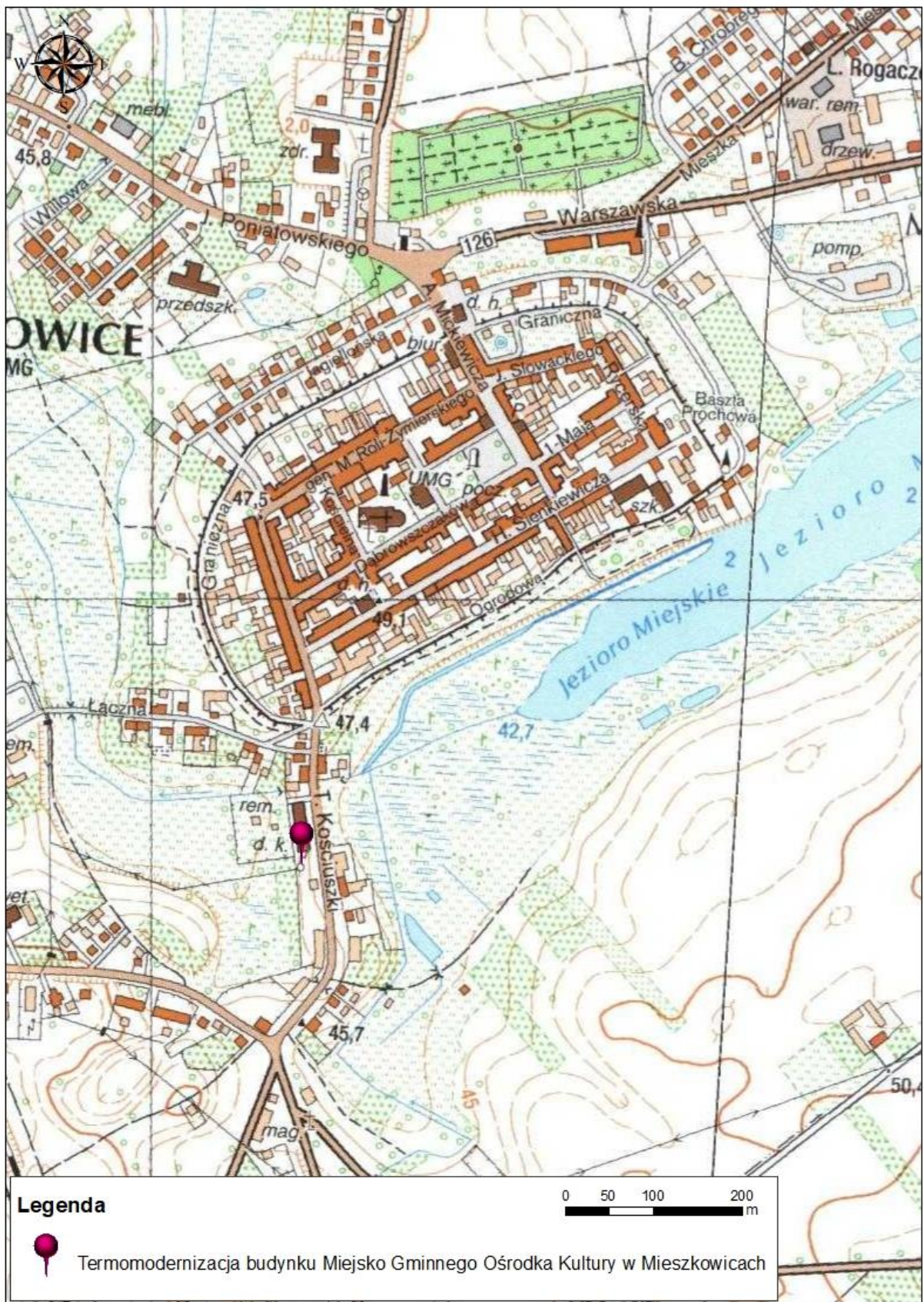

Priorytet FEPZ 2021-2027	Działanie FEPZ 2021-2027	Wnioskodawca	Tytuł projektu
	użyteczności publicznej (IIT)	gmina Mieszkowice	Termomodernizacja budynku Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Mieszkowicach
		gmina Moryń	Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Szkół w Moryniu
Priorytet 7 Fundusze na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego	FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)	gmina Widuchowa	Stworzenie sieci szlaków rowerowych w oparciu o istniejące drogi polne i leśne wraz z oznakowaniem i budową miejsc odpoczynku.
		gmina Cedynia	Budowa ścieżki rowerowej z miejscowości Cedynia do miejscowości Lubiechów Dolny
		powiat gryfiński	Przywrócenie walorów historycznych oraz architektoniczno – krajobrazowych założenia ogrodowego dawnego sierocińca „Szczęście Dzieci” w Moryniu

Mapa. 17. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Chojna.

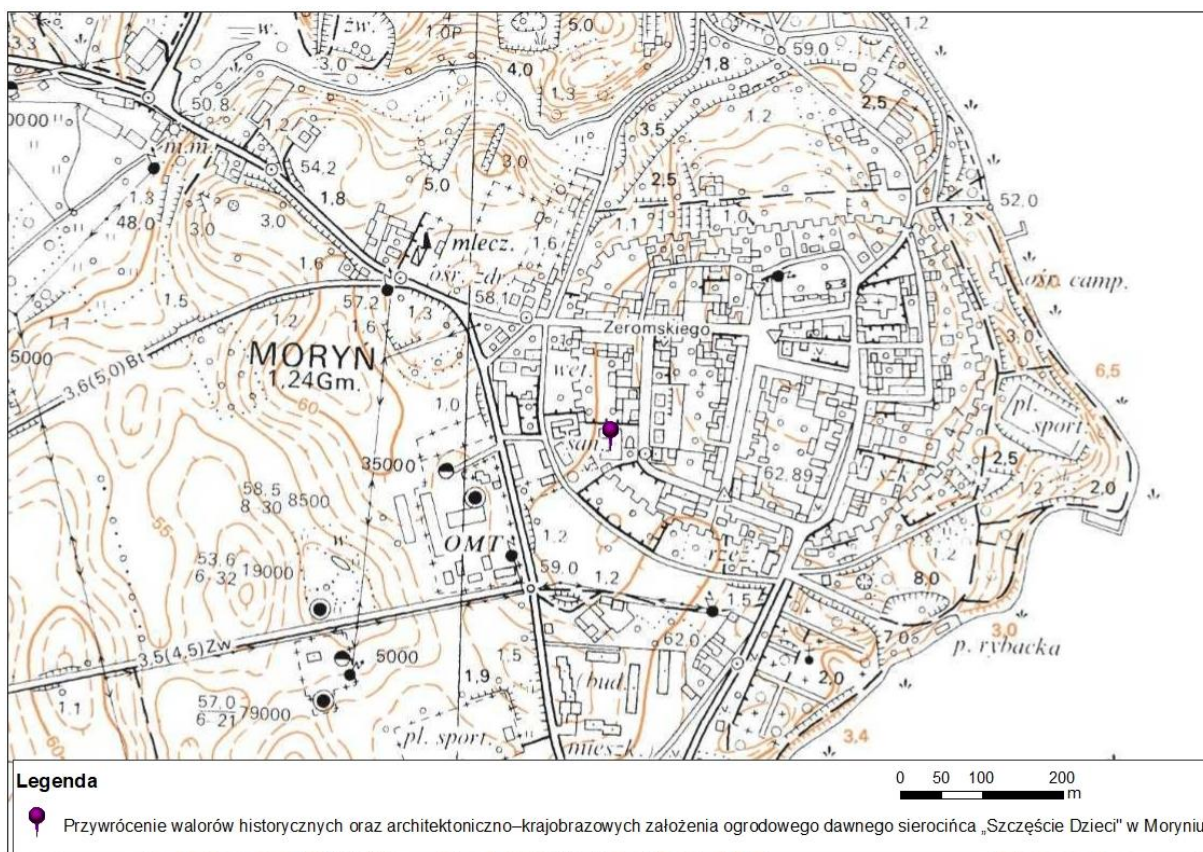
Mapa. 18. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Mieszkowice.

Mapa. 19. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Moryń.

Mapa. 20. Projekt będący na liście rezerwowej do realizacji przez powiat gryfiński.

3.2. Powiązania Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów Uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019r., jest **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,

- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania eko-innowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”. „Trzecia fala nowoczesności” przyjęta Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013r., zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (art. 9 ust. 1) jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stawia za cel poprawę jakości życia Polaków mierzonej zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie:

- I. Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji),
- II. Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- III. Efektywności i sprawności państwa (efektywności).

Proponowane w Strategii obszary strategiczne związane są z obszarami opisanymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo - przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012r. Łącznie stanowią podstawowe narzędzie wdrażania DSRK do 2020r., czyli:

- I. Sprawne i efektywne państwo (obszar pierwszy) – odpowiada mu obszar strategiczny trzeci DSRK;
- II. Konkurencyjna gospodarka (obszar drugi) – odpowiada mu obszar strategiczny pierwszy DSRK;
- III. Spójność społeczna i terytorialna (obszar trzeci) – odpowiada mu obszar strategiczny drugi DSRK.

W każdym z obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech w zależności od obszaru). Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Kierunki interwencji podporządkowane są schematowi trzech obszarów strategicznych, które zostały podzielone na osiem części. Są to:

1. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
  - a. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
  - b. Polska Cyfrowa;
  - c. Kapitał ludzki;
  - d. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
2. W obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
  - e. Rozwój regionalny;
  - f. Transport.

3. W obszarze efektywności i sprawności państwa:

- g. Kapitał społeczny;
- h. Sprawne państwo.

Jednym z sektorowych dokumentów, z którym powiązana jest Strategia jest **Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)** (KPOP) opracowany przez Ministerstwo Środowiska Departament Ochrony Powietrza w roku 2015, oraz **Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)**

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Strategia obejmuje również działania i projekty, które są powiązane ze **Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA)**, opracowany przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2013r. Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, ponadto w zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA *jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.*

Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „**Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030**”, przedłożoną przez ministra inwestycji i rozwoju. „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” (KSRR 2030) to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa.

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.

Cel główny KSRR to *efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.* Cel główny zostanie osiągnięty w wyniku wskazanych celów szczegółowych i ich kierunków:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym:

- o 1.1. wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.
- o 1.2. zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze
- o 1.3. przypieczętowanie transformacji profilu gospodarczego Śląska

- o 1.4. przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- o 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych:

- o 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- o 2.2. wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym
- o 2.3. innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

Cel Szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnych

- o 3.1. wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
- o 3.2. wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
- o 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
- o 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.

Zapisy niniejszej Strategii IIT, świadczą o powiązaniu ze **Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego** do roku 2030, która została przyjęta dnia 28 czerwca 2019 r. podczas posiedzenia VIII sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Biorąc pod uwagę potencjał i sytuację regionu oraz jego możliwości rozwojowe, sformułowano następującą misję dla województwa zachodniopomorskiego:

Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.

Zaproponowany w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego układ celów wynika z potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych regionu oraz uwzględnia przedstawiony wyżej sposób myślenia o rozwoju regionalnym, nawiązujący do zasad polityki regionalnej. SRWZ zawiera się w 4 celach strategicznych, z których wyprowadzono 14 celów kierunkowych.

I cel strategiczny – Otwarta społeczność:

- 1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- 1.2. Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- 1.3. Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

II cel strategiczny – Dynamiczna gospodarka

- 2.1. Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- 2.3. Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

III cel strategiczny – Sprawny samorząd

- 3.1. Rozwój głównych ośrodków miejskich
- 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- 3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych

3.5. Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem

IV cel strategiczny – Partnerski region

4.1. Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego

4.2. Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską

4.3. Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

Dodatkowo wskazano w Strategii zbieżność z Programem Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027. Pieniądze dostępne w ramach polityki spójności przeznaczone są na realizację inwestycji w obszarze innowacji, przedsiębiorczości, cyfryzacji, ochrony środowiska, efektywności energetycznej, edukacji, rynku pracy i spraw społecznych, infrastruktury transportowej, ochrony zdrowia, kultury i turystyki oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych / Innych Inwestycji Terytorialnych.

Instytucją Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 jest Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, zaś realizacją poszczególnych działań Instytucje Organizujące Nabory (ION) zlokalizowane w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego oraz w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie, który pełni rolę Instytucji Pośredniczącej. Zakres wsparcia możliwy do realizowania w poszczególnych działaniach został ujęty w Szczegółowym Opisie Priorytetów.

Lista Priorytetów i Działań:

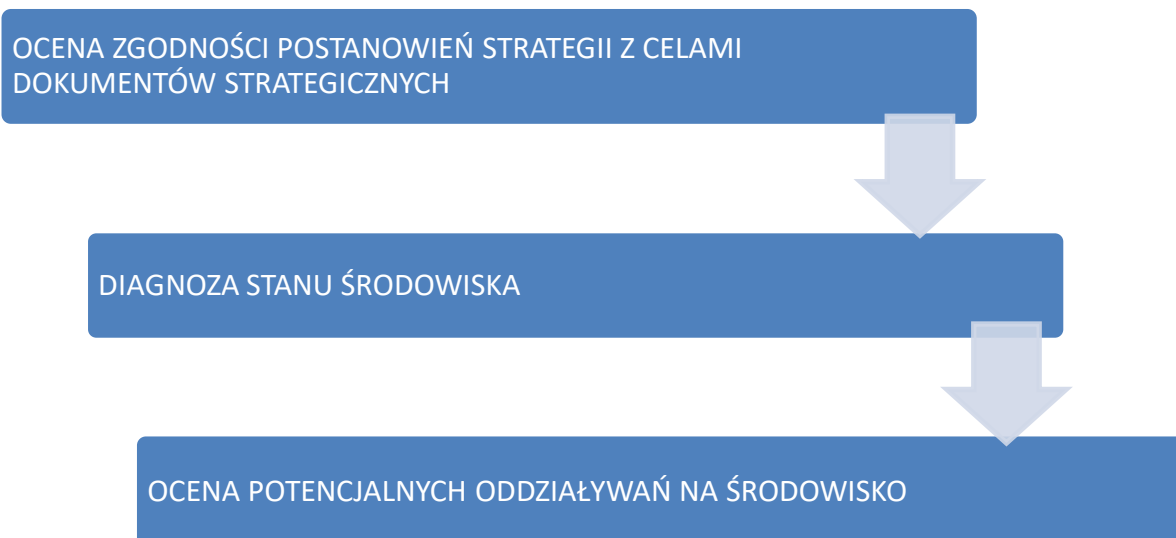
1. Priorytet FEPZ.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Pomorza Zachodniego
  - a. Działanie FEPZ.01.01 Kompleksowe projekty B+R przedsiębiorstw
  - b. Działanie FEPZ.01.02 Małe projekty B+R
  - c. Działanie FEPZ.01.04 Wzmocnienie procesu przedsiębiorczego odkrywania i rozwój ekosystemu innowacji
  - d. Działanie FEPZ.01.05 Rozwój i podnoszenie jakości e-usług sektora publicznego
  - e. Działanie FEPZ.01.06 Wsparcie innowacyjnych inwestycji przedsiębiorstw
  - f. Działanie FEPZ.01.07 Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw poprzez instrumenty finansowe
  - g. Działanie FEPZ.01.08 Promocja innowacji i przedsiębiorczości oraz profesjonalizacja obsługi inwestorów
  - h. Działanie FEPZ.01.09 Przygotowanie i wdrożenie nowych modeli biznesowych przedsiębiorstw (w tym wspólne projekty przedsiębiorstw i IOB)
2. Priorytet FEPZ.02 Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego
  - a. Działanie FEPZ.02.01 Wsparcie efektywności energetycznej poprzez instrumenty finansowe
  - b. Działanie FEPZ.02.03 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych
  - c. Działanie FEPZ.02.07 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej (ZIT)
  - d. Działanie FEPZ.02.08 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej (IIT)
  - e. Działanie FEPZ.02.09 Wsparcie rozwoju OZE poprzez instrumenty finansowe
  - f. Działanie FEPZ.02.12 Adaptacja do zmian klimatu

- g. Działanie FEPZ.02.13 Adaptacja do zmian klimatu (ZIT)
  - h. Działanie FEPZ.02.14 Adaptacja do zmian klimatu (IIT)
  - i. Działanie FEPZ.02.15 Wzmocnienie służb ratownictwa
  - j. Działanie FEPZ.02.16 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
  - k. Działanie FEPZ.02.17 Ograniczenie strat wody i poprawa jakości wody
  - l. Działanie FEPZ.02.18 Gospodarowanie odpadami komunalnymi
  - m. Działanie FEPZ.02.19 Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi
  - n. Działanie FEPZ.02.20 Wsparcie transformacji w kierunku GOZ poprzez instrumenty finansowe
  - o. Działanie FEPZ.02.23 Ochrona przyrody i jej zasobów
  - p. Działanie FEPZ.02.25 Ochrona powierzchni ziemi i ograniczenie zanieczyszczeń
3. Priorytet FEPZ.03 Fundusze Europejskie na rzecz mobilnego Pomorza Zachodniego
- a. Działanie FEPZ.03.01 Czysty transport miejski (ZIT)\
4. Priorytet FEPZ.04 Fundusze Europejskie na rzecz połączonego Pomorza Zachodniego
- a. Działanie FEPZ.04.01 Infrastruktura transportowa
  - b. Działanie FEPZ.04.02 Infrastruktura rowerowa
  - c. Działanie FEPZ.04.03 Zakup taboru kolejowego na potrzeby przewozów regionalnych
5. Priorytet FEPZ.05 Fundusze Europejskie na rzecz przyjaznego mieszkankom i mieszkańcom Pomorza Zachodniego
- a. Działanie FEPZ.05.01 Infrastruktura wychowania przedszkolnego
  - b. Działanie FEPZ.05.02 Poprawa dostępności infrastruktury edukacji ogólnej
  - c. Działanie FEPZ.05.03 Infrastruktura szkolnictwa wyższego
  - d. Działanie FEPZ.05.04 Rozwój mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego
  - e. Działanie FEPZ.05.05 Zintegrowane działania na rzecz włączenia społeczno-gospodarczego
  - f. Działanie FEPZ.05.06 Wsparcie infrastruktury rodzinnych domów dziecka
  - g. Działanie FEPZ.05.08 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich
  - h. Działanie FEPZ.05.09 Dostępne i efektywne usługi zdrowotne
  - i. Działanie FEPZ.05.10 Rozwój i wzmocnienie potencjału turystycznego regionu
  - j. Działanie FEPZ.05.11 Włączenie społeczne poprzez kulturę
6. Priorytet FEPZ.06 Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego
- a. Działanie FEPZ.06.01 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy - projekty Powiatowych Urzędów Pracy
  - b. Działanie FEPZ.06.02 Aktywizacja zawodowo-edukacyjna osób młodych - projekty realizowane przez Ochotnicze Hufce Pracy
  - c. Działanie FEPZ.06.03 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, w tym znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy
  - d. Działanie FEPZ.06.04 Wzmocnienie potencjału Publicznych Służb Zatrudnienia
  - e. Działanie FEPZ.06.05 Promowanie aktywności zawodowej kobiet oraz zasad równościowych

- f. Działanie FEPZ.06.06 Rozwój pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców w regionie
  - g. Działanie FEPZ.06.07 Aktywne starzenie się w dobrym zdrowiu
  - h. Działanie FEPZ.06.08 Edukacja przedszkolna
  - i. Działanie FEPZ.06.09 Edukacja ogólna
  - j. Działanie FEPZ.06.10 Edukacja zawodowa (ZIT)
  - k. Działanie FEPZ.06.11 Edukacja zawodowa (IIT)
  - l. Działanie FEPZ.06.12 Edukacja osób dorosłych
  - m. Działanie FEPZ.06.13 Aktywna integracja w regionie
  - n. Działanie FEPZ.06.14 Aktywna integracja na obszarach objętych Lokalną Strategią Rozwoju
  - o. Działanie FEPZ.06.15 Kompleksowe wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych
  - p. Działanie FEPZ.06.16 Wspieranie podnoszenia potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego
  - q. Działanie FEPZ.06.17 Integracja społeczno-ekonomiczna obywateli państw trzecich w regionie
  - r. Działanie FEPZ.06.18 Rozwój usług społecznych, w tym świadczonych w społeczności lokalnej
  - s. Działanie FEPZ.06.19 Rozwój usług społecznych, w tym usług świadczonych w społeczności lokalnej (ZIT)
  - t. Działanie FEPZ.06.20 Rozwój usług społecznych, w tym usług świadczonych w społeczności lokalnej (IIT)
  - u. Działanie FEPZ.06.21 Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych i usług opieki długoterminowej
  - v. Działanie FEPZ.06.22 Kompleksowe wsparcie na rzecz rodziny
  - w. Działanie FEPZ.06.23 Usługi wczesnej interwencji kryzysowej oraz usługi dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym
7. Priorytet FEPZ.07 Fundusze Europejskie na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego
- a. Działanie FEPZ.07.01 Rozwój obszarów miejskich (ZIT)
  - b. Działanie FEPZ.07.02 Rozwój obszarów innych niż miejskie (IIT)
8. Priorytet FEPZ.08 Pomoc techniczna (EFRR)
- a. Działanie FEPZ.08.01 Pomoc techniczna (EFRR)
9. Priorytet FEPZ.09 Pomoc techniczna (EFS+)
- a. Działanie FEPZ.09.01 Pomoc Techniczna (EFS+)

4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oceny oddziaływania na środowisko Strategii IIT dla gmin powiatu Gryfińskiego, została wykonana według poniższego schematu.

Pierwszym etapem sporządzenia prognozy dla projektu Strategii było wykonanie oceny zgodności postanowień projektowanego dokumentu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i regionalnym, odnoszących się do problemów emisji zanieczyszczeń, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Następnie dokonano diagnozy stanu środowiska w powiecie. Analizę stanu środowiska wykonano między innymi w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska, dane statyczne GUS, opracowania kartograficzne oraz dane literaturowe. Analiza stanu środowiska pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów ochrony środowiska w powiecie i poszczególnych gminach należnych do grupy Partnerskiej oraz określenie trendów zmian w środowisku. Jednocześnie dane zebrane na tym etapie stanowiły materiał wejściowy dla oceny zmian w środowisku w przypadku braku wdrożenia działań ujętych w Strategii dla przedmiotowego obszaru.

Uwzględniając stan środowiska, posługując się metodą opisową dokonano oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko, powodowanych przez zadania przewidziane w dokumencie strategicznym, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Posłużono się następującymi kryteriami:

CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA:

- pozytywne,
- negatywne,
- pozytywne jak i negatywne.

OKRES TRWANIA ODDZIAŁYWANIA:

- długoterminowe,

- średnioterminowe,
- krótkoterminowe.

BEZPOŚREDNIOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- skumulowane.

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- chwilowe,
- stałe.

ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA:

- miejscowe,
- lokalne,
- ponadlokalne,
- regionalne.

TRWAŁOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- odwracalne,
- nieodwracalne.

INTENSYWNOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- nieistotne,
- zauważalne,
- duże,
- zupełne.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Strategii oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Realizacja rozwiązań przewidzianych w omawianej Strategii, powinna podlegać systemowi monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku wystąpienia rozbieżności między projektowanymi rezultatami a stanem istniejącym. System ten powinien służyć ocenie przebiegu realizacji i stopnia osiągnięcia celów przyjętych w Strategii.

Monitoring, przeprowadzony przez właściwy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników, ma pełnić funkcję informacyjną i weryfikującą. Takie działanie pozwoli na podejmowanie działań korygujących, jeśli będą wymagane.

Monitoring powinien zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem, planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych a także pozwolić na regulowanie działalności podmiotów przy czym jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji czy udzielania zezwoleń.

Strategia określa zasady, oceny oraz monitorowania efektów jej realizacji. Efektywność realizacji Strategii zostanie zweryfikowana w procesie jej ewaluacji. Badaniu będzie podlegał stopień osiągnięcia rezultatów na poziomie strategicznym wyrażających poziom realizacji założonych celów strategicznych, na podstawie zgromadzonych danych ilościowych i jakościowych. Źródłem niezbędnych informacji będą wyniki bieżącego monitoringu realizacji Strategii i projektów, m.in. w postaci raportów, analiz, zestawień danych. Katalog ten może zostać uzupełniony badaniami ankietowymi, wywiadami, zbieraniem opinii od interesariuszy, czy też analizą ogólnodostępnych danych statystyki publicznej.

Każdorazowo po przeprowadzonej ewaluacji zostanie sporządzony raport przedstawiający wyniki badania. Efekty przeprowadzonej oceny mogą stać się argumentem przemawiającym za koniecznością aktualizacji dokumentu strategicznego, wydłużenia perspektywy czasowej jego obowiązywania, wprowadzenia zmian w procesie wdrażania Strategii, podjęcia decyzji o realizowanych przedsięwzięciach, o włączeniu nowych projektów albo o konieczności opracowania kolejnego dokumentu strategicznego. Ewentualna decyzja o konieczności dokonania zmian w dokumencie zostanie podjęta wspólnie przez Partnerów.

Kryteriami stosowanymi w procesie ewaluacji będą:

- trafność – adekwatność doboru realizowanych przedsięwzięć do celów strategicznych i kierunków działań, w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy oraz ich skala, m.in. obszar realizacji, zaangażowane samorządy i inni Interesariusze;
- skuteczność – stopień osiągnięcia celów strategicznych na podstawie aktualnych wartości wskaźników rezultatu strategicznego
- efektywność – stosunek uruchomionych zasobów i poniesionych nakładów na przedsięwzięcia do osiągniętych rezultatów i wypracowanych produktów;
- użyteczność – skala użyteczności realizowanych przedsięwzięć, osiągniętych rezultatów i wypracowanych produktów w zestawieniu z potrzebami mieszkańców (m.in. funkcjonalność, częstotliwość korzystania, wypracowane efekty pozytywne i negatywne, synergia z innymi efektami działań);

- trwałość – rodzaj osiągniętych zmian, ich trwałość w okresie co najmniej 5 lat po zakończeniu realizacji projektów.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Powiat Gryfiński od strony zachodniej i południowej, bezpośrednio sąsiaduje z Niemcami, a dokładnie gminy – Widuchowa, Chojna oraz Cedynia i Mieszkowice. Gminy położone na tym obszarze muszą zmagać się szeregiem uwarunkowań wpływających na ich rozwój. Wśród głównych wyzwań należy wskazać peryferyjne położenie względem reszty kraju i miast centralnych o najwyższym potencjale rozwoju, zakłócone granicą państwową powiązania funkcjonalne, oddziaływanie polskich miast Szczecina i Świnoujścia na przygraniczne obszary niemieckie pozbawione dobrego dostępu do większych miast i ich usług oraz oddziaływanie niemieckiego miasta Schwedt na stronę polską, długi odcinek granicy na Odrze bez wystarczającej liczby mostów, bariery na poziomie wspólnego planowania rozwoju obszarów przygranicznych, bariera językowa we współpracy czy nie w pełni wykorzystany potencjał wynikający z oddziaływania światowej metropolii Berlina.

W Strategii wskazano oczekiwany efekt wykorzystania potencjału wynikający położenia przygranicznego:

- rozwój handlu i usług na obszarze przygranicznym, w szczególności z myślą o klientach z Niemiec;
- rozwój drobnej przedsiębiorczości;
- silny bodziec rozwojowy dla lokalnej gospodarki;
- rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej, także w kontekście turystów z Niemiec;
- realizacja inwestycji z wykorzystaniem środków finansowych dedykowanych współpracy transgranicznej.

W Strategii jedno z kierunków rozwoju systemów transportu i komunikacji publicznej wskazują, iż

- (8) należy wdrażać projekty z zakresu koordynacji systemów transportowych w układzie transgranicznym, w tym rozwój połączeń transportu publicznego Chojna-Schwedt zapewniających dostęp do dworca i linii kolejowej Angermünde– Schwedt.
- (18) należy wdrażać projekt cyfryzacji danych transportowych przetwarzanych na poziomie gmin i powiatu. Ustandaryzowanie i cyfryzacja danych o wydanych zezwoleniach na obsługę linii transportowych pozwoliłaby na sprawną dystrybucję informacji o dostępnej na obszarze ofercie transportowej oraz na łatwiejszą wymianę danych w układzie transgranicznym.

Wskazane projekty we gminach, wchodzących w skład Partnerstw, znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie z krajem zachodnim obejmują głównie realizację zadań z zakresu budowy ścieżek rowerowych, zagospodarowanie terenów zielni, parków oraz obszarów przylegających do jezior. Niektóre z tych zadań jak np.: Budowa ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny, gmina Cedynia, Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cedynia, Budowa ścieżki rowerowej Mieszkowice-Wierzchlas, Budowa odcinka drogi rowerowej w gminie Chojna, będą kwalifikowały się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Takie projekty będą wymagały przeprowadzenia procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Oddziaływanie prac wykonywanych w ramach tego typu zadań ograniczają się jedynie do obszaru w którym ma powstać dana inwestycja. Planowane do budowy ścieżki w Gminie Cedynia i Chojna są zlokalizowane najbliżej granicy kraju Niemiec – ok. 1 km. Mimo tak bliskiej odległości, zamknięcie

oddziaływania do działek inwestycyjnych, nie spowoduje wystąpienie transgranicznego oddziaływania na środowisko, wymagającego przeprowadzenia postępowania, określonego w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Zatem planowane zadania wyznaczone przez Gminę, nie wymagają przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w Dziale VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

7. Charakterystyka powiatu i gmin partnerskich

Położenie geograficzne

Powiat gryfiński znajduje się w zachodnio-południowej części województwa zachodniopomorskiego i składa się z:

- gmin miejsko-wiejskich: Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko-Zdrój,
- gmin wiejskich: Banie, Stare Czarnowo, Widuchowa.

Powierzchnia powiatu wynosi 1 870 km², a jego siedziba znajduje się w mieście Gryfino. Sąsiaduje z: Szczecin (miasto na prawach powiatu), powiat policki, powiat stargardzki, powiat pyrzycki, powiat myśliborski. Położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie Republiki Federalnej Niemiec. Powiat charakteryzuje się przejściami granicznymi: drogowe: Gryfino - Mescherin, Krajnik Dolny - Schwedt i Osinów Dolny - Hohenwutzen oraz promowe przejście graniczne Gozdowice - Güstebieser Loose.

W skład Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego, prócz powiatu gryfińskiego wchodzi następujące samorządy:

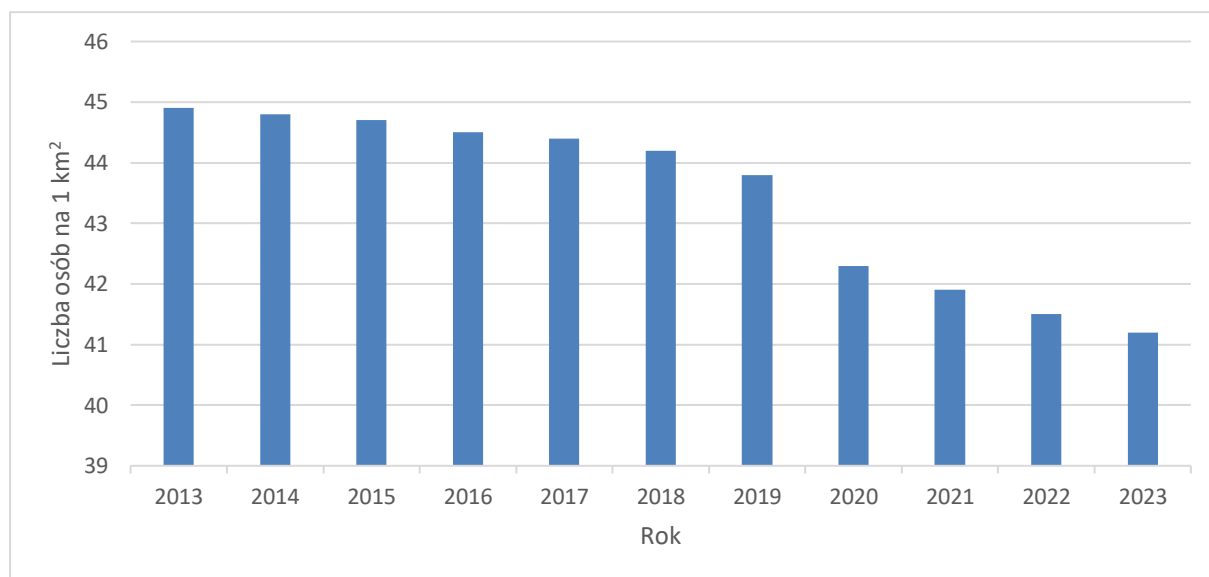
- gmina Banie - znajduje się we wschodniej, środkowej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 11% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 205,81 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Chojna, Gryfino, Trzcińsko-Zdrój i Widuchowa (powiat gryfiński), Myślibórz (powiat myśliborski), Bielice i Kozielice (powiat pyrzycki). Składa z 15 sołectw oraz z 17 miejscowości.
- miasto i gmina Cedynia - znajduje się w południowo-zachodniej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 9,7% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 180,38 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Chojna, Mieszkowice i Moryń (powiat gryfiński). Graniczy również z Republiką Federalną Niemiec. Składa z 14 sołectw oraz z 21 miejscowości.
- miasto i gmina Chojna - znajduje się w środkowej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 17,8% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 332,89 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Banie, Cedynia, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko-Zdrój i Widuchowa (powiat gryfiński). Graniczy również z Republiką Federalną Niemiec. Składa z 23 sołectw oraz z 43 miejscowości.
- miasto i gmina Mieszkowice - znajduje się w południowej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 12,8% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 238,67 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Cedynia, Chojna, Moryń i Trzcińsko-Zdrój (powiat gryfiński), Boleszkowice i Dębno (powiat myśliborski). Graniczy również z Republiką Federalną Niemiec. Składa z 12 sołectw oraz z 25 miejscowości.
- miasto i gmina Moryń - znajduje się w południowo-zachodniej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 6,7% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 124,86 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Chojna, Cedynia, Mieszkowice, Trzcińsko-Zdrój (powiat gryfiński). Składa z 9 sołectw oraz z 18 miejscowości.
- gmina Widuchowa - znajduje się w zachodniej części powiatu gryfińskiego. Stanowi 11,2% powierzchni powiatu (powierzchnia wynosi 209,63 km²). Gmina sąsiaduje z gminami: Banie, Chojna i Gryfino (powiat gryfiński). Graniczy również z Republiką Federalną Niemiec. Składa z 14 sołectw oraz z 21 miejscowości.

Demografia

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Trzeba zauważyć, że przyrost liczby ludności to przyrost liczby konsumentów, a spadek liczby ludności może doprowadzić do negatywnych zmian.

Według danych GUS w powiecie gryfińskim liczba ludności na 1 km² stale się zmniejsza. Największy spadek zaobserwowano w roku 2020, a w roku 2023 na 1 km² przypadało 41,2 osób.

Tabela 4. Liczba ludności na 1 km² w powiecie gryfińskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 5. Liczba ludności w roku 2023 w samorządach stanowiących Partnerstwo

Nazwa	Liczba ludności w roku 2023			Gęstość zaludnienia [osób/1km ²]
	ogółem	mężczyźni	kobiety	
Powiat gryfiński	76 959	38081	38878	41,2
Gmina Banie	5 763	2901	2862	27,9
Gmina Cedynia	3 933	1966	1967	21,8
Gmina Chojna	13 094	6409	6685	39,4
Gmina Mieszkowice	6 501	3292	3209	27,2
Gmina Moryń	4 112	1981	2131	33
Gmina Widuchowa	4 980	2520	2460	23,8

Źródło: GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2023 w powiecie gryfińskim zamieszkiwało 76 959 osób, z czego 49,48% stanowili mężczyźni, a pozostałe 50,72% stanowiły kobiety. Ze wszystkich gmin wchodzących w skład Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego gmina Cedynia jest najmniej zamieszkiwana, a najbardziej – gmina Chojna. W gminach średnio 50% zamieszkują mężczyźni i 50% kobiety – największa różnica znajduje się w gminie Chojna, gdzie kobiet jest o 2,1% więcej od mężczyzn.

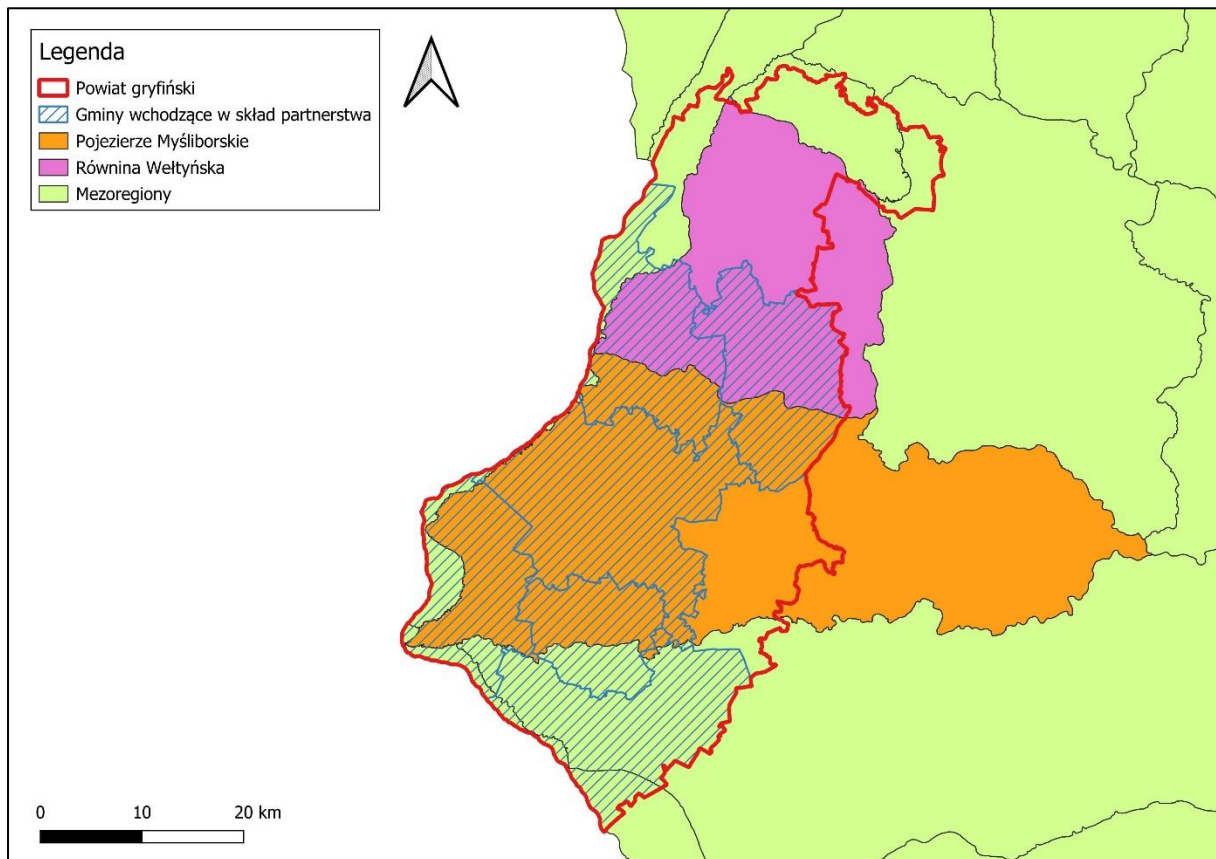
Geomorfologia terenu

Powiat gryfiński według regionów fizycznogeograficznych (Solon 2018) znajduje się w poszczególnych mezoregionach:

- Pojezierze Myśliborskie
- Dolina Dolnej Odry
- Równina Gorzowska
- Kotlina Freienwaldzka
- Równina Wełtyńska
- Wzgórza Bukowe
- Równina Pyrzycka

W znacznej części składa się z Pojezierza Myśliborskiego (na której jest położona większa część gmin wchodząca w skład Partnerstwa) oraz Równiny Wełtyńskiej.

Mapa 1. Położenie na tle mezoregionów (Solon 2018)

Źródło: Opracowanie własne

Pojezierze Myśliborskie składa się z licznych jezior (np. Jezioro Myśliborskie, Jezioro Barlineckie). Najwyższymi wzniesieniami regionu są Wzgórza Krzymowskie (Zwierzyniec – 167 m n.p.m.) w zachodniej części, a najniższy punkt to dolina Odry – Żuławy Cedyńskie. Jego powierzchnia wynosi 1883 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 28%. Obszar charakteryzuje się dolinami małych rzek, łączących liczne jeziora. Dominują tu naturalne glacialne pagórkowate oraz nieliczne wzgórzowe krajobrazy, utworzone na glinie zwałowej,

piaskach i żwirach lodowcowych zlodowacenia północnopolskiego. W niektórych miejscach znajdują się piaski i żwiry sandrowe oraz mułki jeziorne. Teren jest w większości pokryty buczynami pomorskimi. Lesistość obszaru do 27%.

Równina Wełtyńska to obszar o powierzchni 1043 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 24%. Występujące krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate, rzadziej wzniesione utworzone są na utworach plejstoceniowych, głównie na glinie zwałowej, piaskami i żwirach lodowcowych zlodowacenia północnopolskiego z wyspami żwirów, piasków, głazów i glin moren czołowych oraz piasków i mułków kemów. Obszar charakteryzuje się występowaniem buczyn pomorskich oraz w nielicznych miejscach łąk jesionowo-olszowych. Lesistość terenu wynosi 22%.

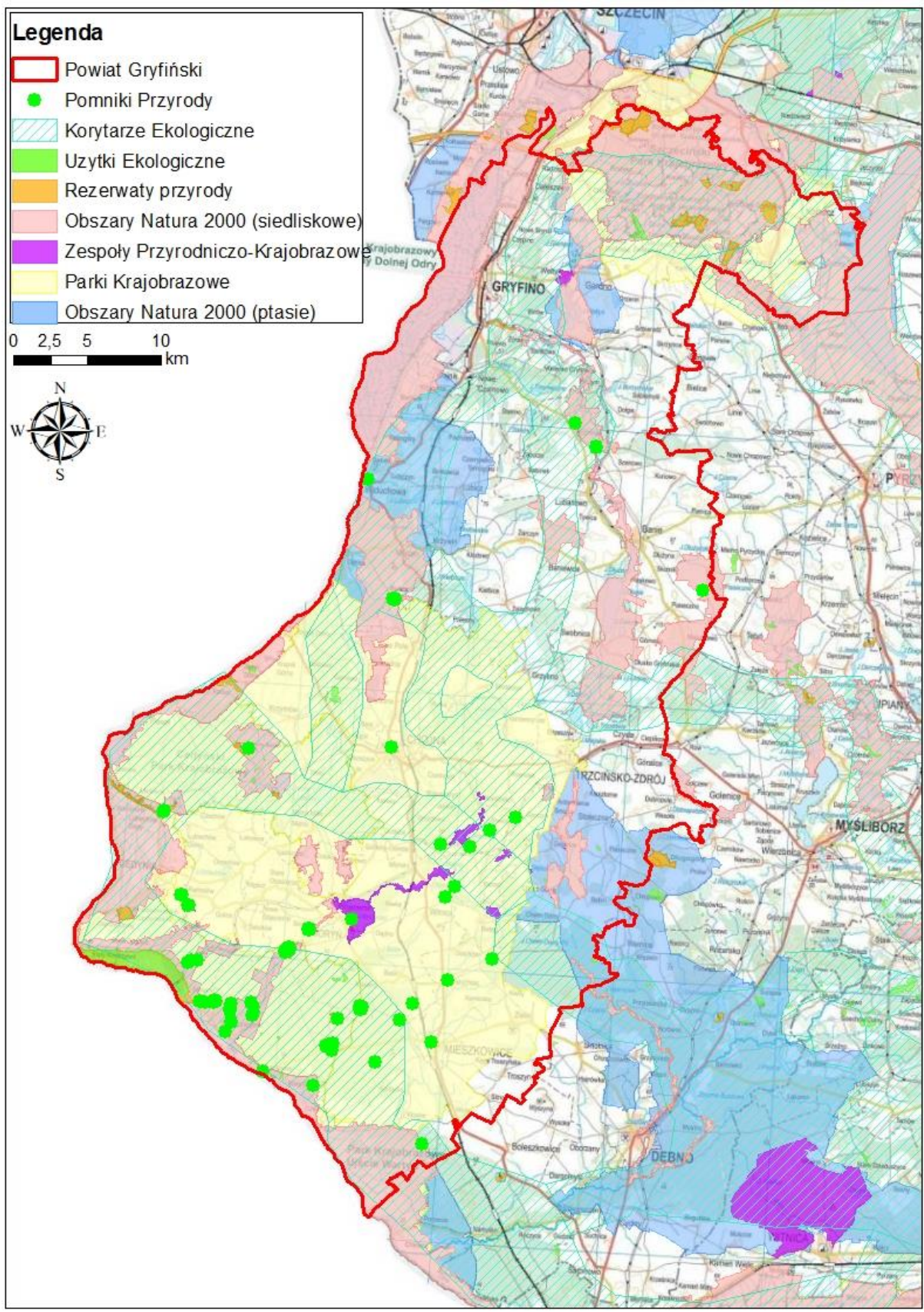
Środowisko naturalne

Powiat Gryfiński położony jest w obrębie obszarów objętych ochroną:

- Obszary Natura 2000 (ptasie):
  - Jeziora Wełtyńskie PLB320018
  - Ostoja Witnicko – Dębnińska PLB320015
  - Jezioro Miedwie i okolice PLB320005
  - Ostoja Cedyńska PLB320017
  - Dolina Dolnej Odry PLB320003
- Obszary Natura 2000 (siedliskowe):
  - Wzgórza Krzymowskie PLH320054
  - Las Baniewicki PLH320064
  - Mieszkowicka Dąbrowa PLH320051
  - Wzgórza Moryńskie PLH320055
  - Gogolice-Kosa PLH320038
  - Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006
  - Wzgórza Bukowe PLH320020
  - Jezioro Dobropolskie PLH320070
  - Dolna Odra PLH320037
  - Dolina Tywy PLH320050
  - Ostoja Wełtyńska PLH320069
  - Dżiczy Las PLH320060
- Parki Krajobrazowe:
  - Cedyński wraz z otuliną
  - Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa wraz z otuliną
  - Dolina Dolnej Odry wraz z otuliną
  - Ujście Warty
- Rezerваты przyrody:
  - Bukowe Źdroje im. Profesora Tadeusza Dominika

- Buczynowe Wąwozy im. prof. Floriana Celińskiego
- Kołowskie Parowy im. Józefa Lewandowskiego
- Źródłiskowa Buczyna im. Jerzego Jackowskiego
- Trawiasta Buczyna im. Profesora Stefana Kownasa
- Bielinek
- Olszyna Źródłiskowa pod Lubiechowem Dolnym
- Kanał Kwiatowy
- Wrzosowiska Cedyńskie im. inż. Wiesława Czyżewskiego
- Dąbrowa Krzymowska
- Olszyny Ostrowskie
- Jeziora Siegniewskie
- Dolina Świergotki
- Słoneczne Wzgórza
- Osetno
- Wysoka Skarpa Rzeki Tywy
- Gęsi Bastion pod Starą Rudnicą
- 24 użytki ekologiczne jak np.:
  - Ostnice pod Rudnicą
  - Gogolicki Mszar
  - Uroczysko Piaseczno
  - Łabędzin II
  - Łabędzin I
  - Brochucin
  - Murawa Bleszyńska
  - Bleszyńska Wydma
  - Murawa ostnicowa
  - Gozdowicki Mszar
  - Zgniły Grzyb
  - Gozdowicki Mszar II
  - Dolina Storczykowa
  - Skarpy w Zatonii
  - Torfowisko Godków
  - Ostnice nad Kruszarnią
  - Kostrzyneckie Rozlewisko
  - Pozostałe bez nazwy
- 171 pomników przyrody

Mapa 21. Obszary objęte ochroną w powiecie Gryfińskim.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat to charakterystyczny dla danego obszaru zespół zjawisk i procesów atmosferycznych, określany na podstawie wieloletnich obserwacji pogody dla danego regionu. Dla jakości powietrza ważną grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Powiat Gryfiński posiada stosunkowo dobrze rozwinięty układ komunikacyjny.

Zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, w wyniku rocznej oceny jakości powietrza, odrębnie dla każdej substancji, dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom substancji:

- 1) przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;
- 2) mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- 3) nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
- 4) przekracza poziom docelowy;
- 5) nie przekracza poziomu docelowego;
- 6) przekracza poziom celu długoterminowego;
- 7) nie przekracza poziomu celu długoterminowego

Wyniki oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależą od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. W klasyfikacji stref, dokonywanej w Polsce na podstawie wyników oceny rocznej, strefy, na terenie których występują obszary o najwyższych poziomach stężeń, w których zarejestrowano przekroczenia, zaliczono do klasy C, natomiast strefy o niskich poziomach stężeń zaliczono do klasy A.

W 2022 roku GIOŚ prowadził automatyczne pomiary zanieczyszczeń powietrza z wykorzystaniem 7 stacji automatycznych, z czego jedna była zlokalizowana na terenie powiatu gryfińskiego, w gminie Widuchowa przy ul. Bulwary Rybackie 1. Podsumowanie wyników:

- przeprowadzona ocena wyników pomiarów dwutlenku siarki SO₂ uzyskanych na podmiejskim stanowisku pomiarowym w Widuchowej (powiat gryfiński) w roku 2022 wskazała, że stężenia nie przekroczyły wartości kryterialnych, określonych pod kątem ochrony roślin.
- przeprowadzona ocena wyników pomiarów tlenków azotu NO_x uzyskanych na podmiejskim stanowisku pomiarowym w Widuchowej (powiat gryfiński) w roku 2022 wskazała, że nie został przekroczony poziom dopuszczalny określony dla stężeń średniorocznych pod kątem ochrony roślin.
- mierzone w sposób automatyczny poziomy stężenie ozonu w strefie zachodniopomorskiej na stanowisku pozamiejskim w Widuchowej (powiat gryfiński) w roku 2022, jak i w latach poprzednich, nie wykazały przekroczeń poziomu docelowego, określonego dla tego zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia. Wartość AOT40, uśredniona dla lat 2018-2022 na stanowisku pomiarowym w Widuchowej

wynosiła 12 381 $\mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$ (dopuszczalna wartość wynosi 18 000 [$\mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$]). Również w okresie rozważanego wielolecia nie zanotowano żadnego przypadku przekroczenia poziomu docelowego określonego dla ozonu pod kątem ochrony roślin.

- na wszystkich stanowiskach pomiarowych najwyższe wartości stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich, zarejestrowano w okresach grzewczych. W okresie letnim odnotowano jedynie kilka przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego przez stężenia 24-godzinne pyłu. W związku z tym, jako główną przyczynę potencjalnych przekroczeń wskazuje się niską emisję pyłu zawieszonego PM10 pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. W obrębie powiatu gryfińskiego nie odnotowano przekroczeń.

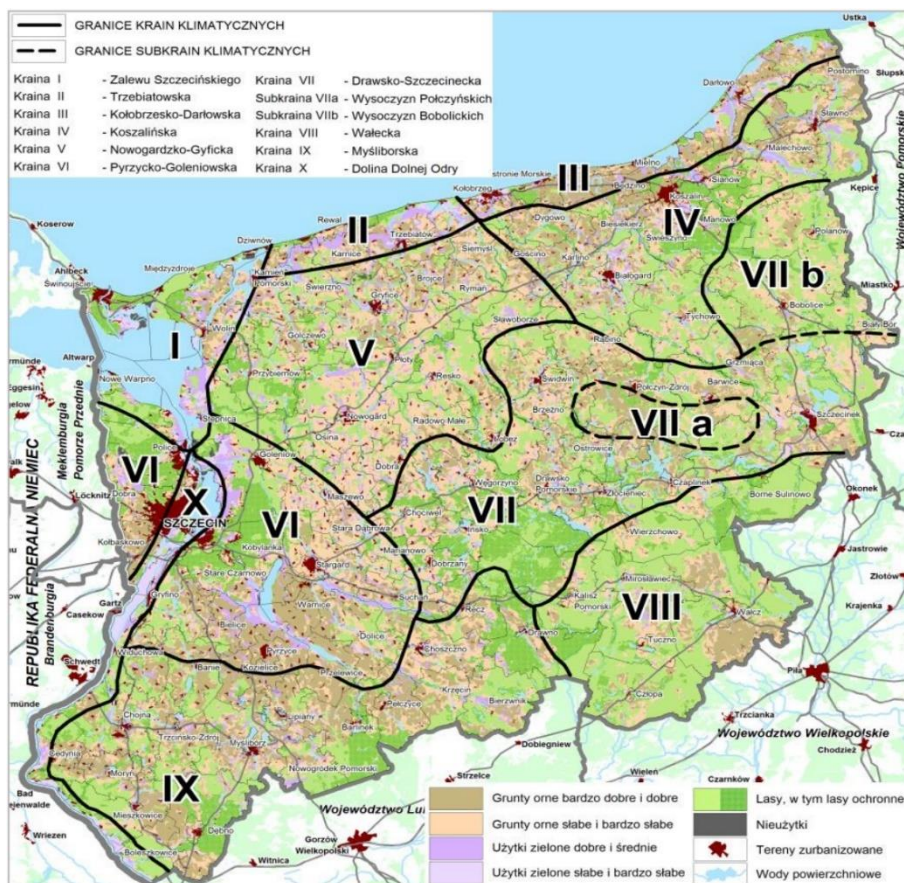
Zgodnie z „Opracowaniem ekofizjograficznym do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” (Szczecin, marzec 2018) powiat gryfiński położony jest w obrębie następujących krain klimatycznych:

- kraina VI Pyrzycko-Goleniowska - obejmuje Nizinę Szczecińską i obszary położone na zachód od Szczecina. Teren tej krainy wznosi się przeciętnie od 20 do 60 m n.p.m., ale w pasmach Wzgórz Bukowych i Wzgórz Warszawskich przekracza 120 m n.p.m. Średnia roczna suma usłonecznienia rzeczywistego wynosi od 1500 do 1550 godzin, a tylko w północno-zachodniej części krainy, na Równinie Wkrzańskiej, wzrasta do ponad 1550 godzin. Południkowy przebieg izoterm średniej rocznej temperatury powietrza (8-8,5°C) świadczy o ocieplającym wpływie Oceanu Atlantyckiego. W styczniu izoterma -1°C dzieli krainę na dwie części: zachodnią, cieplejszą ze średnią temperaturą od -1°C do $-0,6^{\circ}\text{C}$ i wschodnią, chłodniejszą, w której temperatura waha się od -1°C do $-1,2^{\circ}\text{C}$. Natomiast w lipcu temperatura wzrasta z północnego wschodu na południowy zachód od $17,4^{\circ}\text{C}$ do $17,8^{\circ}\text{C}$. Ostatnie przymrozki wiosenne, zanikają na ogół między 25 a 30 kwietnia, a tylko we wschodniej części krainy, nieco później – przed 3 maja. Okres gospodarczy wydłuża się od około 248 dni we wschodniej części krainy do około 256 dni w części zachodniej. Okres wegetacyjny trwa od 222 do 225 dni. Warunki fizjograficzne krainy, jej nizinny charakter, otoczenie od południa wzniesieniami Pojezierza Myśliborskiego, od wschodu Pojezierza Choszczeńskiego i Pojezierza Ińskiego, nie sprzyjają występowaniu dużych opadów. Kraina Pyrzycko-Goleniowska wyróżnia się w województwie przeciętnie najmniejszymi rocznymi sumami opadów, które przy ujściu rzeki Płoni do jeziora Miedwie wynoszą zaledwie około 490 mm i rosną do około 610 mm w jej wschodniej części. W rejonie położonym wokół jeziora Miedwie liczba dni z pokrywą śnieżną kształtuje się poniżej 40, czyli jest równie mała jak w środkowej części Krainy KołobrzESCO-Darłowskiej, w okolicach jezior Mielno i Sławno, ale wykazuje wzrost do około 47-48 we wschodniej części krainy.
- kraina IX Myśliborska - obejmuje bardzo zróżnicowany teren pod względem ukształtowania (fragmenty moreny czołowej) i pokrycia (duża jeziorność i lesistość). Kraina ta rozciąga się od doliny dolnej Odry po dolinę Drawy. Ze względu na warunki fizjograficzne i dużą rozciągłość krainy występują znaczne regionalne i lokalne zróżnicowania warunków klimatycznych. Roczne sumy usłonecznienia wzrastają z północy w kierunku południowej granicy – od 1540 do 1590 godzin. Średnia roczna temperatura spada z zachodu na wschód – od $8,5^{\circ}\text{C}$ do $8,2^{\circ}\text{C}$ – podobnie temperatura stycznia – od $-0,8^{\circ}\text{C}$ do $-1,5^{\circ}\text{C}$.

Natomiast w lipcu przeciętnie najcieplej (nieco ponad 18°C) jest w południowo-zachodniej części krainy, chłodniej (do 17,7°C) w części północno-wschodniej; w strefie wysoczyzn morenowych średnia temperatura lipca kształtuje się nawet poniżej 17,5°C. Przymrozki wiosenne zanikają przeciętnie w ostatnich dniach kwietnia, jedynie w rejonie Myśliborza nieco wcześniej. Na przeważającym obszarze pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się po 20 października. Okres gospodarczy trwa od 247 do 258 dni, a wegetacyjny od 221 do 225 dni, przy czym czas trwania obu okresów ulega wydłużeniu w kierunku zachodnim. Roczne sumy opadów są niewielkie, gdyż kształtują się od około 530 mm w rejonie położonym wzdłuż doliny Odry do około 610 mm w rejonie Myśliborza. Mała jest również częstość występowania opadów dobowych, których suma przekracza 1 mm – od 100 do 115 dni. W zachodniej części krainy pokrywą śnieżną obserwuje się w czasie około 40-45 dni, natomiast w części południowo-wschodniej przez około 50 dni.

- kraina X Doliny Dolnej Odry - stanowi wąski pas terenu o szerokości od kilku do kilkunastu kilometrów, ciągnący się wzdłuż Odry, w większości zajęty przez użytki zielone i lasy. Kraina ta rozciąga się od południowej granicy województwa po ujście Iny do Odry. W miarę przemieszczania się od jeziora Dąbie, wzdłuż doliny rzeki aż po ujście Myśli do Odry, rośnie liczba godzin ze słońcem od 1540 do 1600. Średnia temperatura, zarówno roczna przekraczająca 8,5°C, jak i lipca – od 17,6°C do 18,2°C – wyróżniają tę krainę jako najcieplejszą w województwie. Natomiast ze względu na średnią temperaturę stycznia – od –0,6°C do około –0,7°C – kraina X jest chłodniejsza niż najcieplejsza (w tym miesiącu) kraina I Zalewu Szczecińskiego. Przymrozki wiosenne zanikają w ostatnich dniach kwietnia, a jesienne pojawiają się po 20 października. Przejawem korzystnych warunków termicznych w obrębie Krainy X są najdłużej trwające w województwie okresy wykonywania prac polowych i wegetacji, które wynoszą odpowiednio: 256-261 i ponad 225 dni. Natomiast warunki opadowe nie są korzystne, gdyż roczne sumy opadów wahają się od około 500 mm w rejonie ujścia Myśli do Odry do około 550 mm w rejonie jeziora Dąbie, a opady powyżej 1 mm występują przeciętnie w czasie od 95 do 105 dni. Stosunkowo krótki jest również czas zalegania pokrywy śnieżnej, zwłaszcza, na odcinku pomiędzy Chojną a Gryfinem. Zasięg poszczególnych krain klimatycznych na terenie województwa zachodniopomorskiego przedstawiono na poniższej rycinie.

Rycina 1. Krainy klimatyczne województwa zachodniopomorskiego. (Źródło: „Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego”)

8.2. Zagrożenie hałasem

Podstawowym źródłem hałasu dla Gmin Partnerskich jest komunikacja drogowa.

Na układ drogowy Miasta i Gminy składają się:

- drogi krajowe nr 31, 26,
- drogi wojewódzkie nr 121, 122, 124, 125, 126.
- drogi powiatowe oraz
- drogi gminne.

Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Hałas komunikacyjny powodowany jest przede wszystkim przez wykazujący tendencję wzrostową ruch pojazdów na drogach krajowych i drogach wojewódzkich. Dotyczy to głównie odcinków drogi w zbliżeniu z zabudową mieszkaniową.

W roku 2018 roku Główny Inspektorat ochrony Środowiska prowadził pomiar i ocenę hałasu drogowego emitowanego do środowiska na terenie powiatu Gryfińskiego, w ramach programu Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie miasta Mieszkowice w 3 punktach pomiarowych przy:

- ul. Chojeńska (52°47'28,4"N, 14°29'37,4"E),
- ul. Jana Pawła II (52°47'08,8"N, 14°29'38,8"E),
- ul. Warszawska (52°47'16,8"N, 14°29'49,3"E).

Wyniki wykazały wówczas, przekroczenia w jednym punkcie pomiarowym na ul. Chojeńskiej. Stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomu hałasu dla pory dziennej do 0,8 dB, a dla pory nocnej do 13,9 dB. Dodatkowo opierając się na wynikach pomiarów równoważnych poziomów hałasu drogowego mierzonych w określonych porach roku, w punkcie pomiarowym wyznaczono wartości długookresowych średnich poziomów dźwięku: poziomu dziennie-wieczorno-nocnego – LDWN oraz nocnego – LN. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku dla wskaźnika LDWN wyniosło 2,0 dB. Powyższe wyniki wskazują na lokalne zagrożenie ponadnormatywnym poziomem hałasu komunikacyjnego ludności zamieszkującej teren wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych w Mieszkowicach, szczególnie w porze nocnej.

Generalne Pomiaru Ruchu (GPR) są podstawowym źródłem informacji o ruchu drogowym w Polsce. Ich głównym celem jest uzyskanie podstawowych parametrów i charakterystyk ruchu dla sieci dróg krajowych i wojewódzkich na podstawie bezpośrednich pomiarów ruchu zorganizowanych w terenie przez oddziały GDDKiA i właściwych terytorialnie zarządców dróg wojewódzkich. Administracja drogowa wykorzystuje wyniki GPR przede wszystkim w projektowaniu, planowaniu, utrzymywaniu sieci drogowej i zarządzaniu nią oraz analizach jej wpływu na środowisko i bezpieczeństwo ruchu.

Na terenie Powiatu Gryfińskiego, pomiarami GPR objęto następujące odcinki dróg krajowych:

DK26 – Chojna ul. Barwicka (DK31) – Rów

DK26 – Gr. Państwa (Krajnik Dolny) – Chojna ul. Odrzańska (DW124)

DK31 – Krzywin(DW122) - Chojna ul. Chobrego (DK 26)

DK31 – Chojna ul. Kościuszki (DK26) – Mieszkowice ul. Ks. Poniatowskiego (DW126)

DK31 – Mieszkowice ul. Ks. Poniatowskiego(DW126) – Chwarszczany (DW127).

Oraz drogi wojewódzkie:

DW122 Baniewice -Parnica (S3) – w miejscowości Banie ul. Targowa

DW121 Pniewo (DK31) – Banie (DW121) – w miejscowości Różnowo

DW122 Krajnik Dolny (DK26) – Krzywinek (DK31) – w miejscowości Krajnik Dolny

DW122 Krzywinek (DK31) – Baniewice – w miejscowości Krzywin ul. Widuchowska

DW124 Osinów Dolny (Przejście gr. Państwa) – DW126 – w miejscowości Osinów Dolny

DW124 Osinów Dolny (DW126) – Cedynia (125) – w miejscowości Cedynia ul. Czciwora

DW124 Cedynia (125) – Chojna (DK26) – w miejscowości Mętno

DW125 Gr. Państwa (Bielinek) – Cedynia (124)

DW125 Cedynia (DW124) – Moryń

DW125 Moryń – Wierzchlas (DK31) – w miejscowości Bielin

DW126 Osinów Dolny (DW124) - Gozdowice

DW126 Gozdowice – Mieszkowice (DK31) – w miejscowości Mieszkowice ul. Ks. Poniatowskiego

DW126 Mieszkowice (DK31) – Dębno (DK23) – w miejscowości Zielin ul. Wincenta Witosa

DW127 Chwarszczany (DK31) – Dębno (DK23) – w miejscowości Namysłin

8.3. Gospodarowanie wodami

Powiat gryfiński położony jest w obszarze Dorzecza Odry w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Przez powiat przepływa Odra, której długość na terenie powiatu gryfińskiego wynosi ok. 95 km. Największymi dopływami Odry, leżącymi w całości na terenie powiatu są rzeki: Tywa, Rurzyca, Kurzyca, Słubia, Marwicka Struga oraz Omulna. Pozostałe rzeki, przepływające przez powiat to m.in.: Płonia, Krzekna. W powiecie występuje 16 większych jezior, których powierzchnia wynosi pow. 50 ha. Największymi jeziorami są: jez. Długie (343 ha), jez. Morzycko (342 ha) oraz jez. Wełtyń (310 ha).

Wody powierzchniowe są zagrożone przede wszystkim obszarowymi źródłami zanieczyszczeń. Najwięcej z nich trafia do wód wraz ze ściekami, spływami powierzchniowymi z terenów rolniczych, oraz zanieczyszczeniami wprowadzanymi przez opady atmosferyczne.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), powiat gryfiński leży na obszarze 57 JCWP, w tym 37 Jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz 20 Jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Poniższa tabela przedstawia wszystkie JCWP z informacją o monitoringu oraz ogólnej ocenie stanu wód.

Tabela 6. JCWP zlokalizowane na terenie powiatu gryfińskiego.

Kod JCWP	Nazwa	Monitorowana	Ogólna ocena stanu
JCWP LW - jednolita część wód powierzchniowych jeziornych			
LW90329	Dąbie	Tak	Zły
LW11014	Dłużec	Tak	Zły
LW11008	Strzeszowskie	Tak	Brak danych
LW11012	Długie	Tak	Brak danych
LW11020	Wełtyń	Tak	Zły
LW11043	Binowskie	Tak	Zły
LW11044	Glinno	Tak	Zły
LW11045	Żelewko	Tak	Zły
LW10983	Morzycko	Tak	Zły
LW10995	Jeleńskie	Tak	Zły
LW10996	Mętno	Tak	Brak danych
LW10999	Ostrów	Tak	Brak danych
LW11000	Kielbiczne	Tak	Brak danych
LW10982	Narost	Nie	Brak danych
LW11010	Dołgie	Tak	Zły
LW10958	Dobropolskie	Tak	Brak danych
LW10959	Czernikowskie	Tak	Brak danych
LW11041	Będgoszcz	Tak	Brak danych
LW11036	Piaseczno	Tak	Brak danych
LW11034	Miedwie	Tak	Zły
JCWP RW – jednolita część wód powierzchniowych rzecznych			
RW6000121999	Odra od Bukowej do ujścia	Tak	Zły
RW60001019743292	Sosnówka	Tak	Brak danych

Kod JCWP	Nazwa	Monitorowana	Ogólna ocena stanu
RW60001019743298	Niedźwiedzianka	Tak	Zły
RW60000919389	Omulna	Tak	Zły
RW60001219719	Odra od oddzielenia się Odry Zachodniej do Bukowej	Tak	Zły
RW60001119743299	Płonia od jez. Płonno do ujścia	Tak	Zły
RW60001219199	Odra od Warty do oddzielenia się Odry Zachodniej	Tak	Zły
RW6000091974327229	Kanał Żeliszawiec	Tak	Zły
RW6000091974327249	Kanał Glinna	Tak	Zły
RW6000151934	Dopływ z Łęgów Odrzańskich I	Tak	Brak danych
RW6000091974329132	Dopływ spod Starego Czarnowa	Tak	Dobry
RW60000919192	Kanał Rynica-Ognica	Tak	Brak danych
RW600010193169	Pniewa	Tak	Brak danych
RW600010191729	Kanał Cedyński	Tak	Zły
RW60000919149	Kurzyca	Tak	Zły
RW600009191699	Słubia	Tak	Zły
RW600009193129	Marwicka Struga	Tak	Brak danych
RW600009191869	Kalica	Tak	Brak danych
RW600009193299	Tywa od Dopływu z Tywic wraz z Dopływem z Tywic do ujścia	Tak	Zły
RW60001619189	Rurzyca od Kalicy do ujścia	Tak	Zły
RW6000101912789	Olchowy Rów	Tak	Zły
RW600009191292	Kosa	Tak	Brak danych
RW6000091912944	Kanał Dar	Tak	Brak danych
RW6000091912949	Sienica	Tak	Brak danych
RW600009191298	Dopływ z Boleszkowic	Tak	Brak danych
RW600009191859	Rurzyca	Tak	Zły
RW6000111912569	Kanał Kruszwin	Tak	Dobry
RW60001519132	Kanał Porzecze	Tak	Brak danych
RW600018193275	Tywa od źródeł do Dopływu z Tywic	Tak	Brak danych
RW600011191252721	Kanał Bronny	Tak	Dobry
RW6000111912529	Kanał Głęboki	Tak	Dobry
RW600015193594	Dopływ z Łęgów Odrzańskich	Tak	Brak danych
RW6000191974327299	Bielica od jez. Będgoszcz do ujścia	Tak	Zły
RW6000091974327229	Kanał Babiński	Tak	Brak danych
RW60000919743272729	Krzekna	Tak	Zły
RW6000091974327279	Bielica	Tak	Zły
RW6000181974329119	Płonia od jez. Płoń do jez. Żelewko	Tak	Zły

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Zgodnie z podziałem Polski na 174 Jednolite Części Wód Podziemnych Gmina znajduje się w obszarze JCWPd nr GW600024, GW600023, GW60004, GW60003. Zidentyfikowane presje znaczące dla poszczególnych JCWPd:

- GW600024 - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
- GW600023 - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
- GW60004 - presja obszarowa rozproszona związana z przemysłem
- GW60003 - brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd (brak czynnika sprawczego)

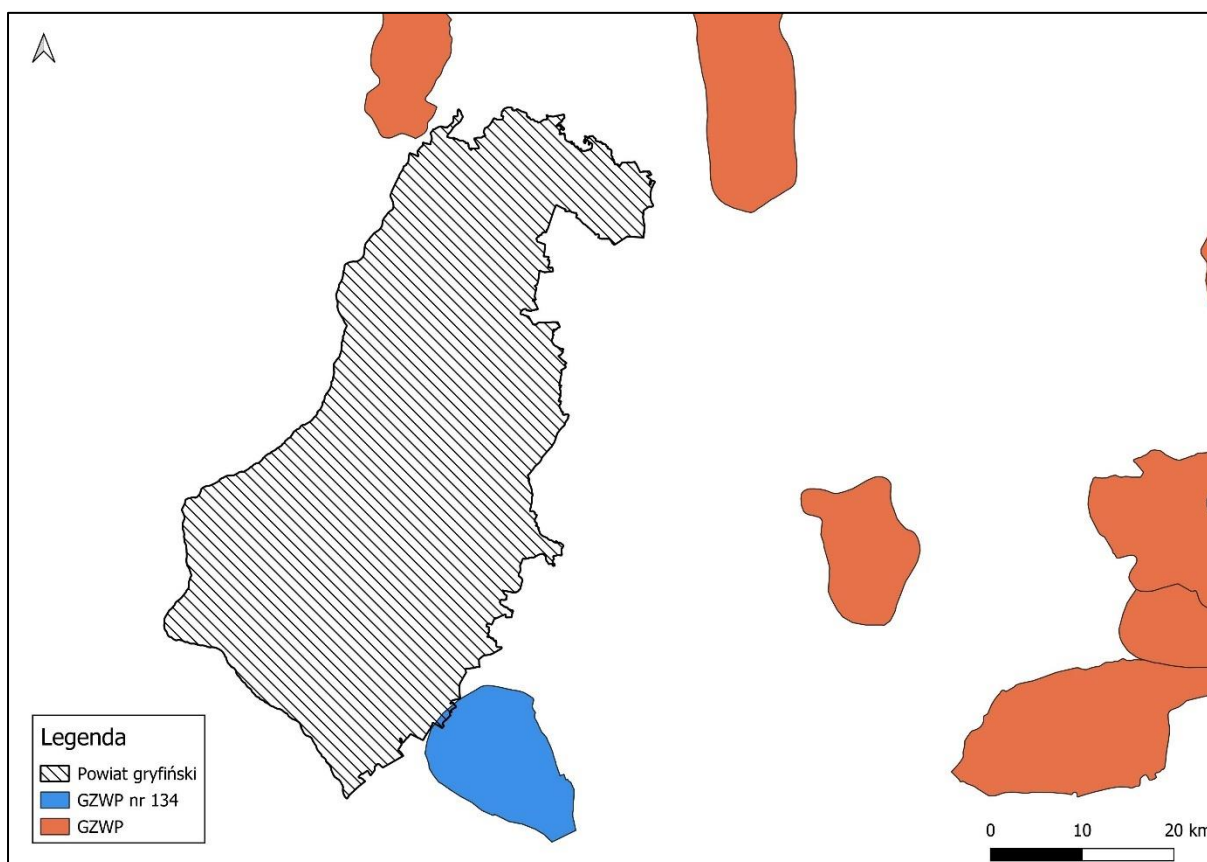
Tabela 7. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd

Nazwa JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych
GW600024	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona	Nie dotyczy
GW600023	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona	Nie dotyczy
GW60004	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona	Nie dotyczy
GW60003	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona	Nie dotyczy

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

We wschodniej części gm. Mieszkowice znajduje się mały fragment głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 134 – Zbiornik Dębno. Obszar ochronny dla tego GZWP nie znajduje się na terenie powiatu.

Mapa 2. Położenie powiatu gryfińskiego na tle GZWP

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy, udostępnionym na ISOK (Informatyczny system Oslony Kraju), powiat gryfiński znajduje się głównie na obszarze silnego zagrożenia suszą. Powiat gryfiński jest narażony na wystąpienie szczególnego zagrożenia powodzią od strony rzeki Odry.

8.4. Gospodarka wodno-ściekowa

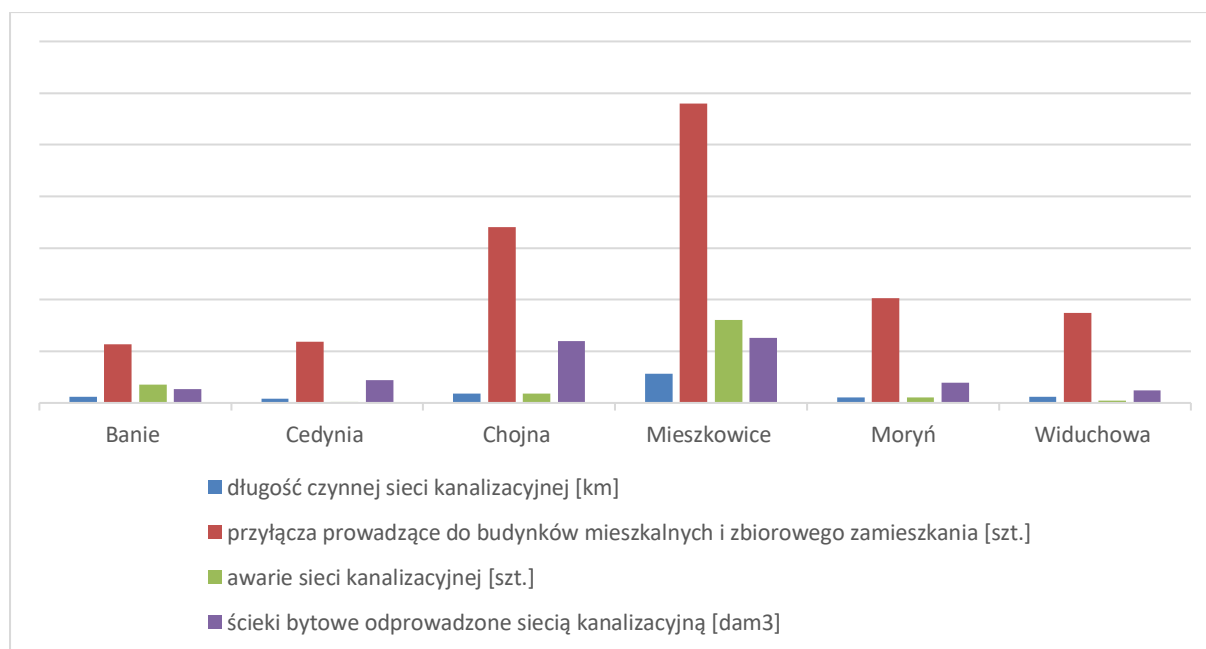
Charakterystykę zaopatrzenia w wodę w powiecie i gminach, sporządzono na podstawie danych udostępnionych przez GUS w roku 2023. Informacje zawierają dane dotyczące sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Tabela 8. Sieć kanalizacyjna w powiecie i gminach

Nazwa	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]
Banie	24	226	72	53,6
Cedynia	16,3	238	3	88,7
Chojna	35,2	680	36	240,5
Mieszkowice	112	1159	322	251,3
Moryń	20,6	406	21	77,5
Widuchowa	22,8	349	10	48
Powiat gryfiński	423,5	6516	674	1878,5

Źródło: GUS

Tabela 9. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sieci kanalizacyjnej w roku 2023, długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie gryfińskim wynosiła 423,5 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 6516 sztuk. Spośród gmin wchodzących w skład Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego, największa ilość przyłączy znajduje się w gminie Mieszkowice, a najmniejsza w

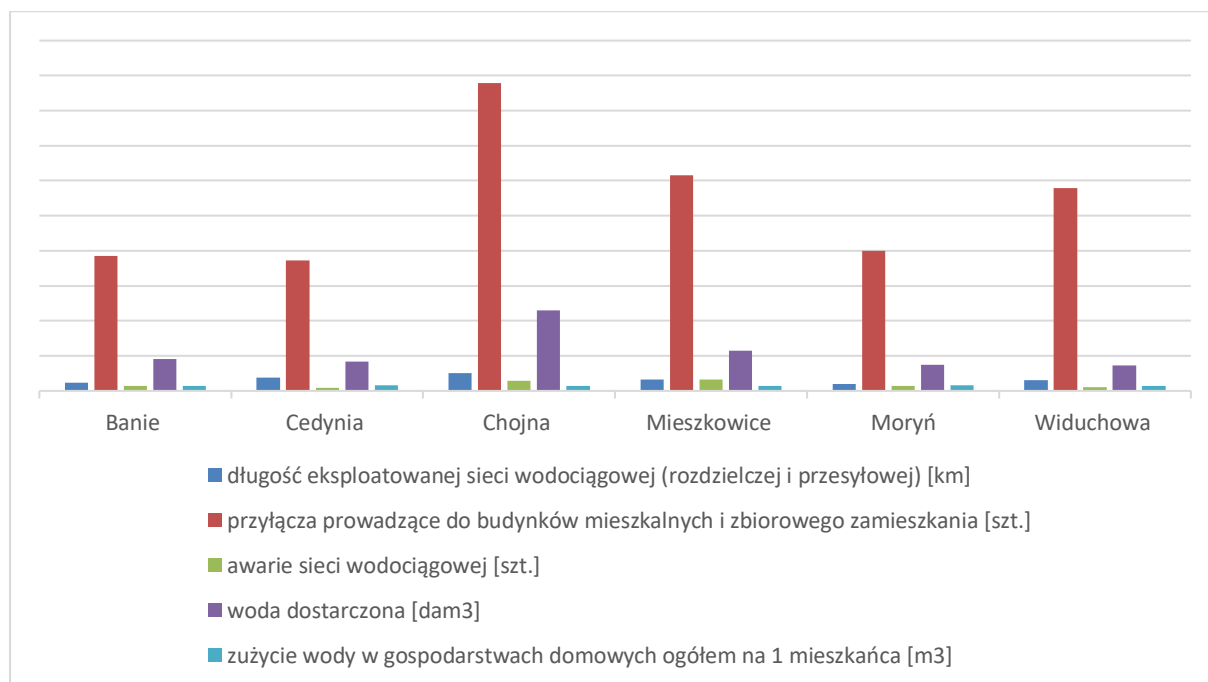
gminie Banie. Gmina Mieszkowice charakteryzuje się najdłuższą siecią kanalizacyjną, największymi wielkościami ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną oraz największą ilością awarii sieci kanalizacyjnej (gdy w pozostałych gminach ilość awarii sieci nie przekracza 80 sztuk, w gminie Mieszkowice miało miejsce 322 awarie). Najmniej awarii sieci wystąpiło w gminie Cedynia.

Tabela 10. Sieć wodociągowa w powiecie oraz gminach

Jednostka	długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) [km]	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	awarie sieci wodociągowej [szt.]	woda dostarczona [dam ³]	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]
Banie	48,2	769	27	183,4	26,7
Cedynia	74,6	746	19	166	32,6
Chojna	100,5	1758	59	460,6	29,9
Mieszkowice	66,4	1232	65	228	26,9
Moryń	39,1	799	28	148,6	31,7
Widuchowa	60	1159	20	144,3	27,2
Powiat gryfiński	648,3	11415	252	2955,5	31,5

Źródło: GUS

Wykres 1. Charakterystyka sieci wodociągowej w poszczególnych gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sieci wodociągowej w roku 2023, długość sieci wodociągowej w powiecie gryfińskim wynosiła 648,3 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 11415 sztuk (dwa razy więcej niż sieć kanalizacyjna). Spośród gmin wchodzących w skład Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego, największa ilość przyłączy znajduje się w gminie Chojna.

Każda z gmin jest dobrze zwodociagowana. Najmniej zużywa się wody w gminie Banie, a najwięcej w gminie Cedynia. W porównaniu do sieci kanalizacyjnej, awarie sieci wodociągowej rzadziej występują.

8.5. Zasoby geologiczne

Powierzchnia ziemi narażona jest na geodynamiczne procesy czyli ruchy masowe ziemi. Ruchy te związane są głównie z działaniem sił przyrody takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie wód gruntowych czy wezbrania rzek. Zjawiska te prowadzą do osuwania, spływania czy zapadania się powierzchni.

Zgodnie z danymi ogólnodostępnymi w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej, na terenie powiatu gryfińskiego na granicy powiatu z miastem Szczecin występują dwa tereny osuwiskowe:

- 80674 KRO - zsuw (0.992 ha) Podjuchy - Szczecin gm. miejska
- 80675 KRO - zsuw (0.617 ha) Podjuchy - Szczecin gm. miejska

Położenie powiatu gryfińskiego na terenie Pojezierza Myśliborskiego oraz Równiny Wełtyńskiej (Solon 2018) sprawia, że podłoże jest złożone głównie z piasków i żwirów lodowcowych zlodowacenia północnopolskiego. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023r. udostępnionym przez Państwową Służbę Geologiczną, na terenie powiatu gryfińskiego występuje 38 złóż kopalin. Szczegóły złóż kopalin w powiecie gryfińskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Złóża surowców w powiecie gryfińskim

Nazwa	Stan zagrożenia złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Wydobycie
<i>Gaz ziemny</i>			
Zielin	Z	-	-
<i>Ropa naftowa</i>			
Zielin	Z	-	-
<i>Siarka ze złóż gazu ziemnego i ropy naftowej</i>			
Zielin	Z	-	-
<i>Kreda</i>			
Dębina	R	177	-
Dębina III	Z	906	-
Strzeszów	E	771	14
Żelewo	R	24	-
<i>Piaski i żwiry</i>			
Bielinek*	Z	587	-
Bielinek II*	T	1 020	-
Bielinek III-pole E*	Z	3 347	-
Bielinek III-pole W*	T	4 119	-
Bielinek IV pole A*	R	22 932	-
Chełm Dolny*	E	10 965	70

Nazwa	Stan zagrożenia złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Wydobycie
Chelm Górny*	Z	300	-
Chelm Górny I*	E	3 140	20
Daleszewo*	R	4 751	-
Golice*	T	2 789	-
Golice E*	E	38 394	932
Kolonia Żelichów	P	13 023	-
Krzywin	Z	71	-
Łaziszcze*	R	1 814	-
Moryń - p.I*	E	6 425	198
Moryń III	R	4 246	-
Moryń Wschód 1*	T	3 698	-
Moryń Zachód	T	6 017	-
Moryń-Wschód*	R	9 113	-
Nowe Objezierze	P	5 906	-
Ognica*	E	16 823	190
Ognica - Północ	T	3 293	-
Parnica	Z	244	-
Radziszewo	R	1 250	-
Rurka	Z	2 326	-
Skotnica	Z	6 526	-
Strzelczyn A*	Z	491	-
Weltyń	R	275	-
Żelichów*	R	2 875	-
Żeliszawiec	R	535	-
<i>Surowce ilaste ceramiki budowlanej</i>			
Weltyń	R	692	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023r.

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

E – złoża eksploatowane

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

8.6. Gleby

Gleba odgrywa jedną z ważniejszych ról w środowisku. Warunkuje rozkład biomasy oraz przepływ energii i obieg materii w ekosystemie. W rolnictwie dostarczają odpowiednią ilość surowców roślinnych potrzebnych do

produkcji żywności. Ze względu na walory przyrodnicze powiatu gryfińskiego ważne jest racjonalne działanie przy gospodarowaniu zasobami glebowymi.

Na terenie powiatu gryfińskiego przeważają gleby bielcowe oraz brunatne kwaśne i właściwe. Lokalnie występują mady rzeczne, gleby mułowe, gleby torfowe, gleby murszowe oraz czarne ziemie.

Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Zagęszczenie, zmniejszenie uwilgotnienia oraz utrudnienia migracji tlenu w glebie, może powodować zmiany jej struktury. Narażone są na degradację wynikającą m.in. z prowadzenia działalności rolnych oraz rozwoju sieci osadniczej, co powoduje przechodzenie związków biogenych oraz innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

W wyniku niewłaściwie wykonywanych zabiegów rolniczych, może dochodzić do przedostawania się do gleby związków azotu oraz potasu, a tym samym ich transportu do wód, co prowadzi do eutrofizacji. Erozja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem, uprawą oraz likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Transport drogowy jest kolejnym źródłem doprowadzającym do zakwaszania gleb poprzez zanieczyszczenia pyłowe. Z komunikacji pochodzą substancje ropopochodne, metale ciężkie oraz związki azotu. Zanieczyszczenia te mogą wraz z wodami opadowymi spływać z powierzchni dróg do wód.

Należy ograniczyć przeznaczanie gleb na cele nierolnicze, zapobiegać procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, przywracać oraz poprawiać wartości użytkowe gruntów, które utraciły charakter gruntów leśnych a przede wszystkim ograniczyć stosowanie nawozów mineralnych i naturalnych.

Monitoring gleb był przeprowadzany w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych (monitoring jest przeprowadzany co 5 lat). W roku 2020 przeprowadzono badanie na próbce typu Fc (mady czarnoziemne), kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego o klasie bonitacyjnej IVa. Gatunkiem gleby był piasek gliniasty mocny pylasty (wg. BN-78/9180-11)/głina piaszczysta (wg. PTG 2008). Punkt 41 był zlokalizowany w gminie Gryfino w miejscowości Żórawki.

Tabela 12. Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski – miejscowość Żórawki

Wskaźnik	Jednostka	Rok	
		2015	2020
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	7,5	7,6
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	6,8	7,4
Węglany (CaCO ₃)	%	3,9	0,25
Próchnica	%	4,45	4,53
Węgiel organiczny	%	2,58	2,63
Azot ogólny	%	0,29	0,34
Radioaktywność	Bq*kg ⁻¹	624	399
Przewodnictwo elektryczne właściwe	mS*m ⁻¹	12,47	12,88
Zasolenie	mg KCl*100g ⁻¹	32,92	34

Źródło: https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=41

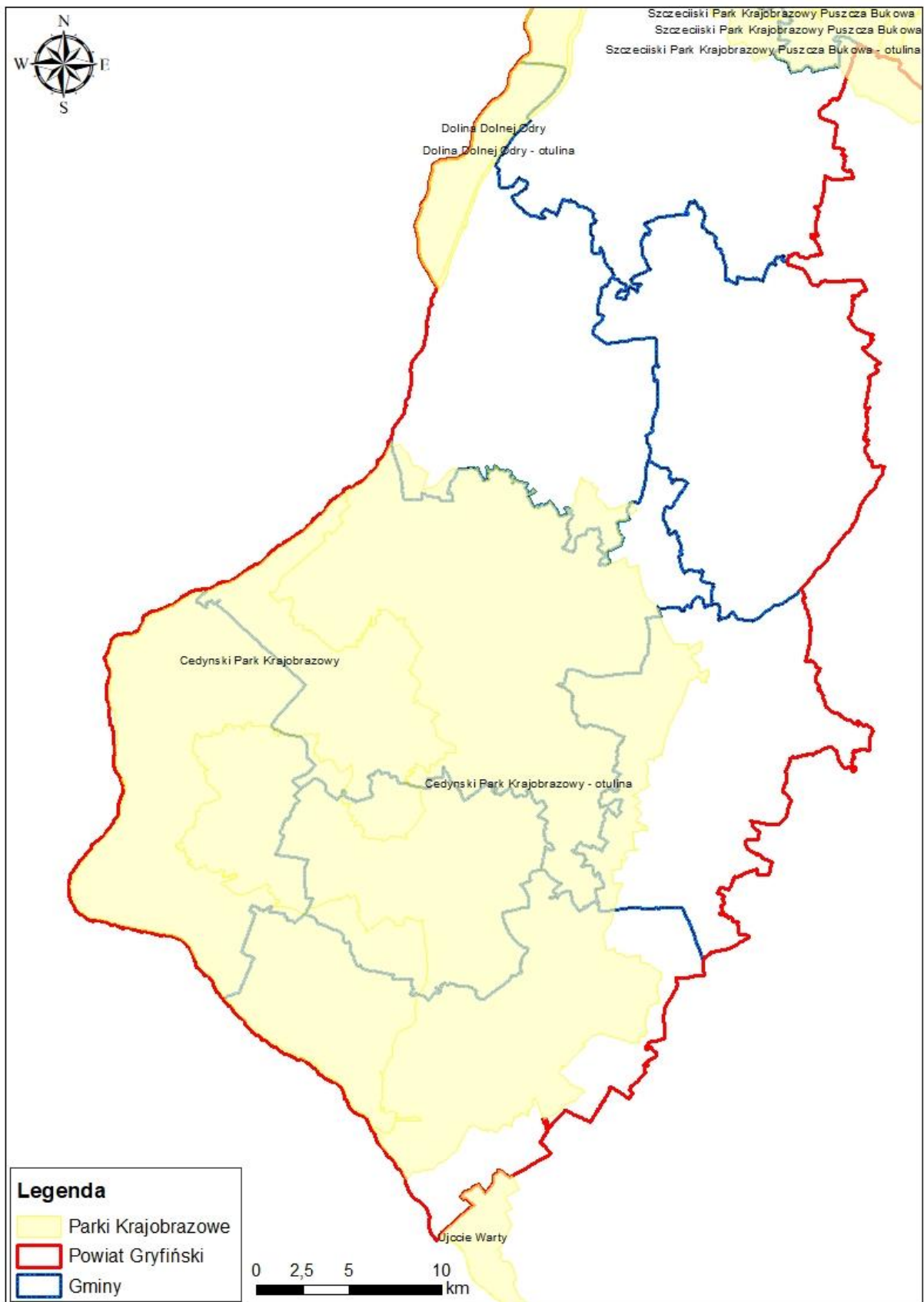
8.7. Obszary chronione

Na obszarze Partnerstwa znajdują się poniżej wymienione formy ochrony przyrody:

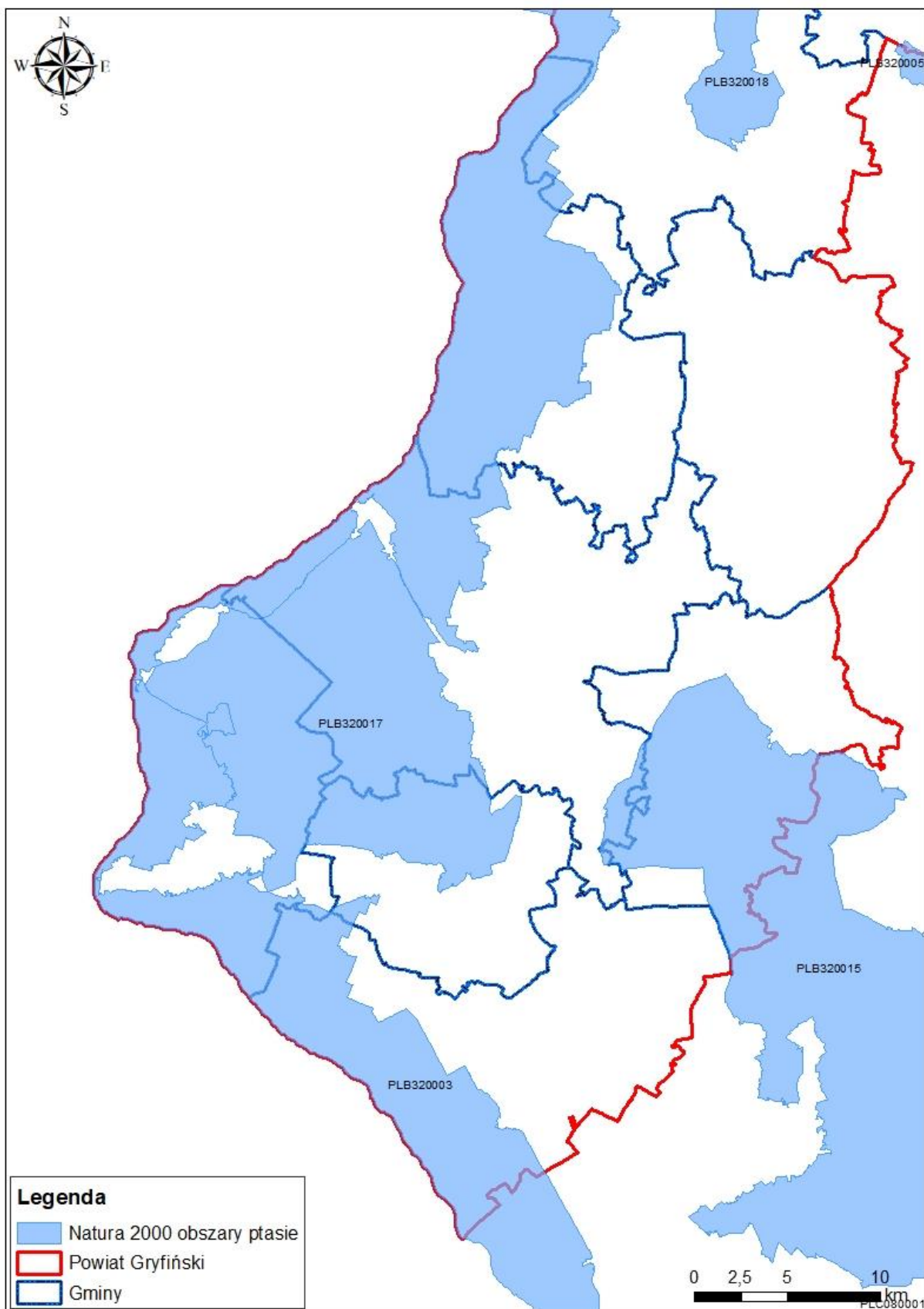
- Parki Krajobrazowe:
  - Cedyński wraz z otuliną
  - Dolina Dolnej odry wraz z otuliną
- Natura 2000 (obszary siedliskowe):
  - Wzgórza Krzymowskie PLH320054
  - Las Baniewicki PLH320064
  - Mieszkowicka Dąbrowa
  - Wzgórza Moryńskie
  - Dolna Odra
  - Dolina Tywy
  - Dziczy Las
- Natura 2000 (obszary ptasie):
  - Ostoja Witnicko – Dębniańska PLB320015
  - Ostoja Cedyńska PLB320017
  - Ostoja Dolnej Odry PLB320003
- Rezerваты przyrody:
  - Dąbrowa Krzymowska
  - Olszyna źródliskowa pod Lubiechowem Dolnym
  - Jeziora Siegniewskie
  - Słoneczne Wzgórza
  - Bielinek
  - Wrzosowiska Cedyńskie im. inż. Wiesława Czyżewskiego
  - Olszyny Ostrowskie
  - Gęsi Bastion pod Starą Rudnicą
  - Dolina Świergotki
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
  - Dolina Słubii (gm. Moryń)
  - Dolina Słubii (gm. Mieszkowice)
  - Morzycko
  - Łęgi nad jelenim Potokiem
  - Jezioro Jeleńskie
  - Bór Bagienny
  - Dwa obszary bez nazwy w gm. Cedynia (PL.ZIPOP.1393.ZPK.302, PL.ZIPOP.1393.ZPK.341)

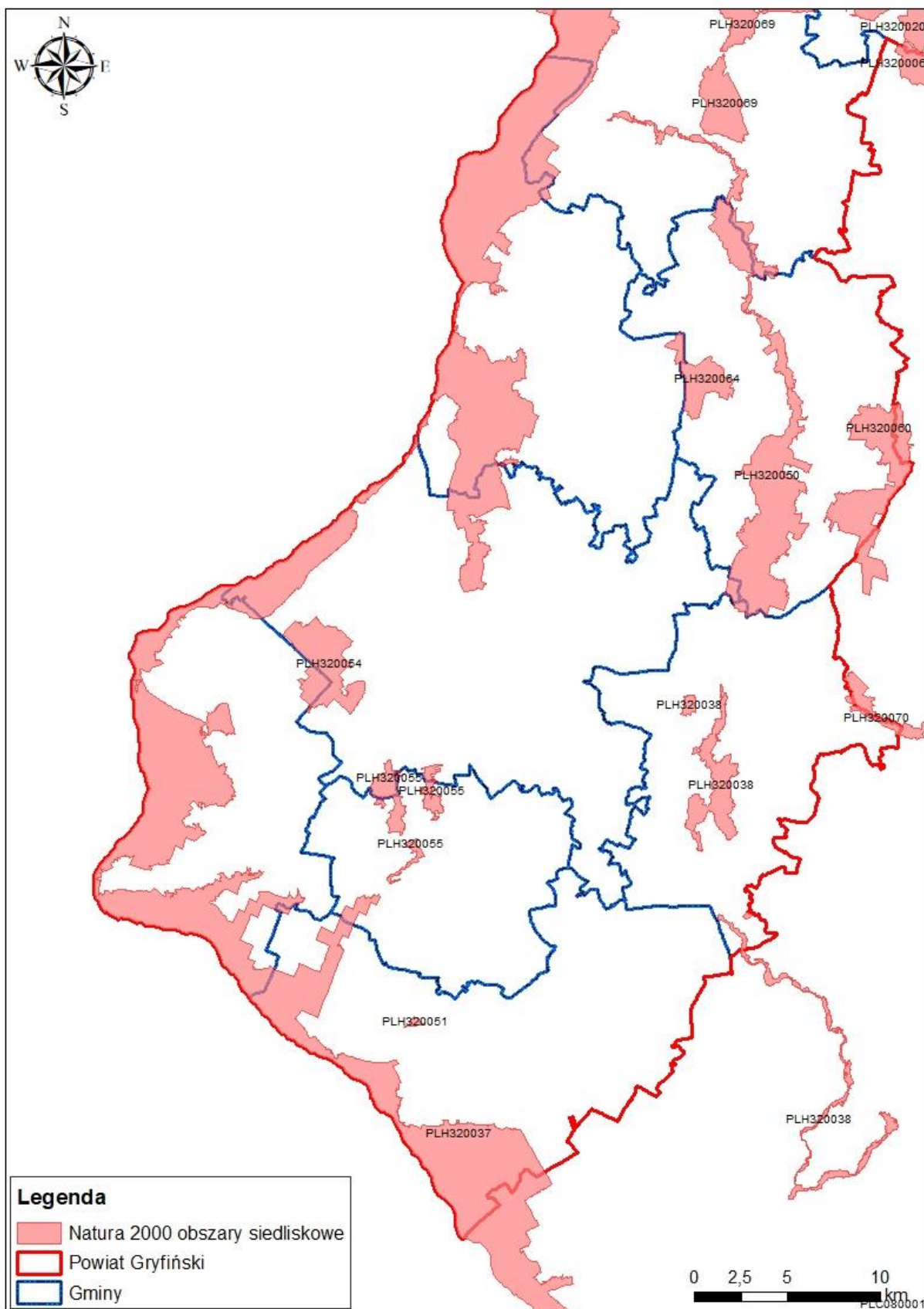
- Czarna Woda
- Pomniki przyrody
  - 158 sztuk, w tym jednoobiektywne (drzewo/głaz narzutowy) i wieloobiektywne (grupa drzew, głazy narzutowe)
- Użytki ekologiczne:
  - Cztery użytki ekologiczne bez nazwy w gm. Cedynia (PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.969, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.967, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.966, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.968)
  - Jeden użytek bez nazwy w gm. Chojna (PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.1165)
  - Brochucin
  - Bleszyńska Wydma
  - Gozdowicki Mszar
  - Gozdowicki Mszar II
  - Kostrzyneckie Rozlewisko
  - Łabędzin I
  - Łabędzin II
  - Murawa Bleszyńska
  - Murawa ostnicowa
  - Ostnice nad Kruszarnią
  - Ostnice pod Rudnicą
  - Skarpy w Zatoni
  - Torfowisko Godków
- Korytarze ekologiczne
  - Pojezierze Myśluborskie- Pojezierze Drawieńskie
  - Pojezierze Myśluborskie
  - Dolina Odry Południowy
  - Dolina Odry Północy

Mapa. 22. Parki krajobrazowe w obszarze Partnerstwa.

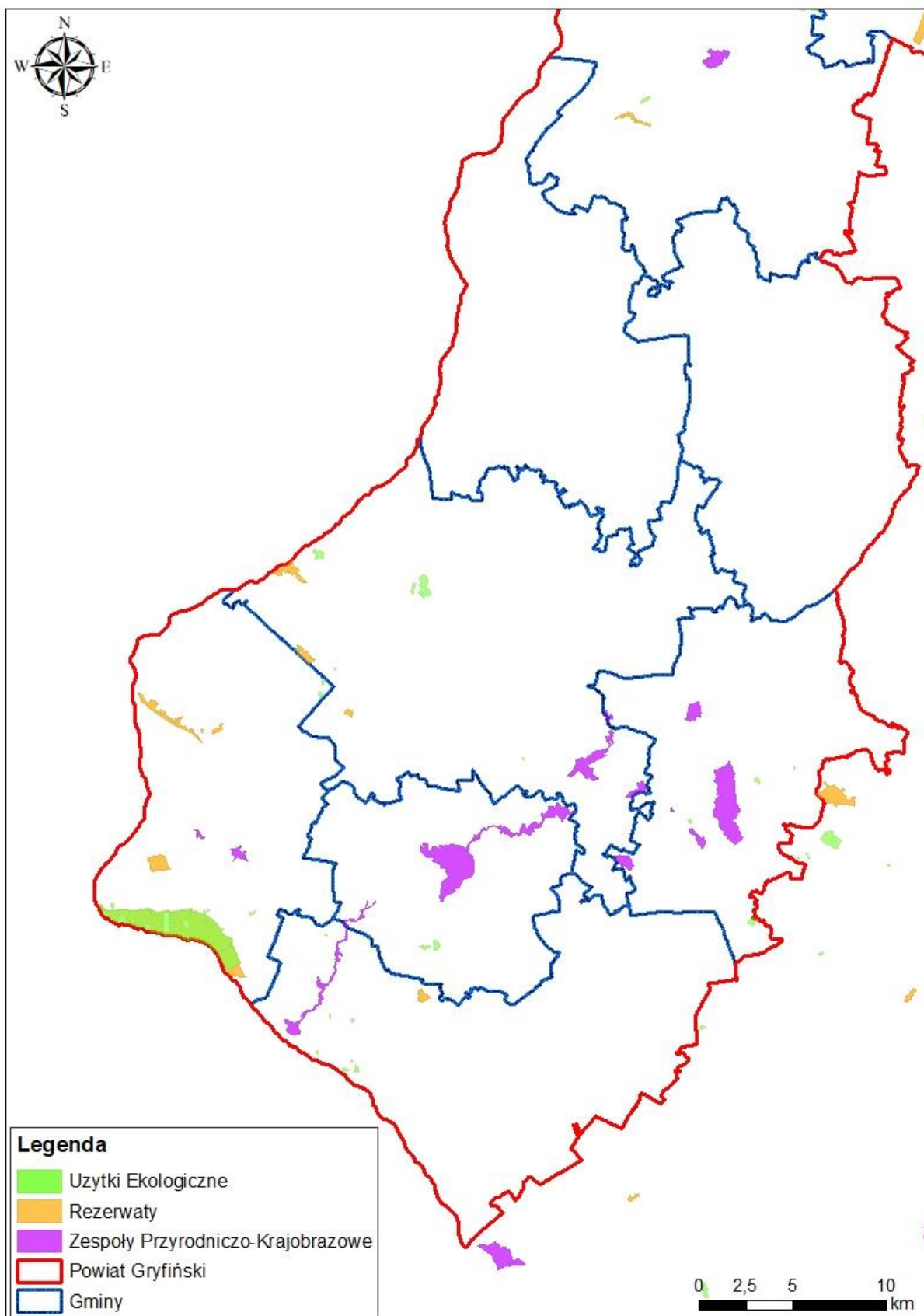

Mapa. 23. Obszary Natura 2000 - obszary ptasie w obszarze Partnerstwa.

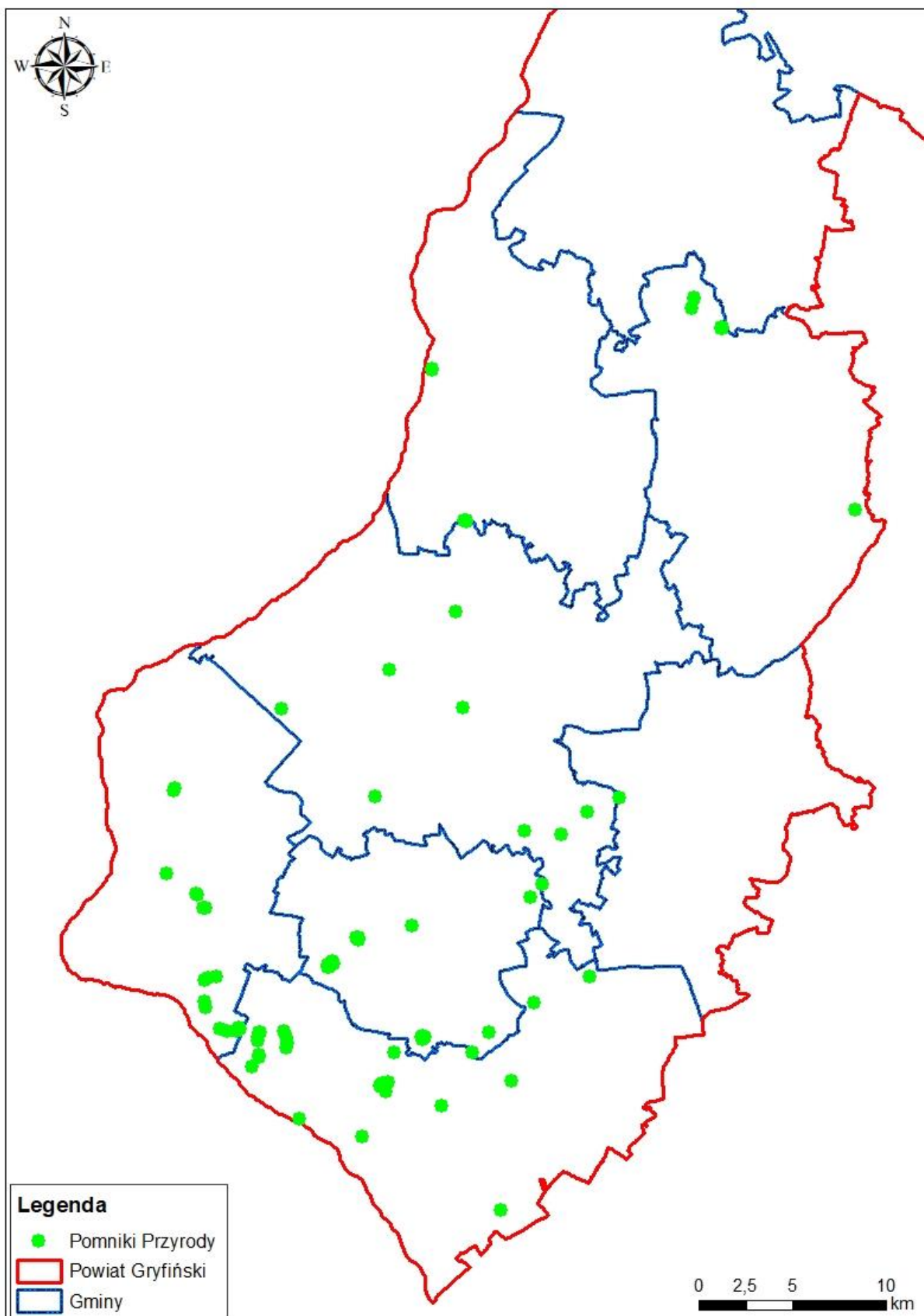

Mapa. 24. Mapa. 19. Obszary Natura 2000 - obszary siedliskowe w obszarze Partnerstwa.

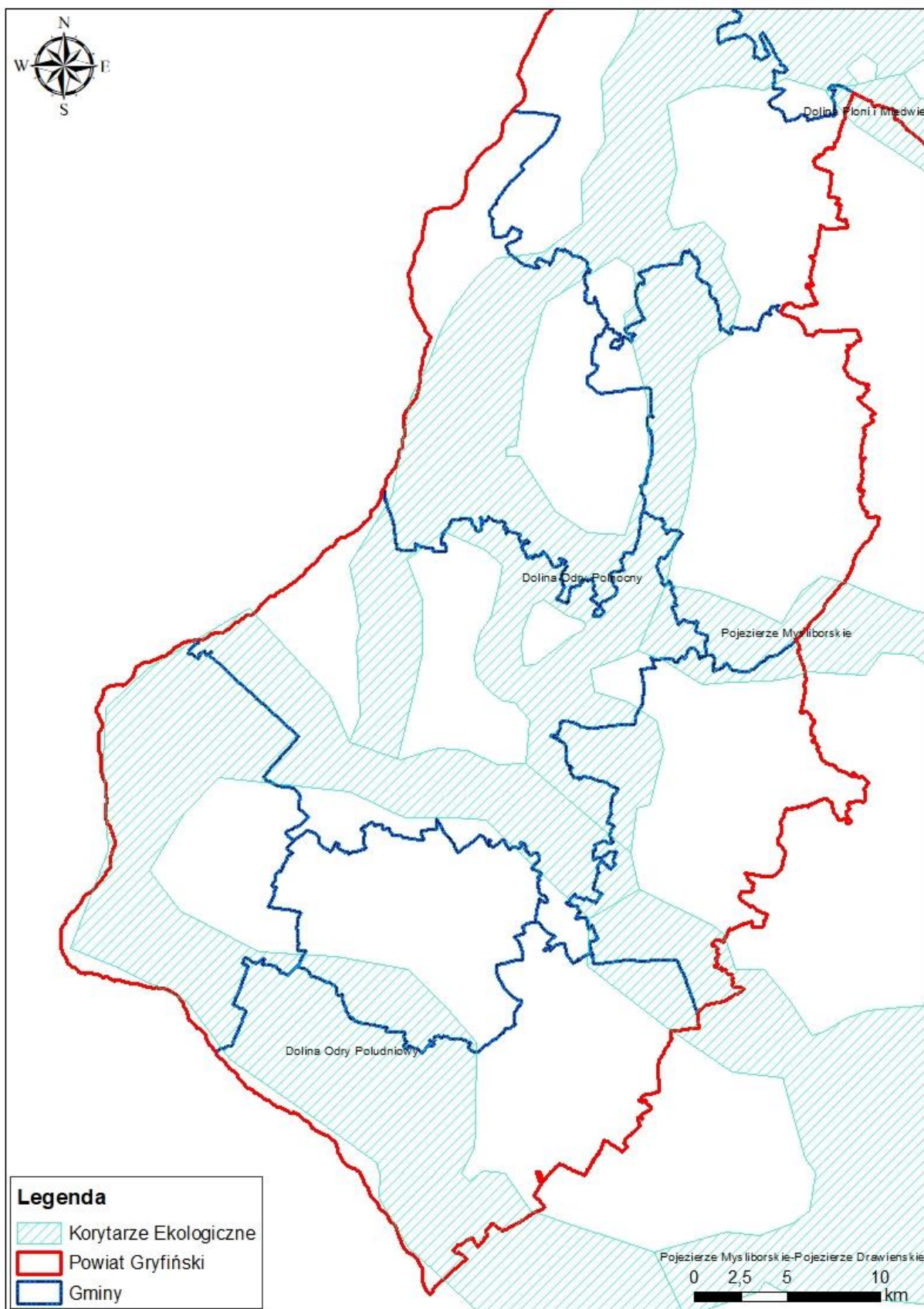

Mapa. 25. Uzytki ekologiczne, rezerваты przyrody oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe w obszarze Partnerstwa.

Mapa. 26. Pomniki przyrody w obszarze Partnerstwa.

Mapa. 27. Korytarze ekologiczne w obszarze Partnerstwa.

8.8. Zabytki

Zgodnie z rejestrem zabytków nieruchomych (aktualizacja - 05.2023) udostępnionym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie w obrębie miast i gmin w obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego znajduje się 227 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych. W Strategii, znajdują się projekty dotyczące poprawy stanu zabytków, więc oddziaływanie na nie jest wskazane w kolejnych rozdziałach. W przypadku prowadzenia prac w obrębie obiektów zabytkowych bądź historycznych, zakres ich należy wówczas uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który udziela pozwolenia na realizację zadań.

Tabela 13. Liczba zabytków nieruchomych w poszczególnych gminach obszaru Partnerstwa.

Lp.	Gmina	Liczba zabytków nieruchomych
1	Banie	30
2	Cedynia	30
3	Chojna	67
4	Mieszkowice	40
5	Moryń	33
6	Widuchowa	27

9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektów

Wszelkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Strategii, mają na celu zapewnienie lepszej jakości życia mieszkańców na obszarze Partnerstwa, poprzez zaspokajanie wspólnych potrzeb rozwoju.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w Strategii to m.in.:

- Degradacja powierzchni ziemi, w skutek nieużytkowania terenów przeznaczonych pod inwestycje.
- Pogorszenie jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych.
- Pogorszenie jakości powietrza.
- Degradacja walorów krajobrazu.
- Utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów.
- Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów.
- Zwiększenie zagrożenia ponadnormatywnym natężaniem hałasu.
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców.
- Zagrożenie dla spójności obszarów podlegających ochronie.
- Pogłębiająca się degradacja obiektów zabytkowych.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji mieszkańców miast i gmin, może pośrednio doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo niedoinformowane, słabiej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (porzucanie odpadów w nieprzeznaczonych do tego miejscach, zanieczyszczanie wód, dewastacja zasobów przyrodniczych, w tym leśnych), a brak działań systemowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Jeśli Strategia nie zostanie wdrożona, negatywne trendy będą się pogłębiać, a stan środowiska przyrodniczego jak i społecznego pogarszać się. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Strategii. Zaniechanie realizacji projektów w niej zapisanych nie jest przede wszystkim możliwe z prawnego punktu widzenia, w związku z koniecznością wypełnienia wymagań prawnych związanych m.in. z utrzymaniem standardów jakości powietrza. W związku z powyższym realizacja Strategii wydaje się być konieczna.

Większość zadań wymienionych w Strategii ma już konkretne lokalizacje, dzięki czemu można wskazać obszar oddziaływania ich realizacji na środowisko społeczno - przyrodnicze.

10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Strategii w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

W wyniku przeprowadzonych analiz na etapie tworzenia *Raportu diagnostycznego*, zdefiniowane zostały kluczowe problemy występujące na terenie Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego. Ich wskazanie poprzedziła analiza dostępnych źródeł statystycznych, ogólnodostępnych raportów, analiz i ekspertyz (między innymi tych, o których mowa powyżej), przeprowadzonych badań społecznych, wniosków z warsztatów przeprowadzonych z członkami Grupy Roboczej i pogłębionych wywiadów z członkami Rady Partnerstwa. Obszary problemowe obszaru Partnerstwa zostały opisane w tabeli poniżej.

Problemy związane z klimatem i jakością powietrza:

- Wzrost natężenia ruchu drogowego,
- Wzrost zanieczyszczeń powietrza dalekiego zasięgu,
- Spalanie odpadów komunalnych w domowych paleniskach,
- Wielość czynników wpływających na pogorszenie się jakości środowiska: niska emisja, kiepskiej jakości opał, brak ciepła systemowego, ciągle niewielkie wykorzystanie OZE

Problemy związane z klimatem akustycznym:

- Rosnąca liczba pojazdów na drogach,
- Zły stan techniczny pojazdów.

Problemy związane z gospodarowaniem wodami

- Rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy,
- Intensywna zabudowa mieszkaniowa,
- Zbyt wolny rozwój sieci kanalizacji deszczowych w stosunku do wzrostu powierzchni terenów utwardzonych
- Zatrucia wód powierzchniowych

Problemy związane z gospodarką wodno-ściekową

- Nieszczelność istniejących zbiorników bezodpływowych,
- Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia.

Problemy związane z degradacją gleb i zasobami geologicznymi

- Wzmożona antropopresja,
- Rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy,
- Nieregularność opadów atmosferycznych,
- Przekształcanie terenu pod inwestycje.

Problemy związane z gospodarką odpadami:

- Wypalanie odpadów w kotłach grzewczych i na powierzchni ziemi,
- Występowanie na terenie gmin wyrobów zawierających azbest,

- Nielegalna utylizacja odpadów, „dzikie wysypiska”;

Problemy związane z zasobami przyrody:

- Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu fauny i flory,
- Zanieczyszczenia wód i gruntów leśnych,
- Brak koordynacji działań w zakresie ochrony środowiska między samorządami wchodzącymi w skład Partnerstwa.

Poza szeregiem ww. problemów związanych z ochroną środowiska wskazano również problemy społeczno – gospodarcze tj. niekorzystne procesy demograficzne, niski potencjał/poziom rozwoju gospodarczego, niski potencjał lokalnego rynku pracy, odpływ siły roboczej, niewystarczający poziom opieki zdrowotnej, niewystarczająca jakość infrastruktury technicznej, niewystarczająca aktywność społeczna, niski poziom tożsamości lokalnej, niewystarczająca oferta i infrastruktura spędzania czasu wolnego, niewystarczający zasób mieszkań, malejące możliwości inwestycyjne samorządów, uboga oferta usługowa oraz wykluczenie komunikacyjne, wynikające ze słabej oferty transportu publicznego.

11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Strategia dla obszaru Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego, została opracowana z uwzględnieniem podstawowych zasad, na jakich opiera się unijna polityka środowiskowa:

- zasada wysokiego poziomu ochrony – zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej „*polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii*”;

- zasada przezorności – zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko;

- zasada prewencji – zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada ta znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska.

- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła – powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

- zasada zanieczyszczający płaci – sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Podczas sporządzania Strategii w trakcie formułowania celów do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska korzystano z następujących dokumentów:

1. Polityka Ekologiczna Państwa 2030,
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”,
3. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030) oraz Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)
4. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA),
5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
6. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030
7. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027

Wymienione powyżej dokumenty na różnych szczeblach zawierają cele do realizacji, które w miarę możliwości zostały transponowane na warunki regionalne panujące w obszarze Partnerstwa. Cele te zostały uszczegółowione i odniesione do aktualnego stanu środowiska. W związku z tym, cele oraz kierunki i zadania

przewidziane w strategii są zgodne z zapisami powyższych dokumentów planistycznych, strategicznych podejmujących tematykę ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania zarówno inwestycyjne jak i nie inwestycyjne, ujęte w ramach poszczególnych celów środowiskowych. Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie w głównej mierze od położenia danego przedsięwzięcia, czy dotyczyć będzie terenów zurbanizowanych, użytkowanych rolniczo czy też obszarów podlegających ochronie, o bogatych walorach przyrodniczych. Trudne jest określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań, które nie mają informacji odnośnie sposobu i dokładnego miejsca realizacji przedsięwzięć. Dlatego wzięto pod uwagę, iż niektóre z inwestycji wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym, wystarczające będzie na tym etapie wskazanie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków w środowisku. Nie jedno przedsięwzięcie będzie powodować negatywne i pozytywne oddziaływanie na określone komponenty środowiska. Przystępując do planowania realizacji zadań inwestycyjnych związanych np. z remontem lub budową dróg rowerowych, termomodernizacją budynków, należy zawsze mieć na uwadze ich wpływ na wartości przyrodnicze. Szczególnie na obszary cenne przyrodniczo.

Oddziaływanie wynikające z realizacji Strategii na wybrane komponenty środowiska, będzie negatywne jedynie w momencie realizacji przedsięwzięć. Szczególnie dotyczy to zadań ingerujących w powierzchnię ziemi, związanych z poprawą infrastruktury technicznej, bądź zadań wpływających na stan wód. Stan wód podziemnych na obszarze Partnerstwa jest dobry, a zadania wskazane w przedmiotowym dokumencie nie wpłyną na zwiększenie ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Niestety przeciwna sytuacja dotyczy jakości stanu wód powierzchniowych. Ich stan określony jest jako zły, zaś ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych jest zagrożona. W zlewni JCWP występuje presja rolnicza, komunalna i przemysłowa. W Strategii zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki wodnej w tym wód opadowych i roztopowych, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Negatywne oddziaływanie będzie chwilowe i krótkotrwałe, powstałe w wyniku realizacji zadań. Inwestycje będą również miały swój pozytywny wpływ na stan wód podziemnych oraz powierzchniowych. Zdecydowana większość zadań będzie miała wpływ na poprawę jakości powietrza oraz klimatu, tj. termomodernizacja budynków, budowa, remonty ścieżek rowerowych. Powyższe zadania będą negatywnie oddziaływać na jakość powietrza a także na samopoczucie mieszkańców. Jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, występujące w czasie realizacji przedsięwzięć.

Jeśli chodzi o obszary chronione, obszar Partnerstwa jest położony w obrębie następujących form ochrony przyrody:

- Parki Krajobrazowe:
  - Cedyński wraz z otuliną
  - Dolina Dolnej odry wraz z otuliną

- Natura 2000 (obszary siedliskowe):
  - Wzgórza Krzymowskie PLH320054
  - Las Baniewicki PLH320064
  - Mieszkowicka Dąbrowa
  - Wzgórza Moryńskie
  - Dolna Odra
  - Dolina Tywy
  - Dziczy Las
- Natura 2000 (obszary ptasie):
  - Ostoja Witnicko – Dębniańska PLB320015
  - Ostoja Cedyńska PLB320017
  - Ostoja Dolnej Odry PLB320003
- Rezerваты przyrody:
  - Dąbrowa Krzymowska
  - Olszyna źródłiskowa pod Lubiechowem Dolnym
  - Jeziora Siegniewskie
  - Słoneczne Wzgórza
  - Bielinek
  - Wrzosowiska Cedyńskie im. inż. Wiesława Czyżewskiego
  - Olszyny Ostrowskie
  - Gęsi Bastion pod Starą Rudnicą
  - Dolina Świergotki
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
  - Dolina Słubii (gm. Moryń)
  - Dolina Słubii (gm. Mieszkowice)
  - Morzycko
  - Łęgi nad jelenim Potokiem
  - Jezioro Jeleńskie
  - Bór Bagienny
  - Dwa obszary bez nazwy w gm. Cedynia (PL.ZIPOP.1393.ZPK.302, PL.ZIPOP.1393.ZPK.341)
  - Czarna Woda
- Pomniki przyrody
  - 158 sztuk, w tym jednoobiektowe (drzewo/głaz narzutowy) i wielobiektowe (grupa drzew, głazy narzutowe)
- Użytki ekologiczne:

- Cztery użytki ekologiczne bez nazwy w gm. Cedynia (PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.969, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.967, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.966, PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.968)
- Jeden użytek bez nazwy w gm. Chojna (PL.ZIPOP.1393.UE.3206023.1165)
- Brochucin
- Bleszyńska Wydma
- Gozdowicki Mszar
- Gozdowicki Mszar II
- Kostrzyneckie Rozlewisko
- Łabędzin I
- Łabędzin II
- Murawa Bleszyńska
- Murawa ostnicowa
- Ostnice nad Kruszarnią
- Ostnice pod Rudnicą
- Skarpy w Zatoni
- Torfowisko Godków
- Korytarze ekologiczne
  - Pojezierze Myśliborskie- Pojezierze Drawieńskie
  - Pojezierze Myśliborskie
  - Dolina Odry Południowy
  - Dolina Odry Północy

Podsumowując planowane przedsięwzięcia, co do założeń większość z nich nie będzie stanowiła negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Aby zapobiec możliwemu, ich negatywnemu oddziaływaniu na etapie procesu inwestycyjnego, należy stosować w trakcie realizacji kilka zasad. Każde z przedsięwzięć powinno zostać poddane szczegółowej analizie pod kątem oddziaływania na środowisko. Konieczna jest także analiza oddziaływań pośrednich a także skumulowanych, które mogą nie być widoczne przy zbyt powierzchownej analizie tematu.

W niniejszym rozdziale została przedstawiona macierz oddziaływań zadań przewidzianych do realizacji w Strategii. Podkreślić należy, że wszelkie zadania zostały zaplanowane w taki sposób, aby służyć rozwojowi społeczeństwa ale z poszanowaniem ochrony środowiska, tzn. zostały opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Objaśnienia do macierzy oddziaływań zawartej poniżej:

- Brak oddziaływania - **0**

Bezpośredniość oddziaływania:

- Bezpośrednie – **Bezp.**
- Pośrednie – **Poś.**

- Wtórne – **W**
- Skumulowane – **S**

Okres trwania oddziaływania:

- Długookresowe – **Dł.**
- Średniookresowe – **Śr.**
- Krótkookresowe – **Kr.**
- Stałe – **St.**
- Chwilowe – **Ch.**

Zasięg oddziaływania:

- Miejscowe – **M**
- Lokalne – **L**
- Ponadlokalne – **pL**
- Regionalne – **R**

Intensywność przekształceń:

- Nieistotne – **nie**
- Nieznaczące – **niez**
- Duże – **du**
- Zupełne – **zup**

Trwałość przekształceń:

- Odwracalne – **O**
- Nieodwracalne – **No**

(+) – oddziaływanie pozytywne

(-) – oddziaływanie negatywne

(+/-) – oddziaływanie pozytywne jak i negatywne

Tabela 14. Zestawienie działań wynikających z zapisów Strategii wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista podstawowa (Lista A)												
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Baniach [gmina Banie]	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Termomodernizacja Urzędu Miejskiego w Chojnie [miasto i gmina Chojna]	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieszkowicach [miasto i gmina Mieszkowice]	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cedynia [miasto i gmina Cedynia]	Bezp. Dł. St. L +	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O	Poś. Kr. Ch. M niez O	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Kr.. Ch. M -	Poś. Kr.. Ch. M -	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Bezp. Poś. Dł. St. L +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
				-	-							
Park jako element miejskiej infrastruktury łagodzącej skutki ekstremalnych zjawisk hydrologicznych [miasto i gmina Moryń]	Bezp. Kr. Ch. L niez -/+0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Bezp. Kr. Ch. M niez O -/+	Bezp. Ch. M niez O -/+	Bezp. Dł. St. L zn +	Poś. Kr.. Ch. M niez -	Poś. Kr.. Ch. M niez -	Bezp. Dł. St. L Zn +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Poś. Dł. St. O zn +	
Rewitalizacja terenów zielonych (parków) na terenie gm. Widuchowa [gmina Widuchowa]	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Bezp. Kr. Ch. M niez O -/+	Bezp. Kr. Ch. M niez O -/+	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Kr.. Ch. M -/+	Poś. Kr.. Ch. M -/+	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Bezp. Poś. Dł. St. O +	0
Remont ścieżki rowerowej Swobnica-Lubanowo-granica gminy [gmina Banie]	Poś. Kr. St. M nez -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Budowa drogi rowerowej łączącej istniejącą Trasę Zachodnich Pojezierzy na odcinku Trzcińsko-Zdrój – Siekierki z miastem Moryń [powiat gryfiński]	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Budowa ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny,	Bezp. Kr.	Bezp. Kr.	Bezp. Kr.	Bezp. Dł.	Bezp. Kr.	0	Poś. Śr.	Poś. Śr.	Poś. Śr.	Bezp. Dł.	Poś. Śr.	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
gmina Cedynia [<i>miasto i gmina Cedynia</i>]	Ch. M niez -/+	St. M niez -/+	St. M zn -/+	St. L Du -/+	St. M niez -/+		Ch. L niez +	St. L niez +	St. L niez +	St. M nO +	St. L niez +	
Budowa odcinka drogi rowerowej na terenie gminy Chojna [<i>miasto i gmina Chojna</i>]	Bezp. Kr. Ch.. L niez -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Budowa ścieżki rowerowej Mieszkowice-Wierzchlas [<i>miasto i gmina Mieszkowice</i>]	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Modernizacja i rozbudowa sieci dróg rowerowych na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego - budowa drogi rowerowej w Cedyni [<i>powiat gryfiński</i>]	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Budowa pomostu na Jeziorze Dłużec w Baniach [<i>gmina Banie</i>]	Bezp. Kr. Ch. L niez -/+	Poś. Kr. St. M niez -/+	Poś. Dł. St. L niez -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Kr. Ch. M niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0
Renowacja kompleksu rekreacyjno-turystycznego	0	Poś. Kr.	Bezp. Dł.	Poś. Kr.	Poś. Kr.	Bezp. Dł.	0	Poś. Kr.	Poś. Kr.	0	Poś. Kr.	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
w Cedyni (basen) <i>[miasto i gmina Cedynia]</i>		Ch. M niez -	St. L zn -/+	Ch. M niez -	Ch. M niez -	St. L zn -/+		Ch. M niez -	Ch. M niez -		Ch. M niez -	
Szlakiem Jezior Pomorza Zachodniego - zagospodarowanie Jeziora Jeleńskiego <i>[miasto i gmina Chojna]</i>	Poś. Kr. Ch. M nez -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L niez -/+	Bezp. Kr. St. L Du -	Bezp. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Śr. St. M niez +	0	Bezp. Śr. Ch. M niez -/+	0
Zagospodarowanie terenu przy jeziorze wraz z budową pomostu <i>[miasto i gmina Mieszkowice]</i>	Poś. Kr. St. M nez -/+	Poś. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L niez -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Śr. St. L niez +	Poś. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez -/+	0
Budowa przystani żeglarskiej na Jeziorze Morzycko <i>[miasto i gmina Moryń]</i>	Bezp. Kr. Ch. L niez -/+	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L niez -/+	Bezp. Kr. Ch. L Du -	Bezp. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Śr. St. M niez +	0	Bezp. Śr. Ch. M niez -/+	0
Zagospodarowanie na cele rekreacyjne i turystyczne plaży w Lubiczu <i>[gmina Widuchowa]</i>		Poś. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L niez -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Śr. St. M niez +	0	Bezp. Śr. Ch. M niez -/+	
Renowacja odcinka murów obronnych na terenie	0	0	Bezp. Dł.	0	0	0	0	0	Bezp. Śr.	0	0	Bezp. Dł.

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
miasta Chojna [<i>miasto i gmina Chojna</i>]			St. L zn +						St. M zn +			St. M zn +
Remont i renowacja historycznych murów obronnych oraz baszt prochowych w Mieszkowicach [<i>miasto i gmina Mieszkowice</i>]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	Bezp. Śr. St. M zn +	0	0	Bezp. Dł. St. M zn +
Remont murów obronnych w Moryniu [<i>miasto i gmina Moryń</i>]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	Bezp. Śr. St. M zn +	0	0	Bezp. Dł. St. M zn +
Renowacja fragmentu muru zamkowego wraz z basztą obserwacyjną [<i>gmina Widuchowa</i>]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	Bezp. Śr. St. M zn +	0	0	Bezp. Dł. St. M zn +
Podniesienie jakości i dostępności kształcenia zawodowego w ZSP w Chojnie poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb i wymagań współczesnego rynku pracy oraz osób	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
niepełnosprawnych [powiat gryfiński]												
Nowe kwalifikacje i szerokie kompetencje gwarancją przyszłości zawodowej [powiat gryfiński]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wielopokoleniowe Centrum Integracji Społecznej Obszaru IIT z siedzibą w Chojnie [miasto i gmina Chojna]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie instytucjonalne i kompetencyjne przy wdrażaniu instrumentu IIT na obszarze Partnerstwa Powiatu Gryfińskiego [powiat gryfiński]	0	0	Bezp. Dł. St. L zn +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista rezerwowa (Lista B)												
Odtworzenie dawnej fosy poprzez budowę zbiornika retencyjnego [Gmina Chojna]	0	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. L niez -/+	Bezp. Kr. Ch. L Du -	Bezp. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Dł. St. L zn -/+	Poś. Kr. Ch. M niez -	Bezp. Kr. Ch. M niez -/+	Bezp. Śr. St. M niez -/+	0	Bezp. Śr. Ch. M niez -/+	Bezp. Dł. St. M zn -/+

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Termomodernizacja świetlic wiejskich i remiz OSP w gminie Cedynia [gmina Mieszkowice]	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Termomodernizacja budynku Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Mieszkowicach	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Szkół w Moryniu [gmina Moryń]	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	0	0
Stworzenie sieci szlaków rowerowych w oparciu o istniejące drogi polne i leśne wraz z oznakowaniem i budową miejsc odpoczynku. [gmina Widuchowa]	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez -/+	Poś. Śr. St. L niez -/+	Bezp. Śr. St. L zn +	Poś. Dł. St. L nO +	Poś. Śr. St. L niez +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Budowa ścieżki rowerowej z miejscowości Cedynia do miejscowości Lubiechów Dolny [gmina Cedynia]	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	Bezp. Kr. St. M zn -/+	Bezp. Dł. St. L Du -/+	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +	Poś. Śr. St. L niez +	
Przywrócenie walorów historycznych oraz architektoniczno – krajobrazowych założenia ogrodowego dawnego sierocińca „Szczyście Dzieci” w Moryniu [powiat gryfiński]		0	Poś. Dł. St. M/L Niez -/+	0	Bezp. Kr. St. M niez -/+	0	Poś. Kr. Ch. M niez -	Poś. Kr. Ch. M niez -	Poś. Śr. St. L niez +	0	0	Bezp. Dł. St. M niez -/+

Cele i zadania przedstawione w Strategii mają poprawić m.in. stan i jakość środowiska a także stan i jakość życia społecznego w obszarze Partnerstwa. Większość z nich nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko, jednak niektóre z planowanych zadań mogą chwilowo i krótkotrwale negatywnie oddziaływać na środowisko podczas realizacji inwestycji w obrębie działek przeznaczonych do przekształcenia. Są to zadania takie jak:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
- Rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych.
- Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych.
- Budowa pomostów na zbiornikach wodnych.
- Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych.
- Zagospodarowanie terenów zieleni.

12.1. Oddziaływanie na Obszar Natura 2000

Zadania wskazane w Strategii położone są w następujących obszarach:

- Dolna Odra PLH320037
- Dolina Tywy PLH320050
- Dolina Dolnej Odry PLB320003
- Ostoja Cedyńska PLB320017

oraz sąsiadują bezpośrednio z obszarami:

- Dolna Odra PLH320037
- Dolina Tywy PLH320050
- Wzgórza Moryńskie PLH320055

Poniżej opis terenów na które mogą oddziaływać projekty przewidziane do realizacji w ramach Strategii.

Dolna Odra PLH320037

Obszar został ustanowiony na podstawie Decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolna Odra (PLH320037).

Na obszarze ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 wraz ze zmieniającymi zarządzeniami w tym ostatnie z dnia 29 grudnia 2022 r. Obszar wyznaczono w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków, o których mowa powyżej.

Przedmiotami ochrony powyższego obszaru są m.in.:

- Siedliska przyrodnicze:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.
- 4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, CallunoArctostaphyilion)
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*)
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)
- 3140 Twardowodne oligo-i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charceteria* spp.)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *TilioCarpinetum*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- Gatunki zwierząt:
  - 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*
  - 1324 Nocek duży *Myotis myotis*
  - 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*
  - 1355 Wydra *Lutra lutra*
  - 1352 Wilk *Canis lupus*
  - 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
  - 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*
  - 6144 Kiełb białoleśny *Gobio albipinnatus*
  - 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*
  - 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*
  - 4056 Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*

Dolina Tywy PLH320050

Obszar został ustanowiony na podstawie Decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Tywy (PLH320050).

Na obszarze nie ustanowiono plan zadań ochronnych ani planu ochrony.

Przedmiotami ochrony powyższego obszaru są m.in.:

- Siedliska przyrodnicze:
  - 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charceteria* spp.)

- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (Ranunculion fluitantis)
- 4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Geniston, Pohlio Callunion, CallunoArctostaphylion)
- 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)
- 7210 Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis)
- 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati
- 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, TilioCarpinetum)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
- Gatunki zwierząt:
  - Koza Cobitis taenia
  - Minóg strumieniowy Lampetra planeri

Dolina Dolnej Odry PLB320003

Obszar został ustanowiony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Na obszarze ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 wraz ze zmieniającymi zarządzeniami w tym ostatnie z dnia 19 października 2022 r. Obszar wyznaczono w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w nie pogorszonym stanie.

Przedmiotami ochrony powyższego obszaru są m.in.:

- Gatunki ptaków:
  - Bąk Botaurus stellaris
  - Czapla biała Egretta alba
  - Bocian czarny Ciconia nigra
  - Łabędź krzykliwy Cygnus cygnus
  - Bielaczek Mergus albellus
  - Trzmielojad Pernis apivorus
  - Kania czarna Milvus migrans
  - Kania ruda Milvus milvus
  - Rybołów Pandion haliaetus

- Zielonka Porzana parva
- Ostrygojad Haematopus ostralegus
- Brodziec leśny Tringa glareola
- Rybitwa białoczarna Sterna albifrons
- Uszatka błotna Asio flammeus
- Wodniczka Acrocephalus paludicola

Ostoja Cedyńska PLB320017

Obszar został ustanowiony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Na obszarze ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Cedyńska PLB320017 wraz ze zmieniającymi zarządzeniami w tym ostatnie z dnia 27 października 2017 r. Obszar wyznaczono w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie.

Przedmiotami ochrony powyższego obszaru są m.in.:

- Gatunki ptaków:
  - Kania czarna *Milvus migrans*
  - Bielik *Haliaeetus albicilla*
  - Rybołów *Pandion haliaetus*
  - Żuraw *Grus grus*
  - Rybitwa czarna *Chlidonias niger*
  - Gęś zbożowa *Anser fabalis*
  - Gęś białoczarna *Anser albifrons*
  - Krakwa *Anas strepera*

Wzgórza Moryńskie PLH320055

Obszar został ustanowiony na podstawie Decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wzgórza Moryńskie (PLH320055).

Na obszarze nie ustanowiono plan zadań ochronnych ani planu ochrony.

Przedmiotami ochrony powyższego obszaru są m.in.:

- Siedliska przyrodnicze:
  - 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, *Potamogeton*
  - 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

- 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- Gatunki zwierząt:
  - Kumak nizinny *Bombina bombina*

W planach ochrony wskazano identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) *zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:*

- 1) *pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
- 2) *wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
- 3) *pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*

Ze względu na położenie obszaru Natura 2000 zadania tj.: budowa ścieżek rowerowych, zagospodarowanie terenów nad zbiornikami wodnymi, rewitalizacja terenów zielonych, parków, mogą wpłynąć negatywnie na środowisko bezpośrednio, ale krótkotrwale podczas realizacji inwestycji.

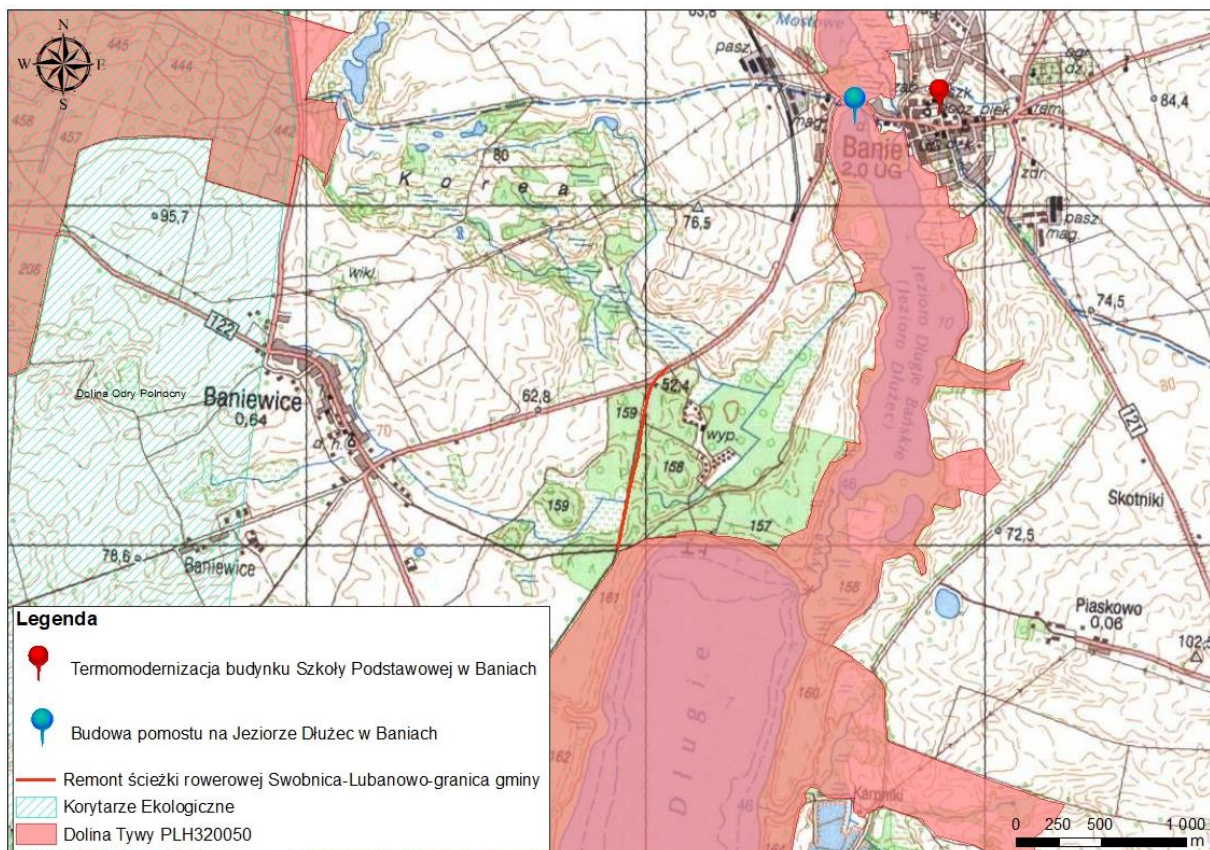
Prowadzenie powyższych działań na obszarze Natura 2000 może doprowadzić do emisji hałasu, pyłu i powstawania odpadów, istnieje ryzyko niekontrolowane wycieku smarów i paliw, jednak tylko na etapie realizacji, co oznacza, że efekt ten będzie krótkotrwały i zniknie po zakończeniu robót. Podczas realizacji należy zastosować działania minimalizujące, dostosowane do charakteru planowanej i realizacyjnej inwestycji, aby zapobiec niekontrolowanym awariom i zmniejszyć ilość substancji wprowadzanych do środowiska.

Proponowane działania minimalizujące:

- Wyznaczenie terenu pod okresową bazę materiałowo – sprzętową poza obszarami Natura 2000 i obszarami znajdującymi się w pobliżu cieków wodnych,
- Używanie nowoczesnego sprzętu, stała kontrola i bieżące konserwacje,
- Stosowanie odpowiedniej technologii robót w celu ograniczenia oddziaływań na etapie realizacji,
- Prowadzenie prac w porze dziennej (6:00 – 22:00),
- Zraszanie pola budowy wodą w celu minimalizacji pylenia wtórnego,
- Zabezpieczanie odpadów, w szczególności odpadów szkodliwych i magazynowanie ich w przeznaczonych do tego miejscach,

- Zabezpieczanie podłoża gruntowego i środowiska wodnego np. poprzez wykonanie drenaży,
- Wykonywanie zabezpieczeń w postaci płotków herpetologicznych,
- Właściwe zaprojektowanie dróg, chodników i przejść, w tym budowa przejść dla zwierząt,
- Zapobieganie stałemu odwodnieniu terenów przylegających do inwestycji,
- Realizację nasadzeń zieleni,
- Stabilizacja biologiczna lub techniczna w przypadku nowo utworzonych skarp.

Oddziaływania negatywne będą odczuwalne krótkoterminowo podczas realizacji inwestycji, po zakończeniu robót budowlanych przewidywane są również działania pozytywne. Poniżej przedstawiamy położenie inwestycji w obrębie wyników inwentaryzacji przyrodniczych na obszarach chronionych oraz wyników waloryzacji środowiska z 2010 roku.

Mapa. 28. Projekty na terenie gminy Banie na tle obszarów chronionych.

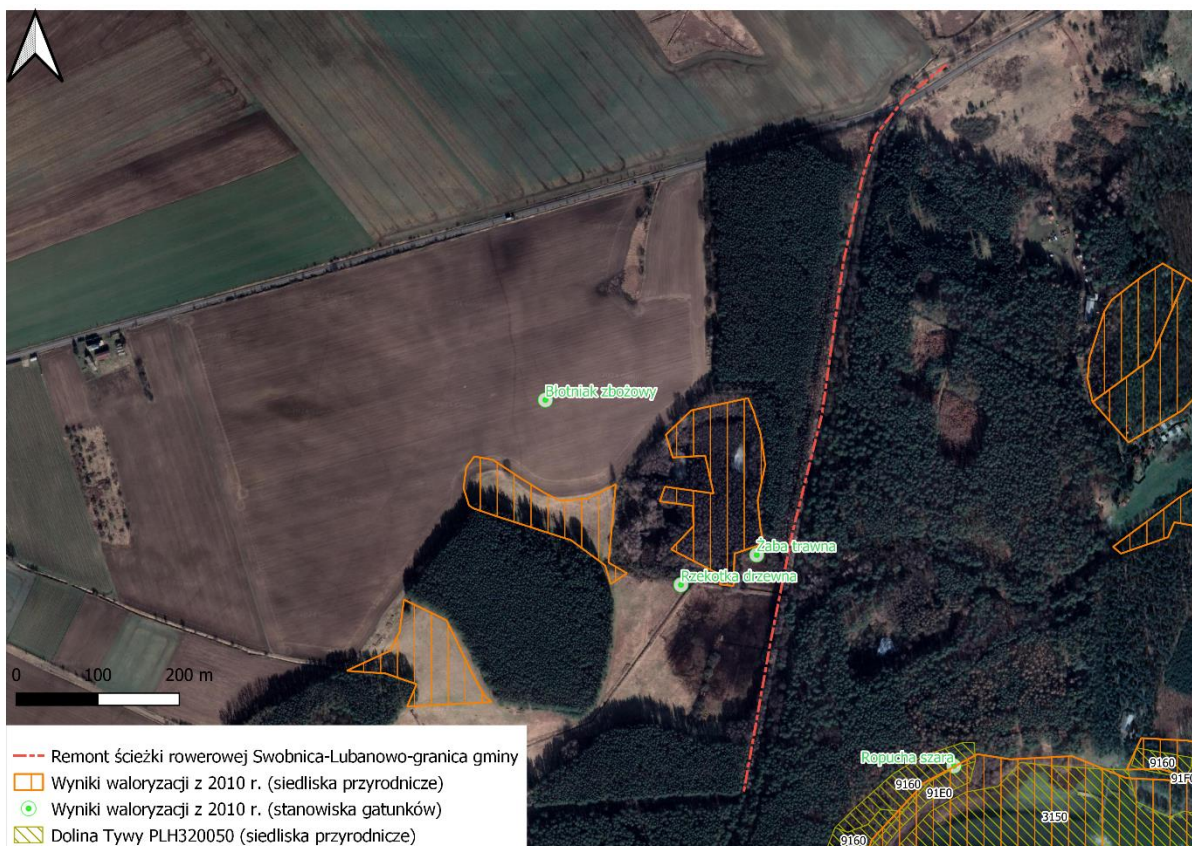

Mapa. 29. Projekt gminy Bania na tle wyników waloryzacji z 2010 r. oraz wyników inwentaryzacji przyrodniczej dla obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050.

Projekt budowy pomostu na Jeziorze Dłużec w Baniach przewiduje montaż do istniejącego pomostu dwóch dodatkowych modułów pomostów o wymiarach 2,4x15,0 m każdy wraz z elementami funkcjonalnie związanymi tj.: relingi (balustrady), drabinki bezpieczeństwa, ławki itp.

Według inwentaryzacji przyrodniczej na obszarze Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050, jezioro jest siedliskiem przyrodniczym 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*. Brak informacji o stanie ogólnym tego siedliska. Można jednak przypuszczać, iż dobudowanie kolejnego elementu pomostu do istniejącego nie będzie miało tak dużego wpływu, ze względu na przystosowanie danego siedliska do użytkowania już istniejącej budowli. W okolicy wskazanej działki na której znajduje się pomost przeznaczony do rozbudowy, w waloryzacji w 2010 r. wskazano obecność takich gatunków jak żaba wodna i ożanka czosnkowa. Ze względu na badania wykonywane ponad 14 lat temu należy ponownie przeprowadzić analizę i zweryfikować czy dane gatunki, szczególnie ożanka czosnkowa, która w 2016 roku otrzymała kategorię – bliski zagrożenia i jest rośliną umieszczoną na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski, wciąż jest tam wykazywana. Podsumowując powyższe przedsięwzięcie może mieć negatywny wpływ na siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i miejscowe, a ze względu na obecność już istniejącej zabudowy wodnej, zakończy się po wykonaniu dodatkowych modułów pomostu.

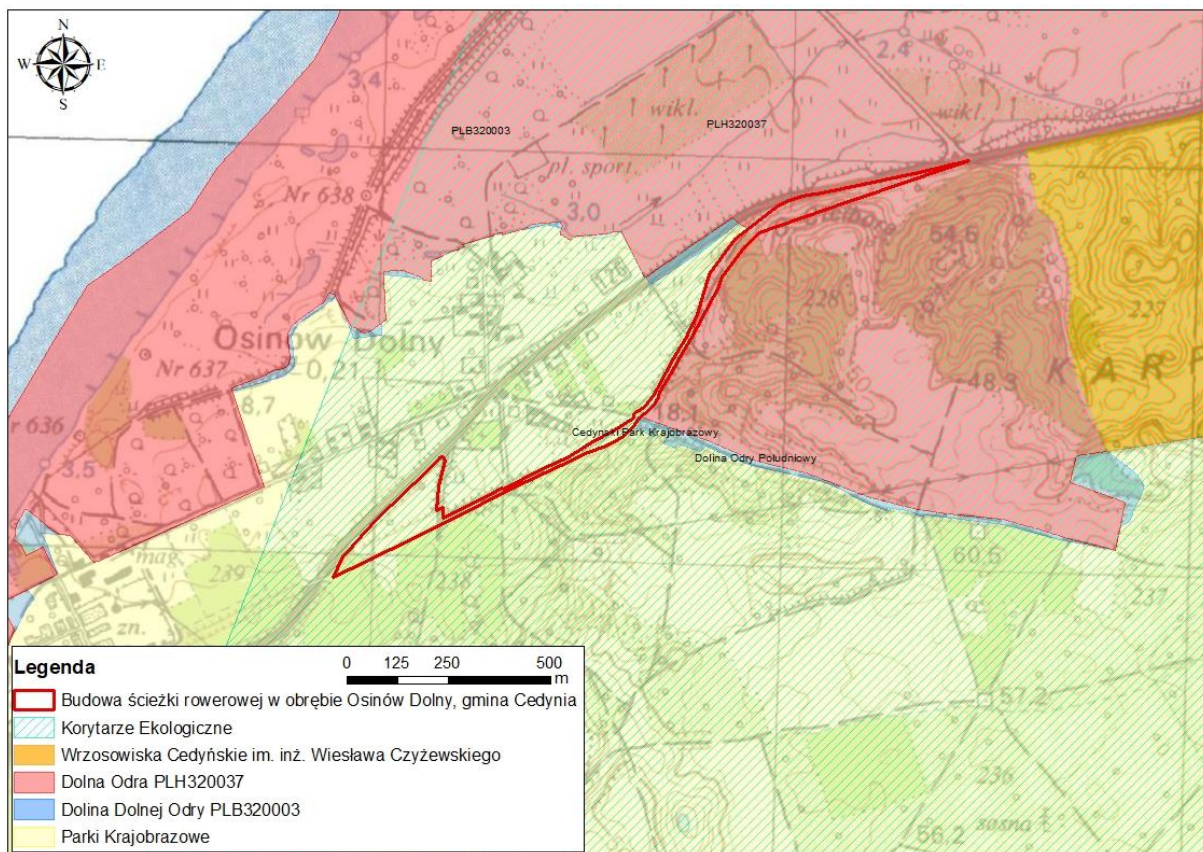

Mapa. 30. Projekt gminy Bania na tle wyników waloryzacji z 2010 r. oraz wyników inwentaryzacji przyrodniczej dla obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050.

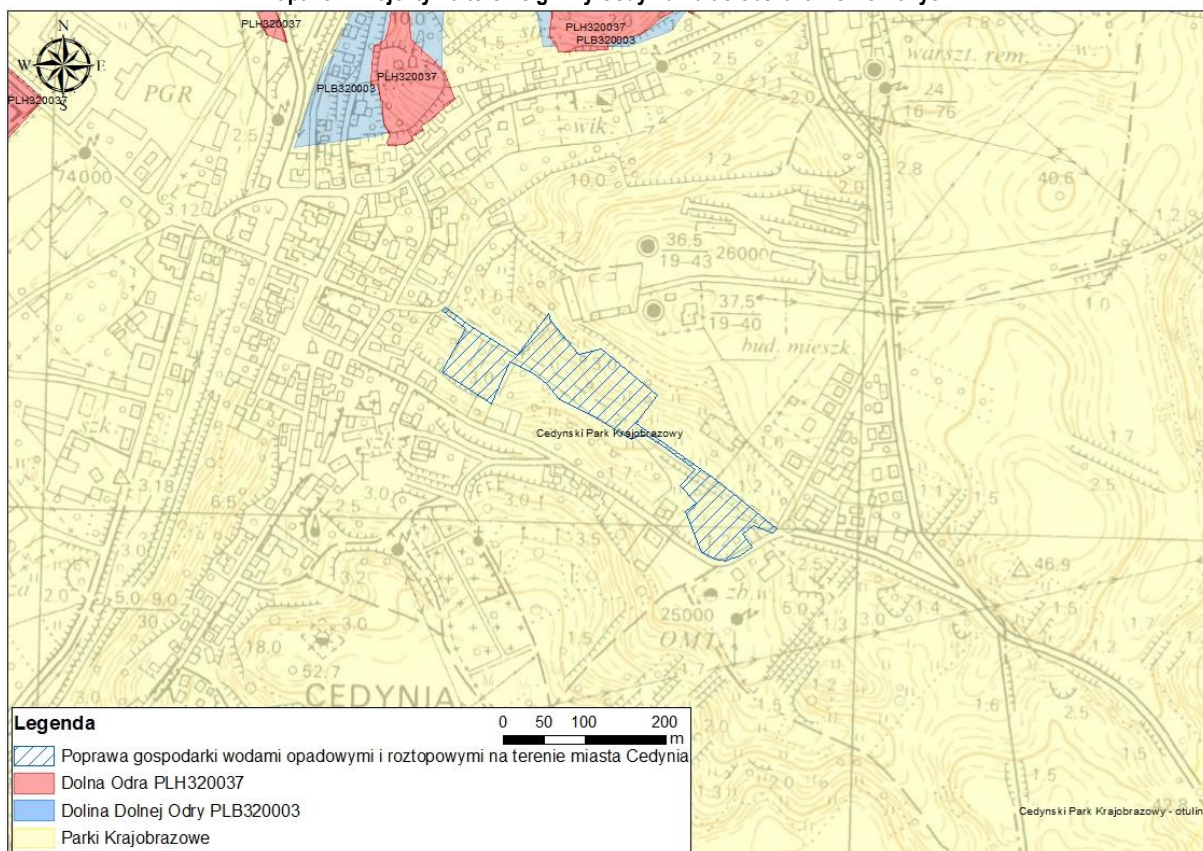
Powyższy projekt obejmuje remont istniejącej już ścieżki rowerowej Swobnica – Lubanowo – granica gminy. Przedmiotowy odcinek nie znajduje się bezpośrednio w obrębie obszaru chronionego Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050 a jedynie sąsiaduje z jego granicą. Oddziaływanie podczas remontu będzie zamykać się w obrębie granic działek objętych ścieżką. Chwilowe negatywne oddziaływanie w wyniki prac maszyn budowlanych, czyli pogorszenie jakości powietrza oraz generowanie hałasu czy ingerencja w poprawę nawierzchni ścieżki rowerowej, nie będzie oddziaływać na teren Natura 2000, a w tym na jego przedmioty ochrony.

Wyniki waloryzacji przyrodniczej wskazują na obecność chronionych gatunków płazów w rowie przebiegającym przez ścieżkę rowerową. Jednak ze względu na czas wykonania tych badań należy zweryfikować obecność płazów w cieku wodnym, a w przypadku odnotowania ich bytowania, należy zastosować działania minimalizujące oddziaływanie oraz uniemożliwić wtargnięcie zwierząt na teren prac remontowych tj. zastosować wygradzenia płotków herpetologicznych.

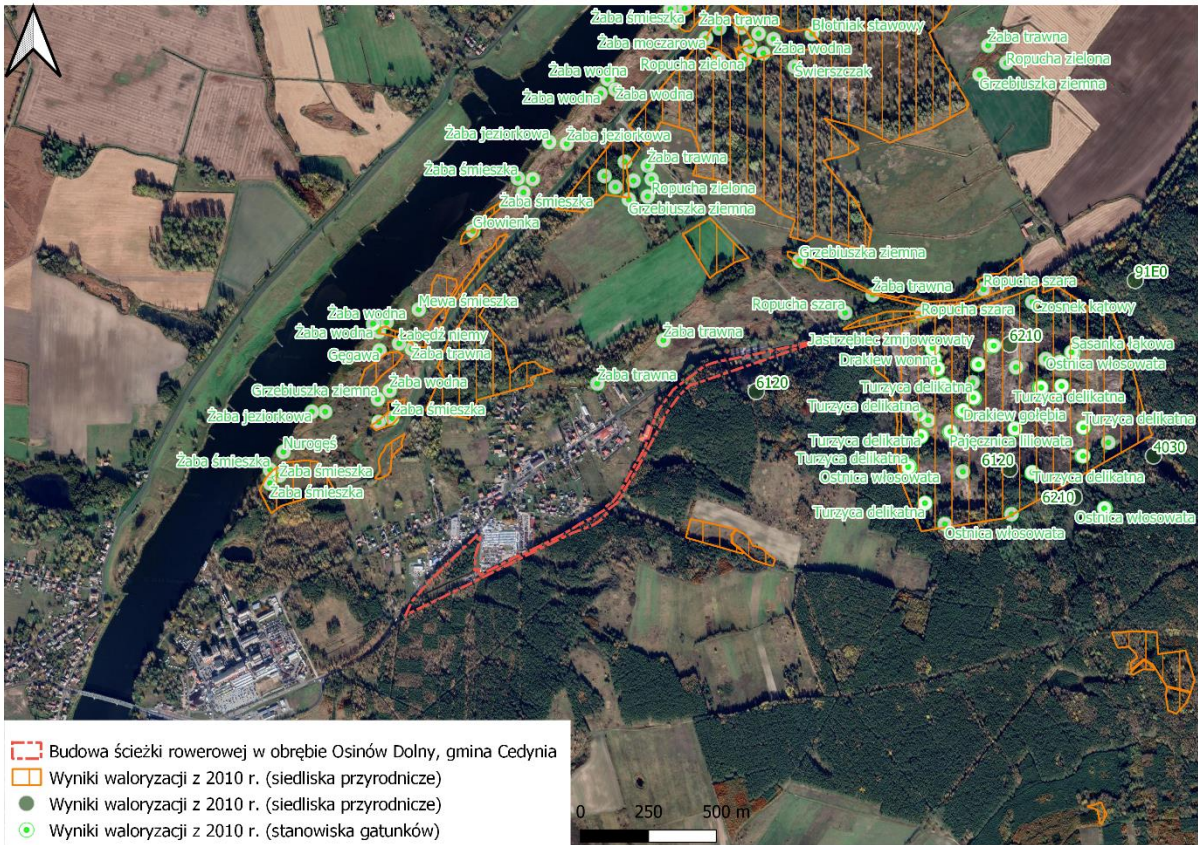

Mapa. 31. Projekty na terenie gminy Cedynia na tle obszarów chronionych.

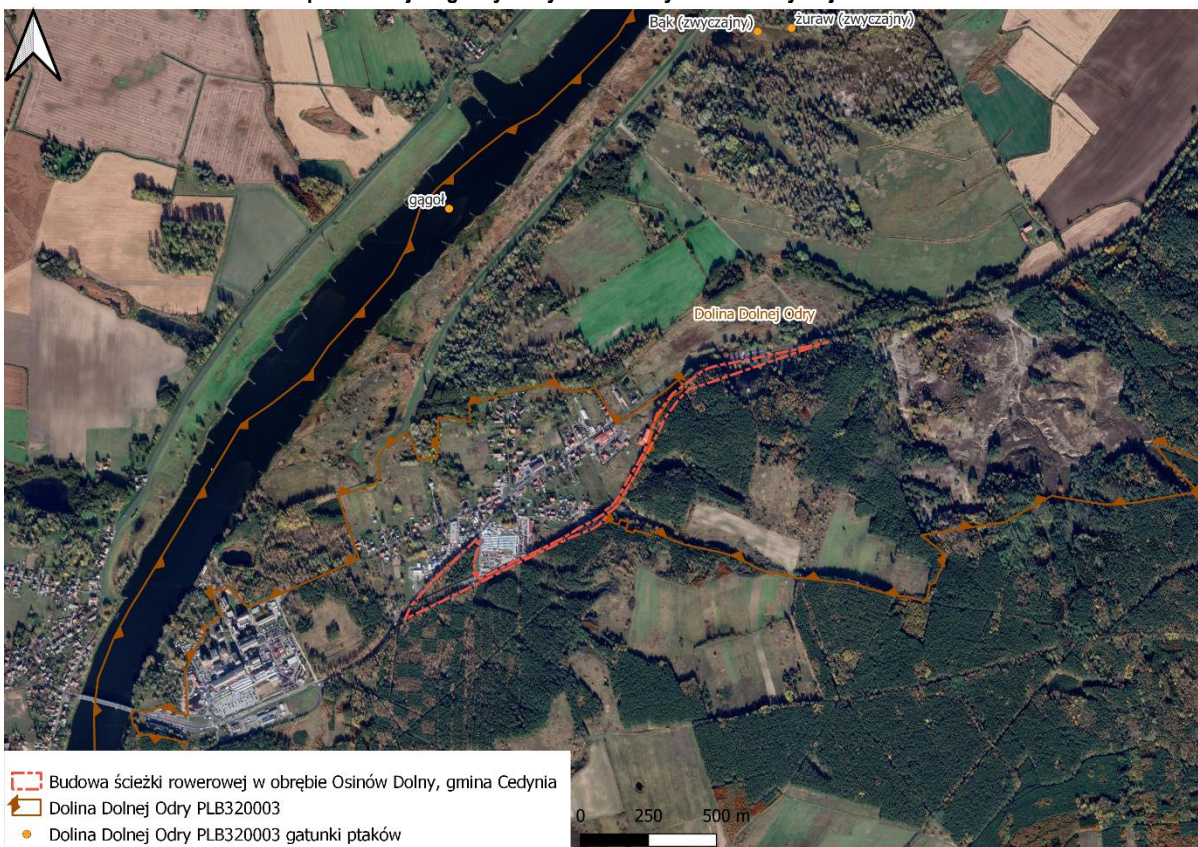

Mapa. 32. Mapa. 29. Projekty na terenie gminy Cedynia na tle obszarów chronionych.

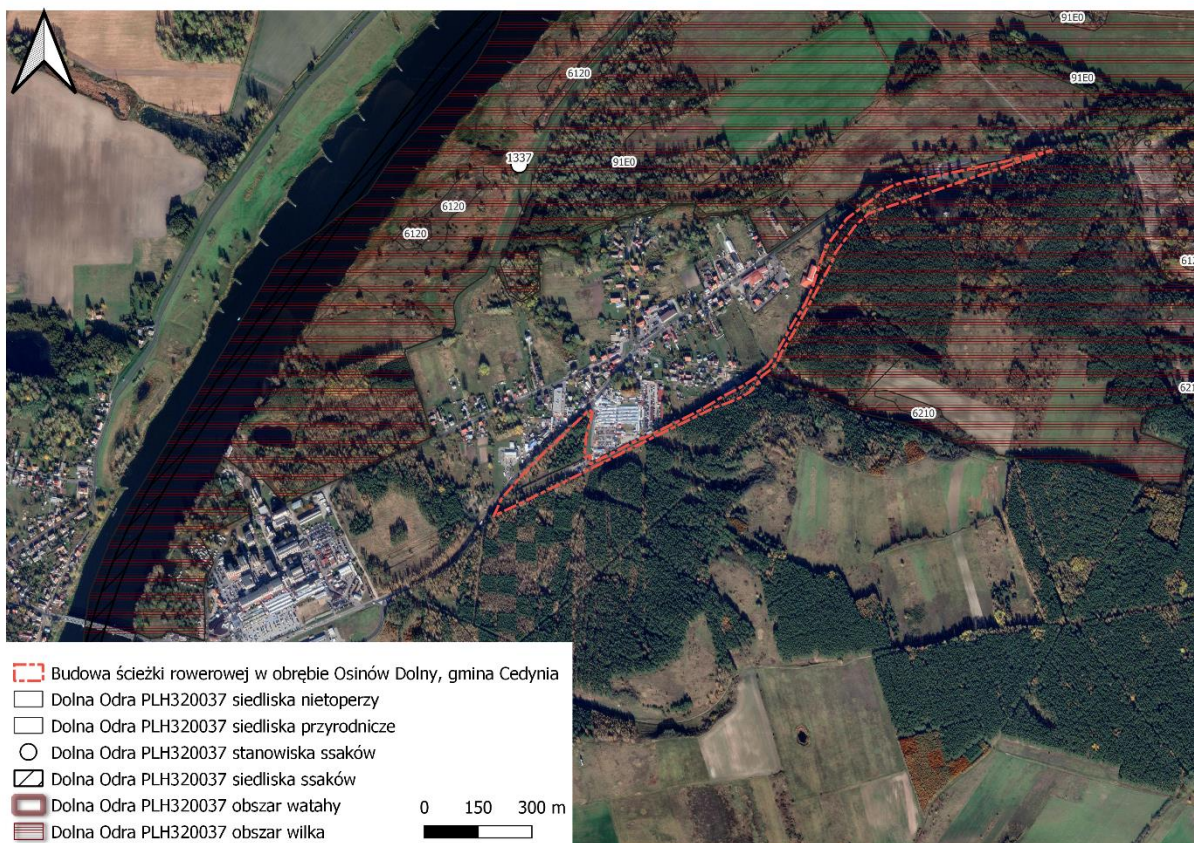

Mapa. 33. Projekt gminy Cedynia na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

Mapa. 34. Projekt gminy Cedynia na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

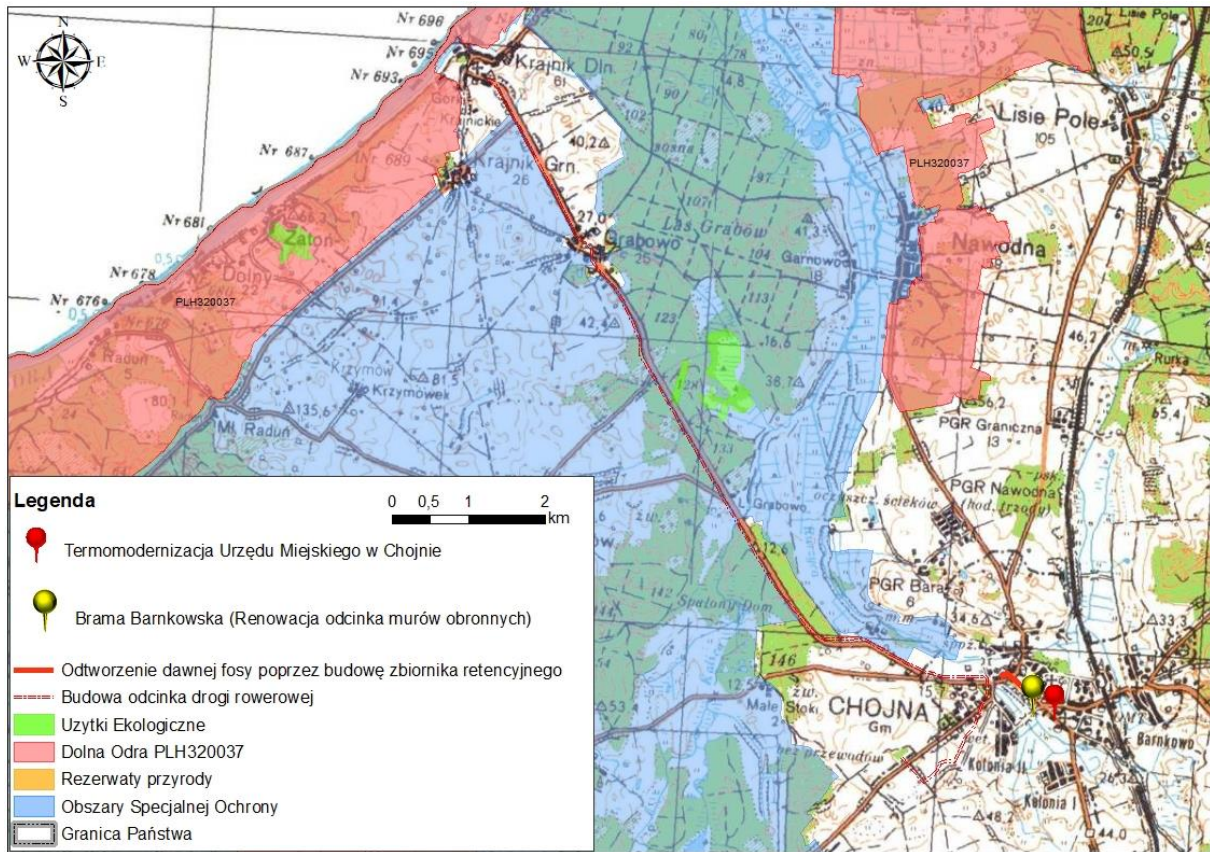

Mapa. 35. Projekt gminy Cedynia na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

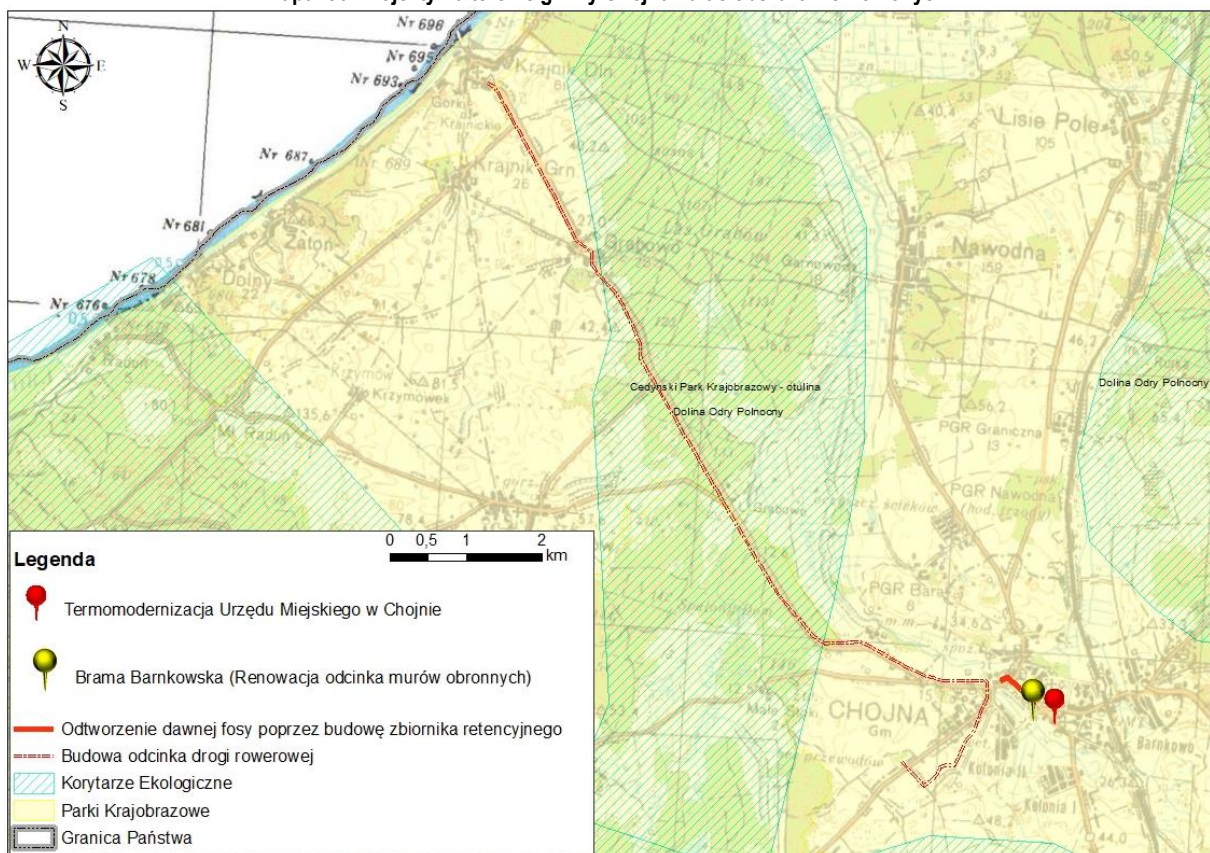
Powyżej przedstawione zadanie dot. budowy ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny w gminie Cedynia, znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 oraz Dolna Odra PLH320037. Podczas inwentaryzacji do planu zadań ochronnych nie odnotowano w jego pobliżu żadnych przedmiotów ochrony tj. gatunków ptaków, stanowiących przedmiot ochrony Doliny Dolnej Odry, jednak dotyczy to obecnie posiadanej wiedzy. W przypadku Dolnej Odry teren inwestycji pokrywa się w obszarze w północno – wschodniej części z obszarem zajęтым przez watahę wilków, stanowiących przedmiot ochrony.

W przypadku dróg o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km, kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z czym wymagana będzie procedura oceny oddziaływania na środowisko i przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzającej obecność lub brak przedmiotów ochrony lub innych chronionych siedlisk lub gatunków roślin lub zwierząt w obszarze inwestycji.

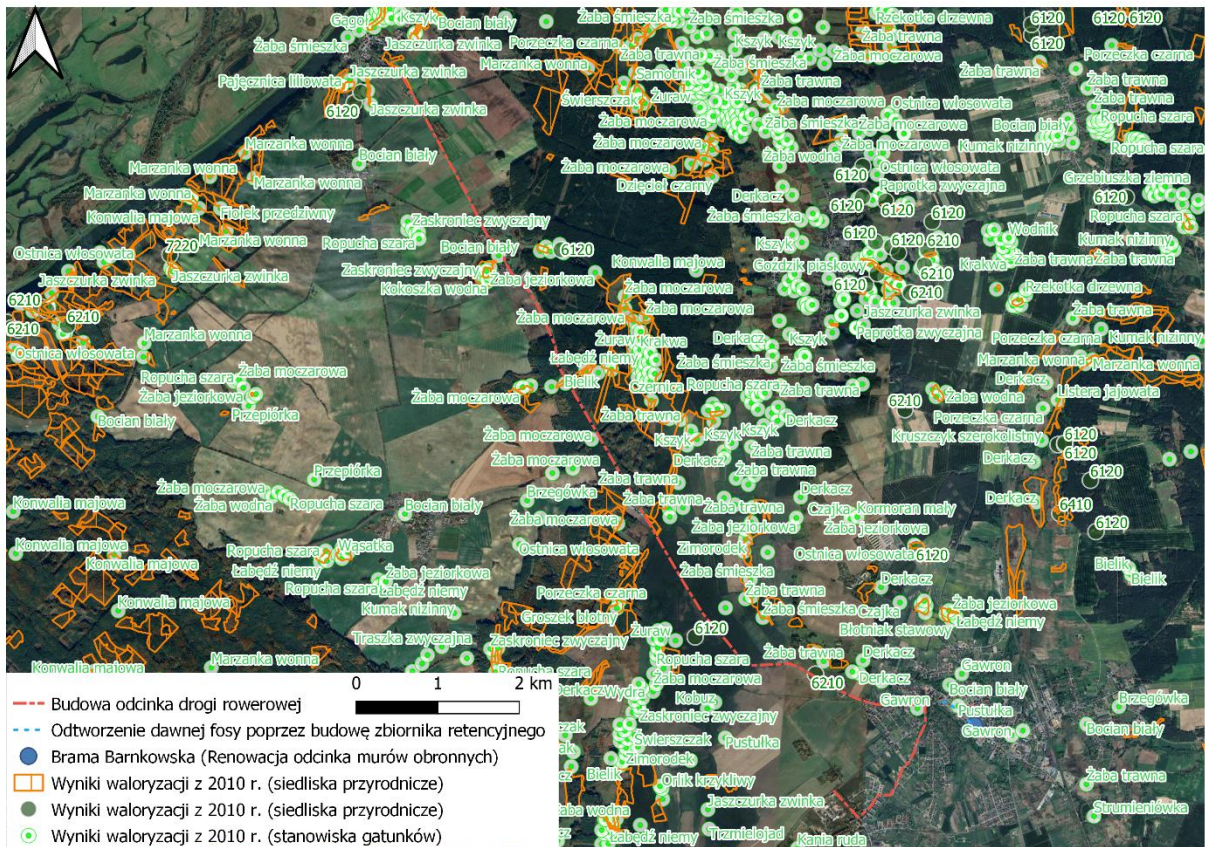

Mapa. 36. Projekty na terenie gminy Chojna na tle obszarów chronionych.

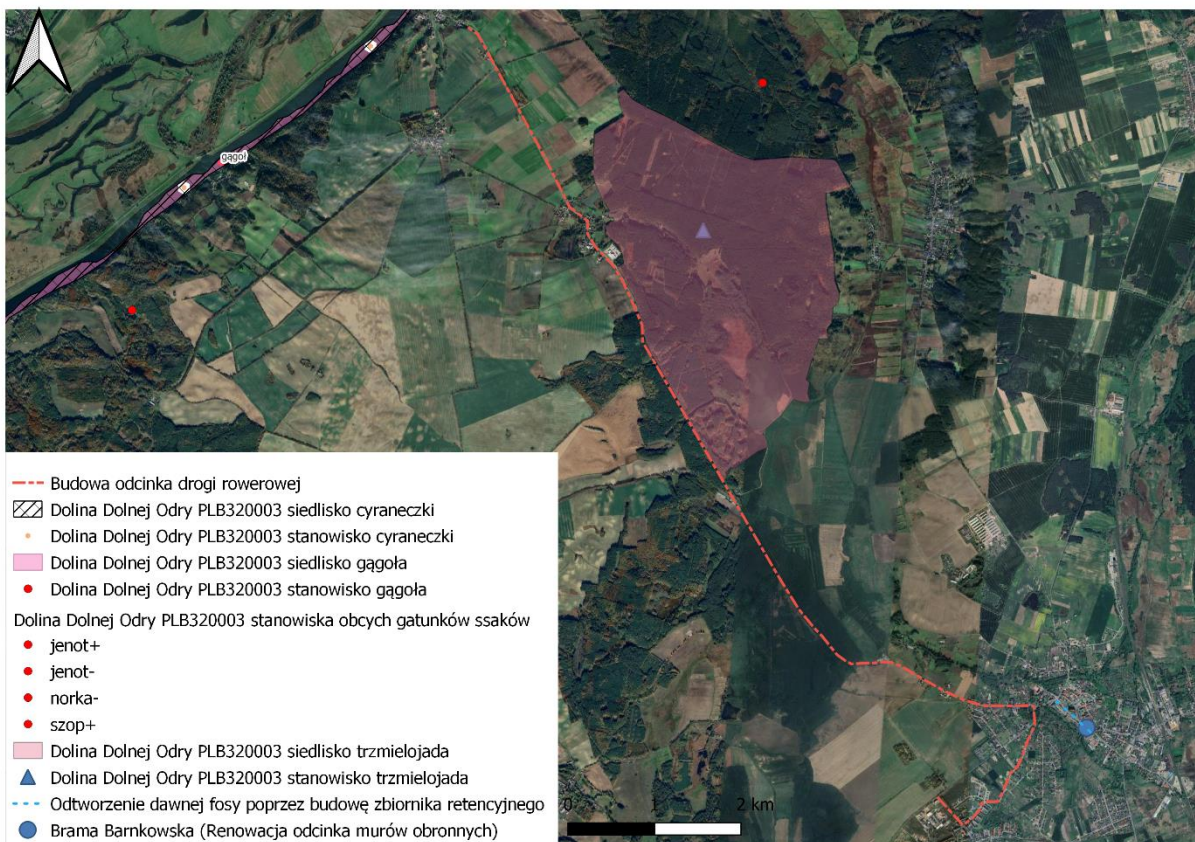

Mapa. 37. Projekty na terenie gminy Chojna na tle obszarów chronionych.

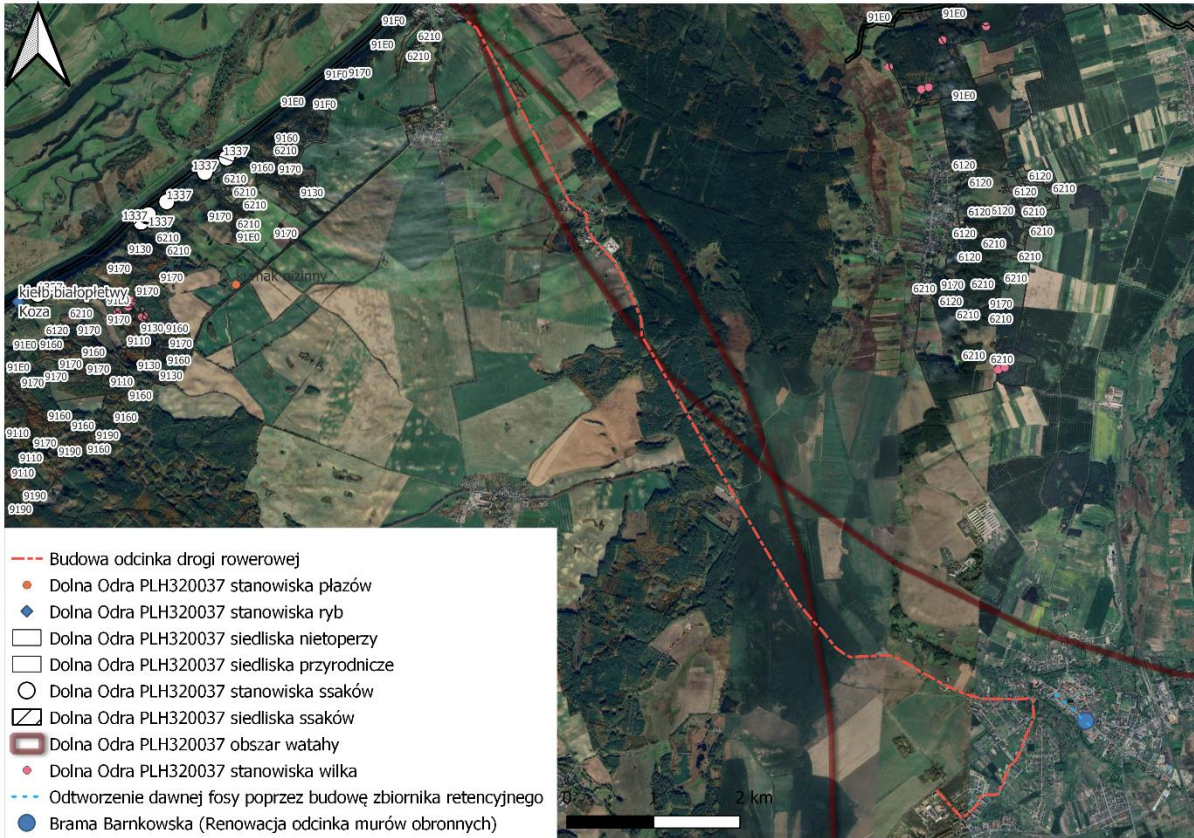

Mapa. 38. Projekt gminy Chojna na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

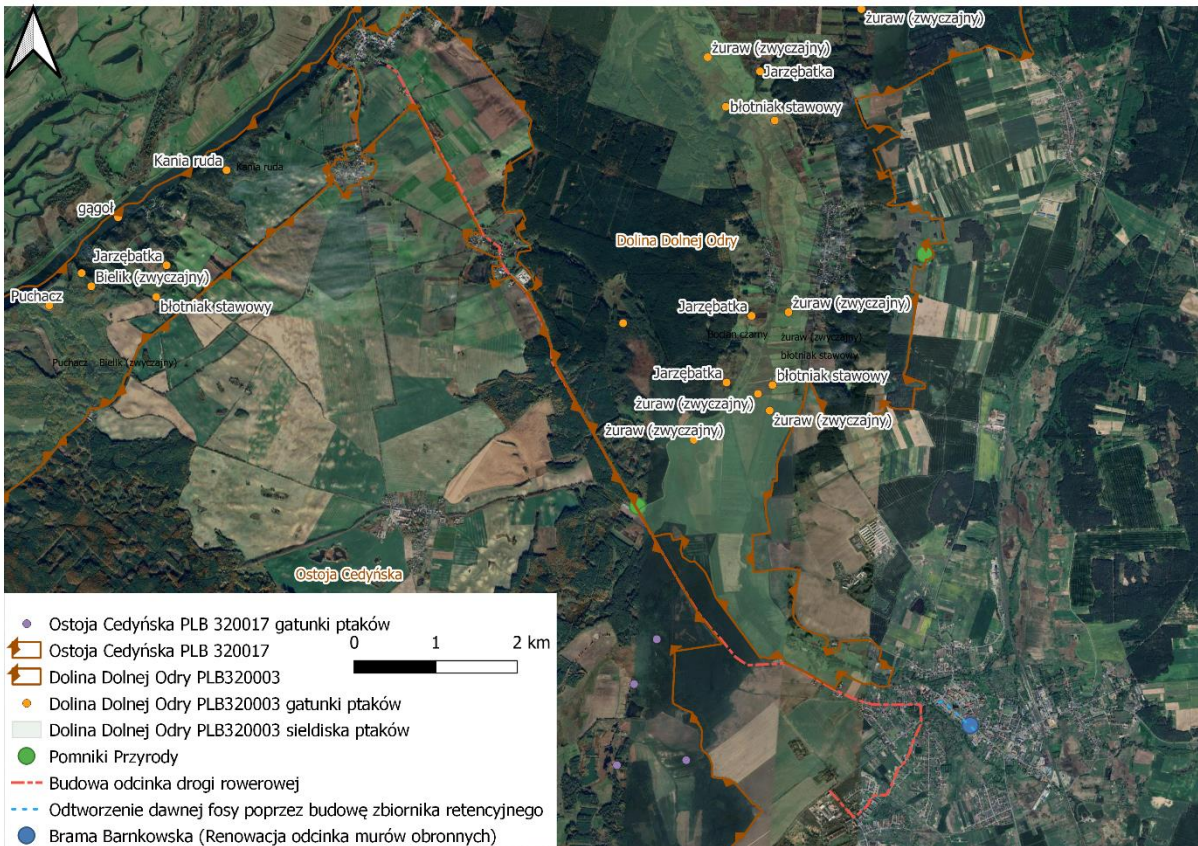

Mapa. 39. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Mapa. 40. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Mapa. 41. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 oraz Ostoja Cedyńska PLB320017.

Na powyższych mapach przedstawiono usytuowanie planowanej do realizacji budowy ścieżki rowerowej w gminie Chojna. Planowany przebieg drogi rowerowej przebiega przez miasto Chojna wzdłuż ulicy Narciarskiej i Żwirki i Wigury oraz I etap budowy drogi rowerowej z miasta Chojna do Krajnika Dolnego.

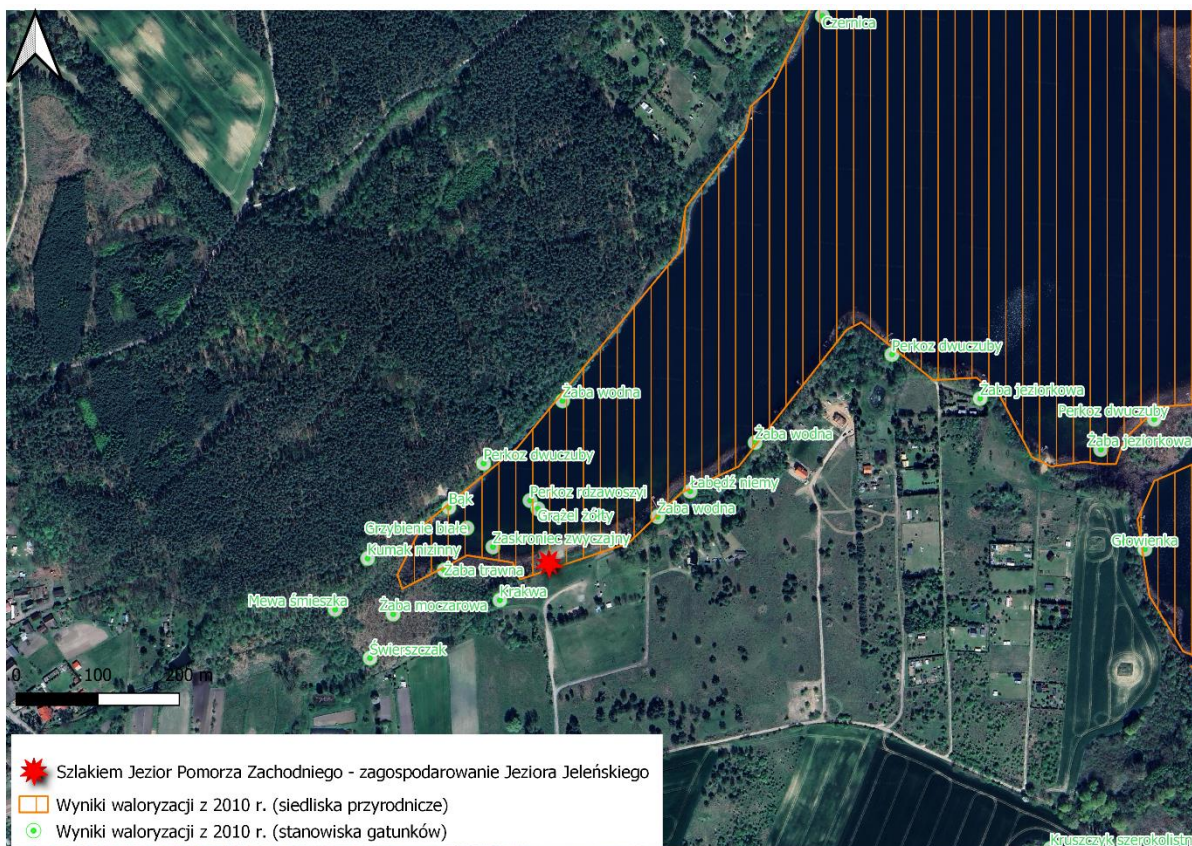
Wskazany odcinek ścieżki jest jedynie poglądowy. Na obecnym etapie brak dokumentacji projektowej oraz środowiskowej. Dokumentacja projektowa przedsięwzięcia jest w trakcie opracowywania.

W przypadku dróg o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km, kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z czym wymagana będzie procedura oceny oddziaływania na środowisko i przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzającej obecność lub brak przedmiotów ochrony lub innych chronionych siedlisk lub gatunków roślin lub zwierząt w obszarze inwestycji.

Nie mniej jednak można założyć że planowane działanie będzie przebiegać przez obszary Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 oraz Ostoja Cedyńska PLB320017. Na podstawie inwentaryzacji wykonanych do planu zadań ochronnych, wykazano iż w pobliżu odnotowano występowanie gatunków ptaków tj. żuraw, jarzębatka, błotniak stawowy czy też kania ruda, stanowiące przedmioty ochrony Ostoi Cedyńskiej. Budowa ścieżki po nowym śladzie może wpłynąć negatywnie na te gatunki i chwilowo ograniczyć dostęp do miejsc żerowania, w wyniku generowanego hałasu przez prace maszyn budowlanych. Po zakończeniu tych prac, zaś ponownie gatunki te będą mogły swobodnie korzystać z miejsc do żerowania i odpoczynku.

W przypadku obszaru Natura 2000 Dolna Odra w pobliżu planowanego zadania wyznaczono obszar zajmowany przez wilka, stanowiącego przedmiot ochrony. W niedalekiej odległości odnotowano także stanowiska jego występowania. Budowa ścieżki może wiązać się z koniecznością przeprowadzenia wycinki drzew, aczkolwiek nie ma o tym żadnej informacji na obecnym etapie. Jednak jeśli byłaby konieczna, należy wziąć pod uwagę, iż może to mieć negatywny wpływ na gatunki ssaków oraz ptaków występujących na tym terenie. Może wiązać się to z zakłóceniem na krótki czas lokalnych szlaków migracji ssaków oraz ptaków, jeśli takowe zostaną potwierdzone. Należy wówczas wybrać odpowiedni wariant realizacyjny o najmniejszych wpływie na przedmioty ochrony powyższych obszarów Natura 2000.

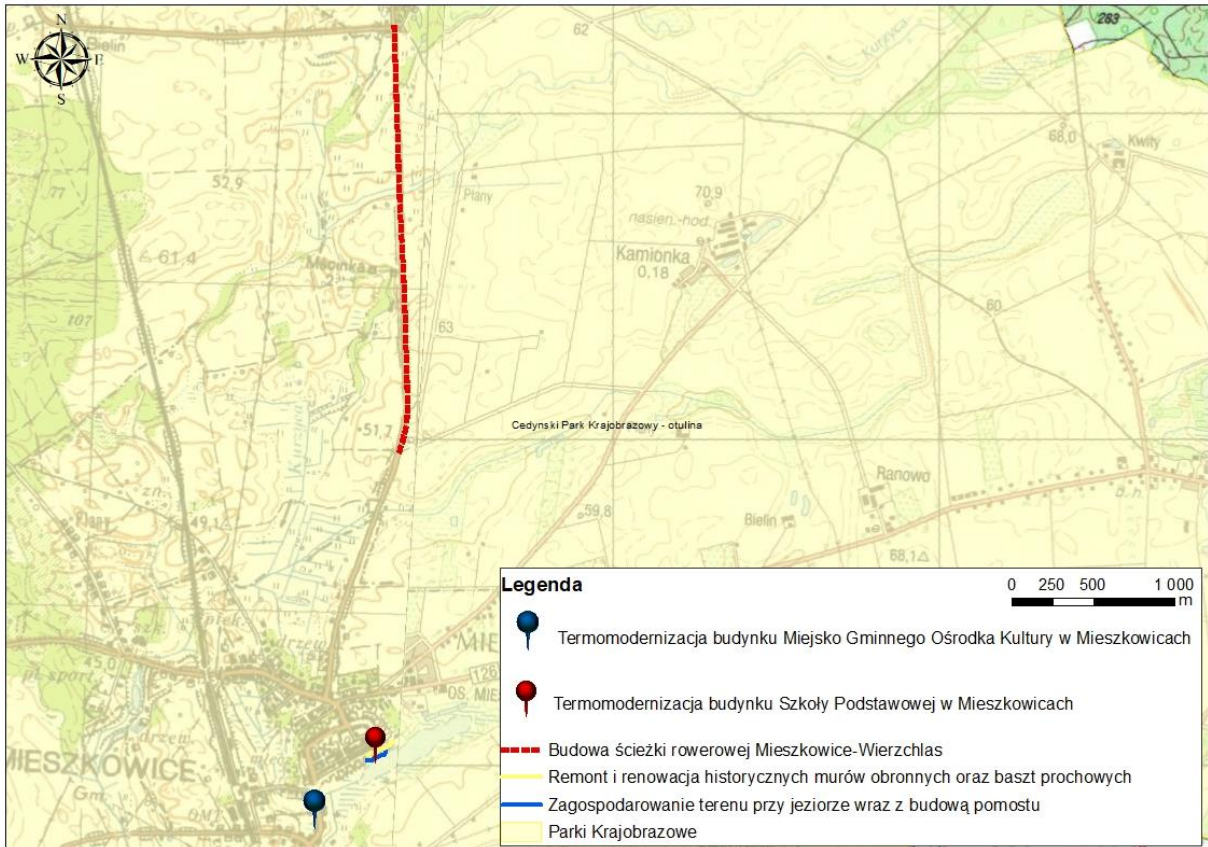

Mapa. 42. Projekt gminy Chojna na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

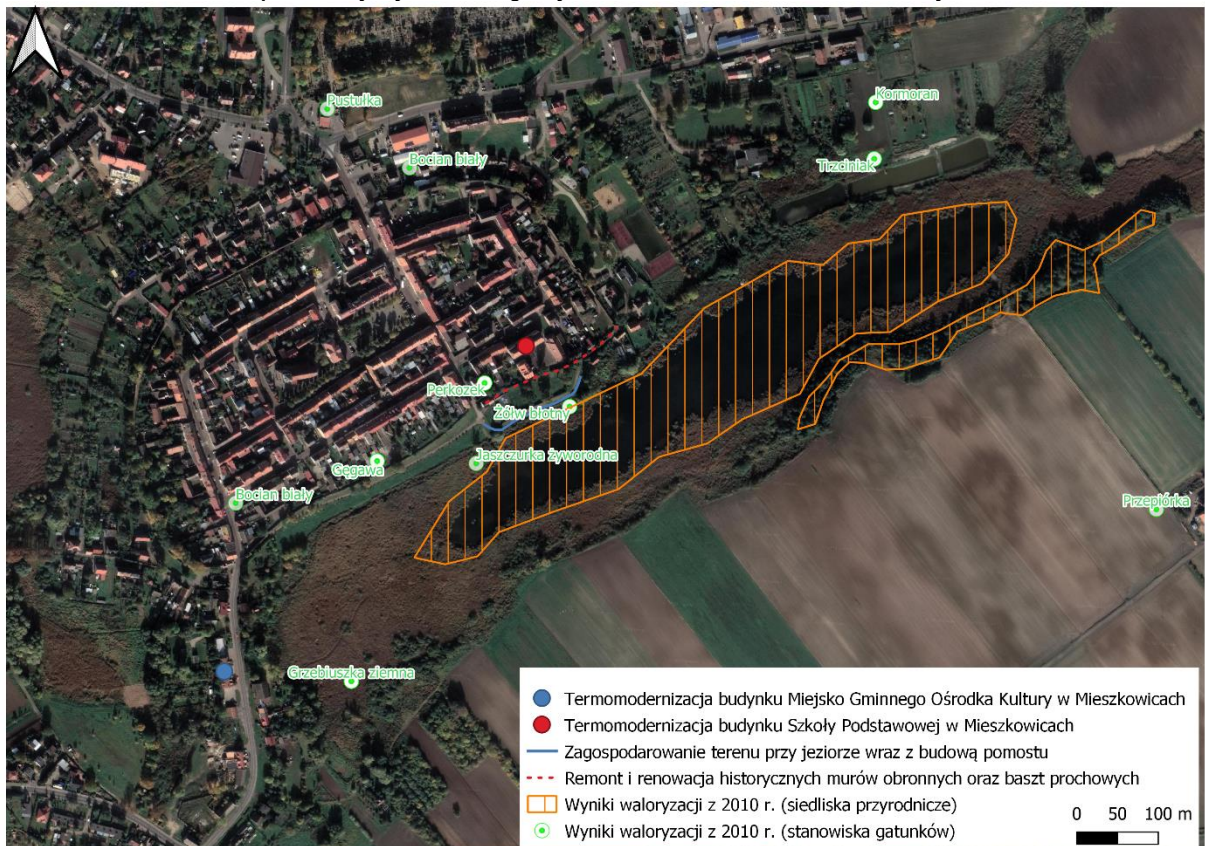
Projekt mający na celu stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej przy Jeziorze Jeleńskim, nie posiada również obecnie dokumentacji projektowej oraz środowiskowej. Jedynie wstępna koncepcja zagospodarowania obszaru zakłada budowę pomostu pływającego, budowę bezpiecznych dojazdów do plaży, budowę małej architektury. Obecnie obszar jest zdegradowany a wprowadzone prace teren uporządkują i zwiększą atrakcyjność gminy.

Przedmiotowe przedsięwzięcie nie znajduje się w obrębie obszarów Natura 2000. Jedynie wyniki z wykonanej waloryzacji z 2010 r. wskazują na obecność gatunków płazów, gadów, ptaków oraz roślin wodnych. Jednak ze względu na czas wykonania badań i zmian jakie mogły zajść na terenie nieużytkowanym, należy przeprowadzić w ramach oceny oddziaływania na środowisko, badania przyrodnicze w celu oceny stanu środowiska i jej zasobów w miejscu planowanych działań.

Mapa. 43. Projekty na terenie gminy Mieszkowice na tle obszarów chronionych.

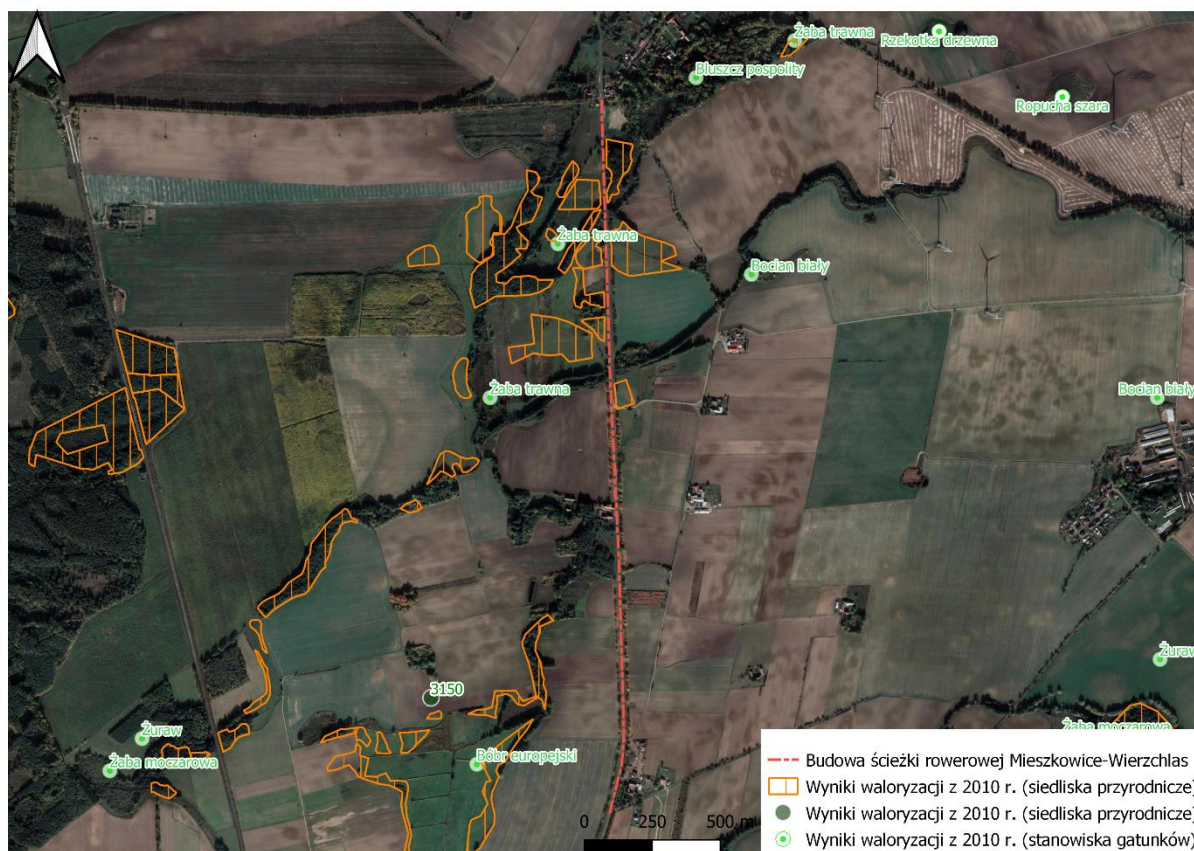

Mapa. 44. Projekt gminy Mieszkowice na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

Powyższe zadanie zagospodarowania terenu przy jeziorze wraz z budową pomostu nie posiada jeszcze dokumentacji projektowej ani środowiskowej. Obecnie jezioro jest zanieczyszczone, pokryte w większości powierzchni trzciną. Jest więc nie atrakcyjne pod względem turystycznym. Brak odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak pomosty, utrudnia mieszkańcom dostęp do jeziora oraz korzystanie z jego uroków. Przeprowadzenie działań przyczyni się do stworzenia miejsca atrakcyjnego turystycznie. Budowa pomostu umożliwi mieszkańcom dostęp do jeziora, rekreację, wędkowanie i obserwację przyrody. Ponadto w celu uatrakcyjnienia miejsca planowane jest ustawienie tablic informacyjnych o atrakcjach występujących na tym terenie.

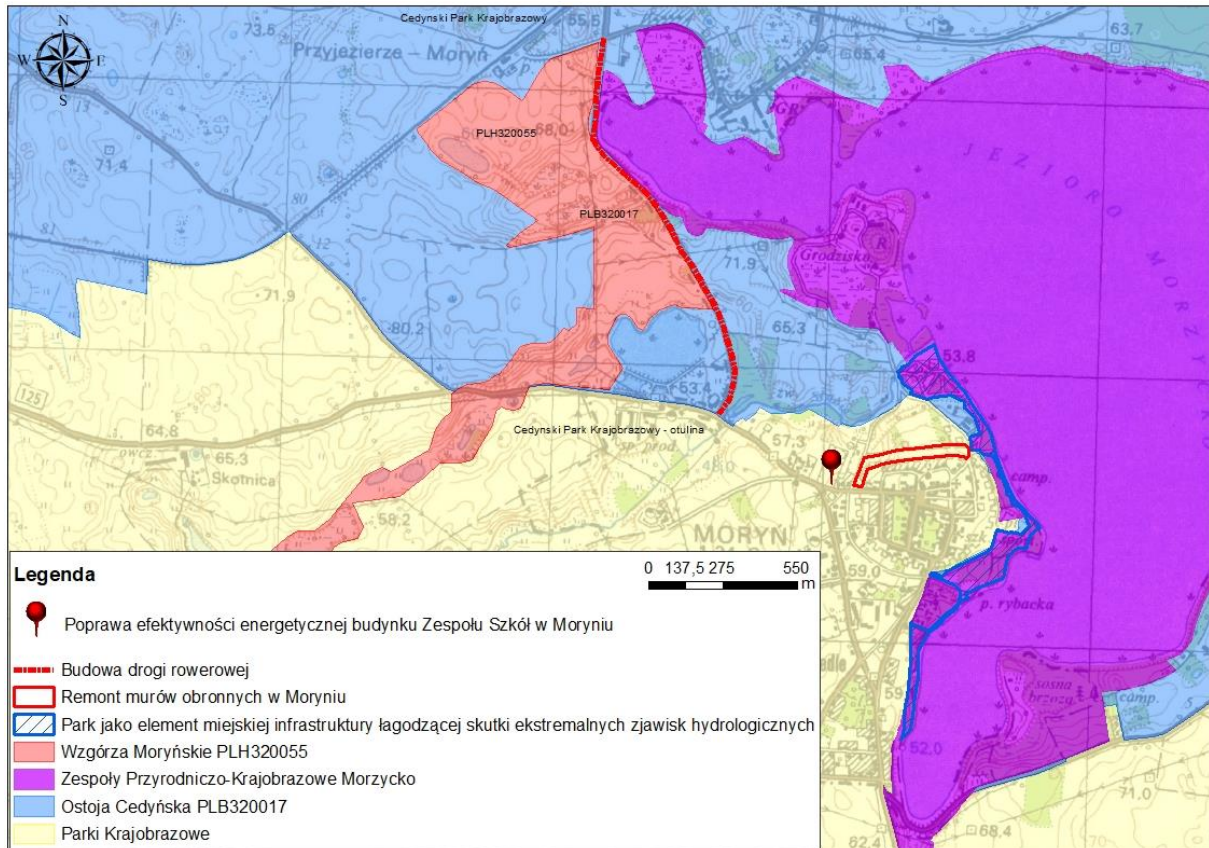
Przedmiotowe przedsięwzięcia nie znajdują się w obrębie obszarów Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się oddziaływania na te tereny. Jedynie wyniki z wykonanej waloryzacji z 2010 r. wskazują na obecność gatunków płazów, gadów, ptaków w pobliżu projektowanych zamierzeń. Jednak ze względu na czas wykonania badań i zmian jakie mogły zajść na terenie nieużytkowanym, należy przeprowadzić w ramach oceny oddziaływania na środowisko, badania przyrodnicze w celu oceny stanu środowiska i jej zasobów w miejscu planowanych działań. Szczególnie cennym gatunkiem odnotowanym w tamtym czasie jest gatunek żółwia błotnego. W przypadku jego odnotowania, zaleca się całkowite zaniechanie działań mogących wpłynąć na naruszenie jego siedliska. Ingerencja w zbiornik może skutecznie go z tamtych rejonów wycofać.

Mapa. 45. Projekt gminy Mieszkowice na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

Planowana budowa ścieżki rowerowej na trasie Mieszkowice – Wierzchlas nie znajduje się w obrębie obszarów Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się oddziaływania na te tereny. Waloryzacja z 2010 r.

wskazuje jednak na obecność w pobliżu trasy siedlisk przyrodniczych 6510 niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie. Planowane prace dotyczą budowy ścieżki w ciągu istniejącej drogi, gdzie oddziaływanie nie będzie wykraczać poza działki drogowej. Nie przewiduje się więc przecięcia wskazanych siedlisk przyrodniczych. Nie mniej należy zweryfikować czy owe siedliska potwierdzone sprzed kilkunastu lat nadal tam występują.

Mapa. 46. Projekty na terenie gminy Moryń na tle obszarów chronionych.

Powyższe przedsięwzięcie obejmuje budowę drogi rowerowej na odcinku drogi powiatowej Mętno – Moryń o nr 1397Z – od skrzyżowania w miejscowości Przyjezierze do skrzyżowania o ruchu okrężnym w Moryniu. Projekt trasy rowerowej minimalizuje wpływ działania na istniejącą infrastrukturę drogową. Teren zostanie przygotowany pod budowę, w tym wycinkę roślinności, wyrównanie gruntu oraz prace ziemne. Budowa nawierzchni drogi rowerowej zapewniającej komfort i bezpieczeństwo użytkownika. Zadanie obejmuje instalacje oznakowania drogi rowerowej.

Przedsięwzięcie jest położone w obrębie obszarów Natura 2000 Ostoja Cedyńska PLB320017, gdzie z bezpośrednim sąsiedztwie wyznaczono obszar występowania żurawia wraz z jego stanowiskiem na niewielkim zbiorniku po zachodniej stronie inwestycji oraz Wzgórza Moryńskie PLH320055 gdzie zlokalizowano w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisko przyrodnicze 6510 oraz siedliska płazów po zachodniej stronie inwestycji. Inwestycja nie wpłynie negatywnie na przedmioty zinwentaryzowane w ramach planu zadań ochronnych po zachodniej stronie, ze względu na oddalone siedliska i stanowiska występowania. Największe zagrożenie dla potencjalnie występujących gatunków flory i fauny będzie wskazana wycinka roślinności. Wówczas należy zinwentaryzować zieleni przeznaczoną do wycinki pod kątem występowania gniazd, dziupli i siedlisk ptaków, owadów oraz porostów i mchów. W przypadku ich wystąpienia należy rozważyć alternatywną trasę ścieżki rowerowej bądź w ramach kompensacji przeniesienie gatunków chronionych lub zastosowanie budek lęgowych dla ptaków.

Wyniki waloryzacji wskazywały w 2010 r. na obecność ptaków tj. żuraw, białorzotka, łabędź niemy oraz gatunków płazów tj. kumak nizinny, rzekotka drzewna, traszka górską w pobliżu inwestycji. Należy przeprowadzić w ramach przedsięwzięcia, które obecnie ze względu na długość ścieżki, kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, inwentaryzację przyrodniczą, wskazującą na ocenę różnorodności biologicznej w obrębie planowanej budowy.

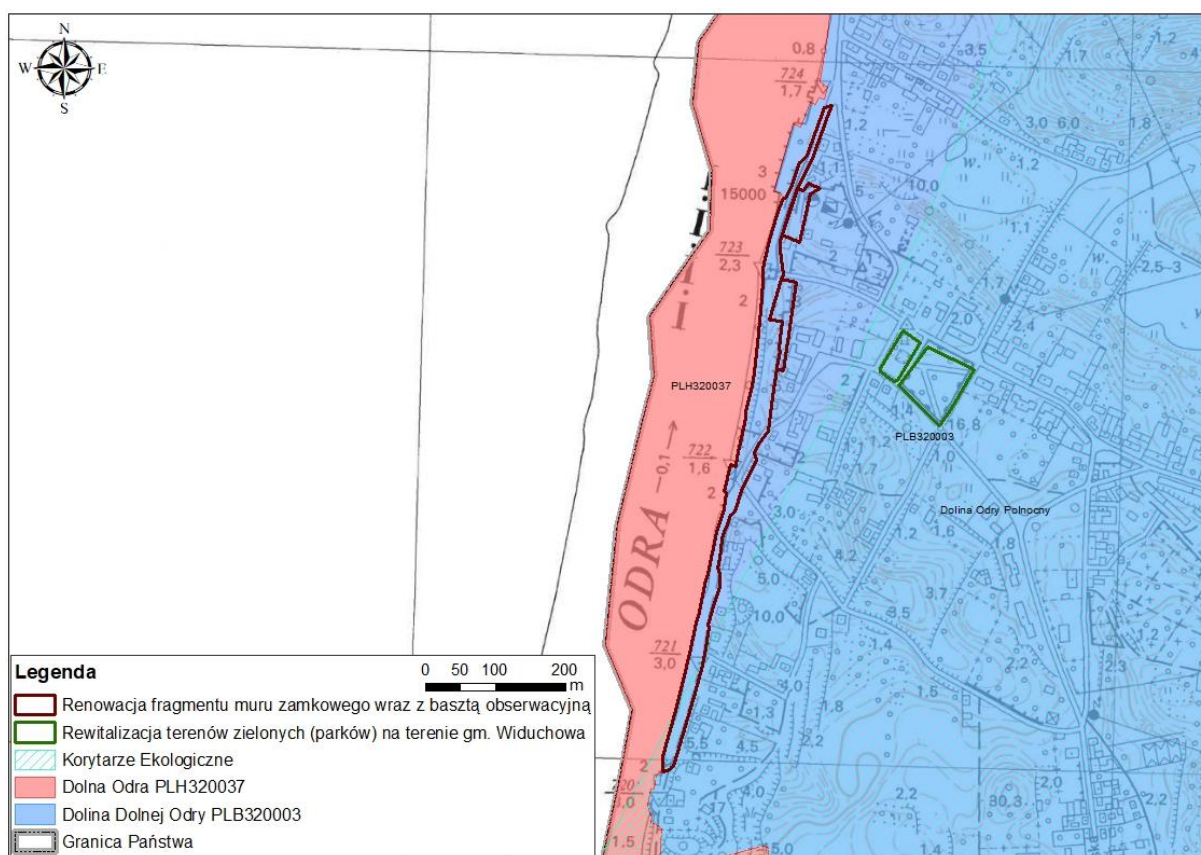

Na powyższym terenie znajdują się dwa projekty a mianowicie „Park jako element miejskiej infrastruktury łagodzącej skutki ekstremalnych zjawisk hydrologicznych” oraz „Budowa przystani żeglarskiej na jeziorze Morzycko”. Oba projekty obejmują swoim zasięgiem teren parku nad jeziorem Morzycko, a zabudowa przystani obejmuje również prace ingerujące w brzeg zbiornika.

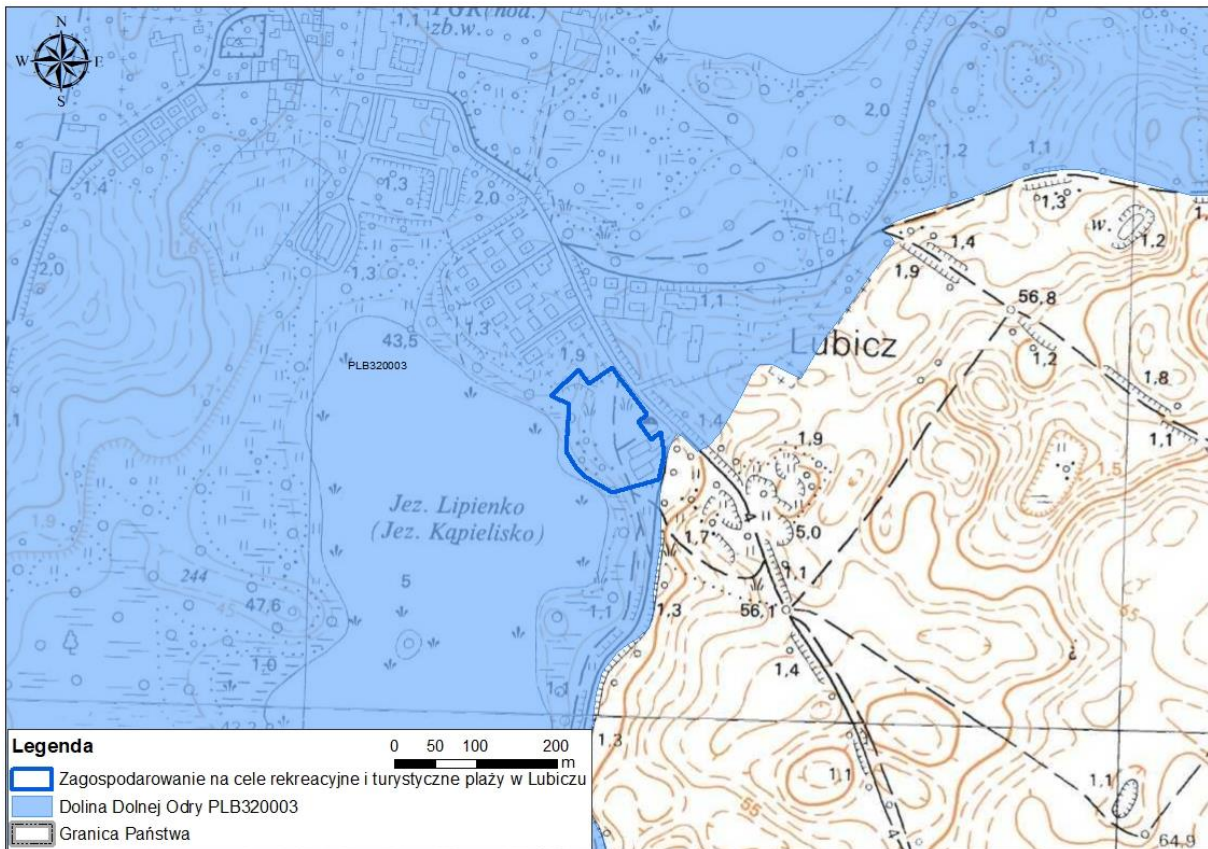
Przedsięwzięcia znajdują się w obszarze obszarów Natura 2000 Ostoja Cedyńska PLB320017 oraz Wzgórza Moryńskie PLH320055. Oba zadania wiążą się z ingerencją w powierzchnię ziemi i istniejący krajobraz. W oparciu o dostępne dane przyrodnicze, nie zlokalizowano w obrębie inwestycji przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Natomiast waloryzacja wykonana w 2010 r. wskazała występowanie na terenie planowanego zamierzenia gatunków flory jak i fauny jak np. konwalia majowa, bluszcz pospolity czy paprotka zwyczajna, zaś ze zwierząt gatunki ptaków jak np. pustułka. Samo jezioro zostało zakwalifikowane jako siedlisko przyrodnicze 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympheion, Potamion.

Powyższe zadania wymagają uzyskania decyzji środowiskowej oraz pozwolenia na budowę, z związku z powyższym należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w celu weryfikacji czy wskazane gatunki chronione w 2010 r. wciąż są obecne i jaki stan ma siedlisko przyrodnicze na jeziorze Morzycko, w którym mają być prowadzone prace budowlane przystani żeglarskiej i jak jej użytkowanie wpłynie na obecne tam gatunki flory i fauny.

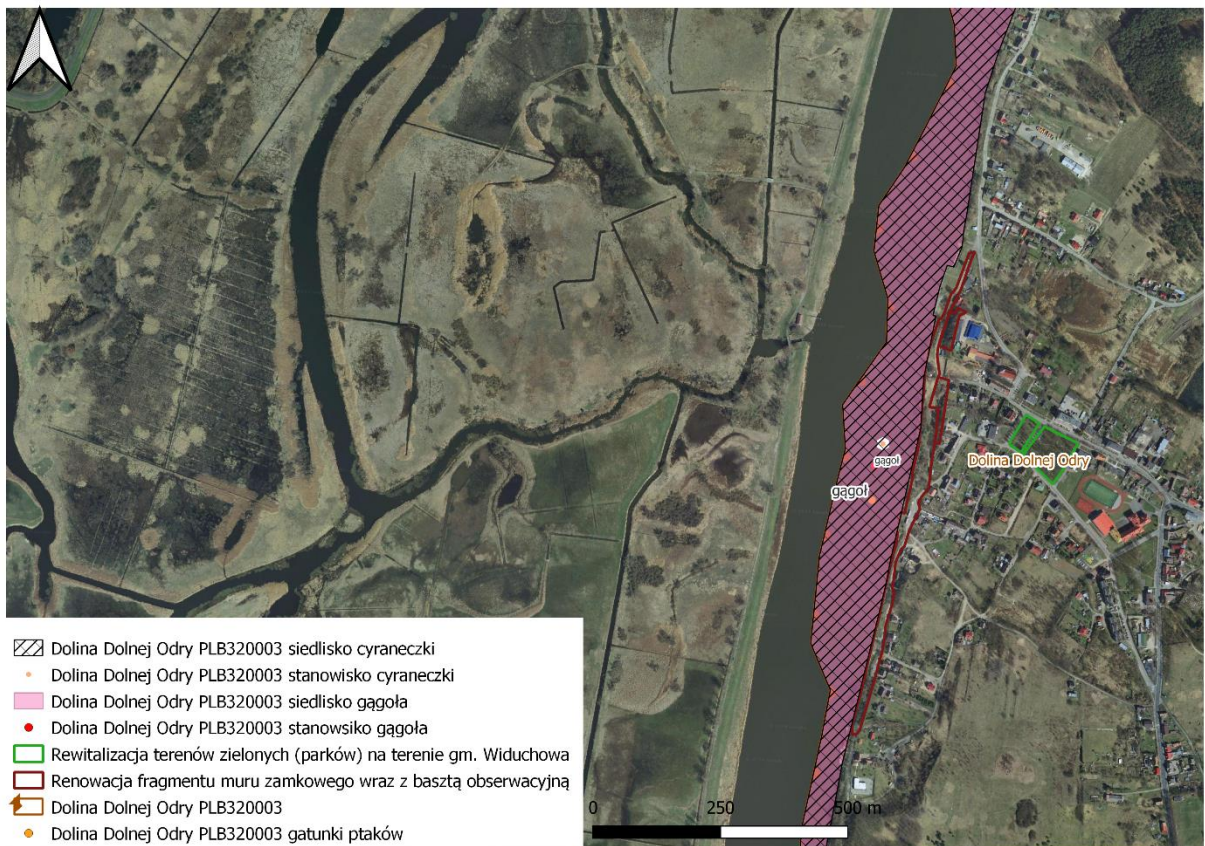

Mapa. 51. Projekty na terenie gminy Widuchowa na tle obszarów chronionych.

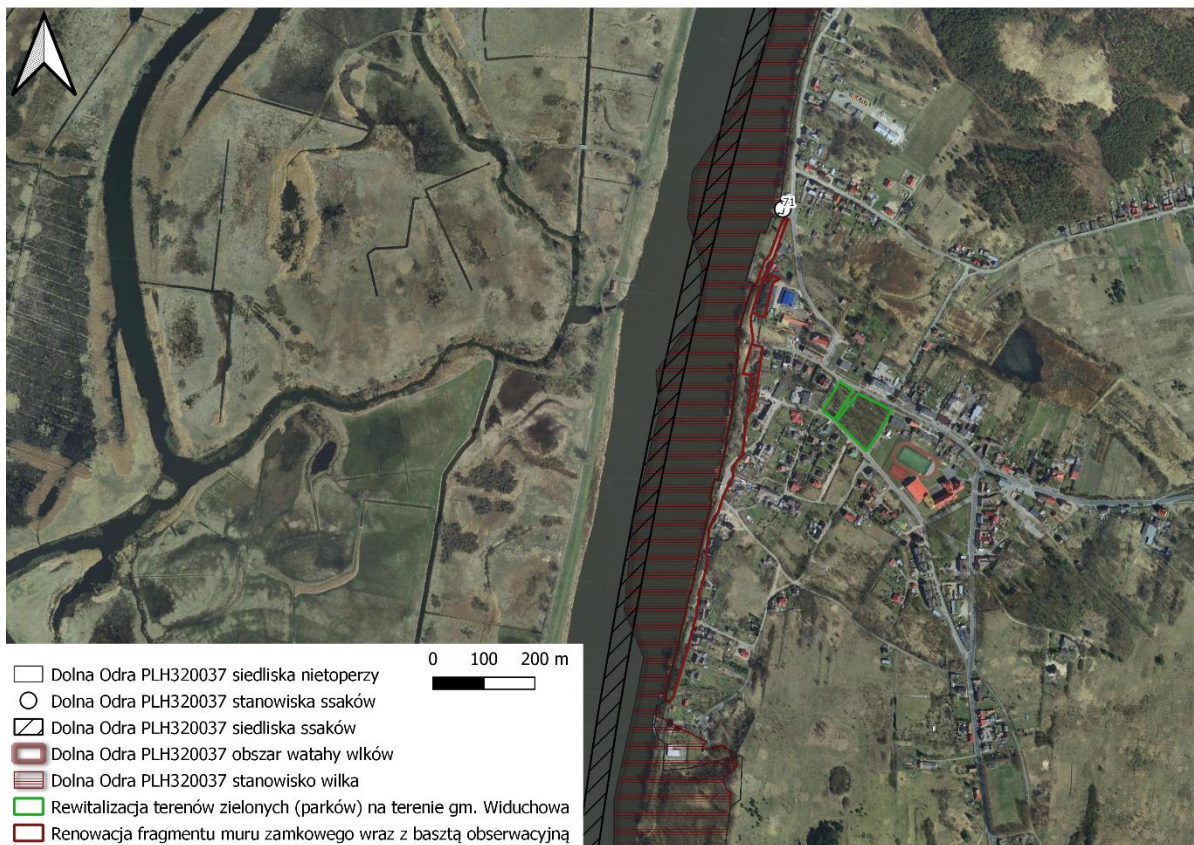

Mapa. 52. Projekt na terenie gminy Widuchowa na tle obszarów chronionych.

Mapa. 53. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Mapa. 54. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Mapa. 55. Projekty gminy Widuchowa na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

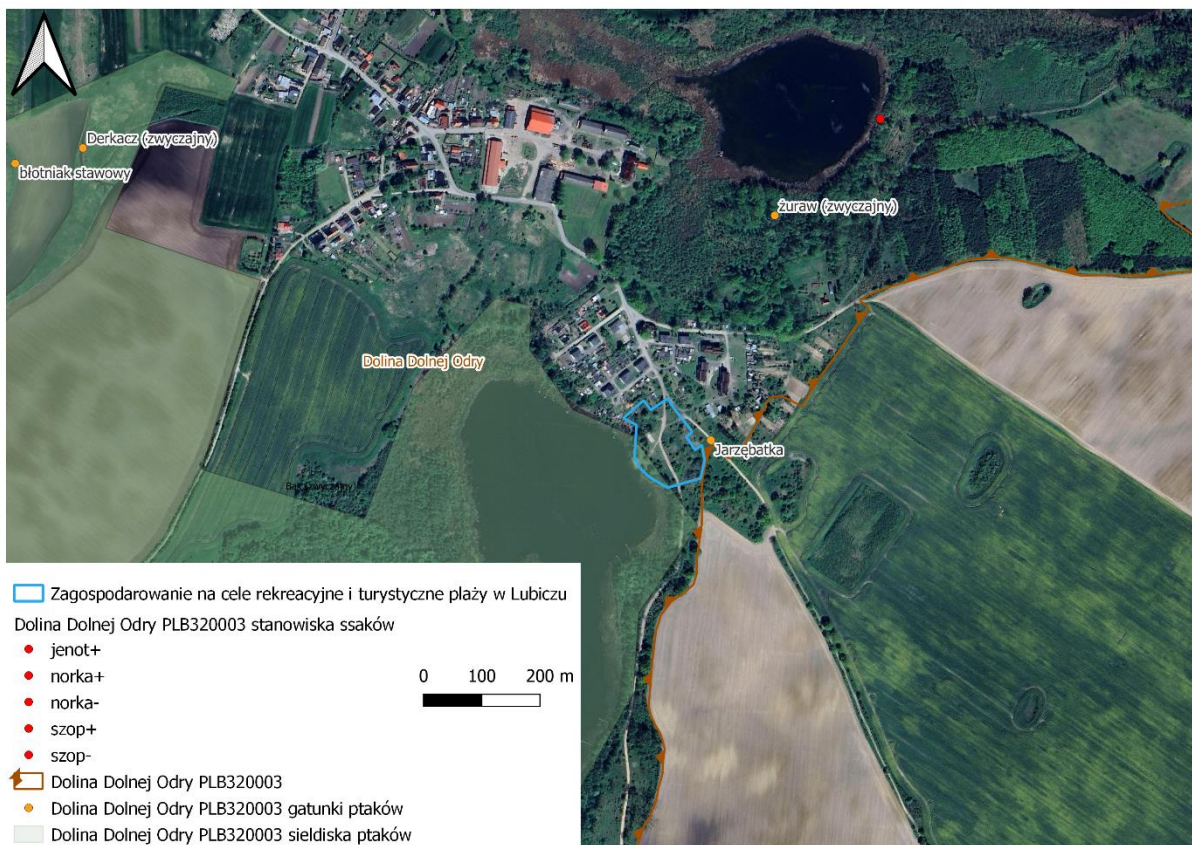
Powyższe projekty dotyczą rewitalizacji terenów zieleni oraz renowację fragmentu muru zamkowego na terenie gminy Widuchowa. O ile renowacja murów nie będzie w żaden sposób wpływać na obszar Natura 2000, tak rewitalizacja terenów zielonych obejmuje przełożenie i wytyczenie nowych ścieżek wraz z oświetleniem, ławkami i koszami, wykonanie nowych murów oporowych wzdłuż ul. Grunwaldzkiej i ul. Szkolnej. W ramach części związanej z błękitną infrastrukturą planowane jest stworzenie fontanny oraz utworzenie ogrodów deszczowych retencjonujących wodę opadową. Park Mieszka I w Widuchowej stanowi pozostałość po dawnym, przedwojennym parku.

Park znajduje się w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003, Jednak w pobliżu nie odnotowano przedmiotów ochrony, podczas inwentaryzacji do planu zadań ochronnych. Biorąc pod uwagę planowane prace budowlane może być konieczne sprawdzenie terenu parku pod kątem występowania cennych gatunków flory i fauny.

Mapa. 56. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników waloryzacji z 2010 r.

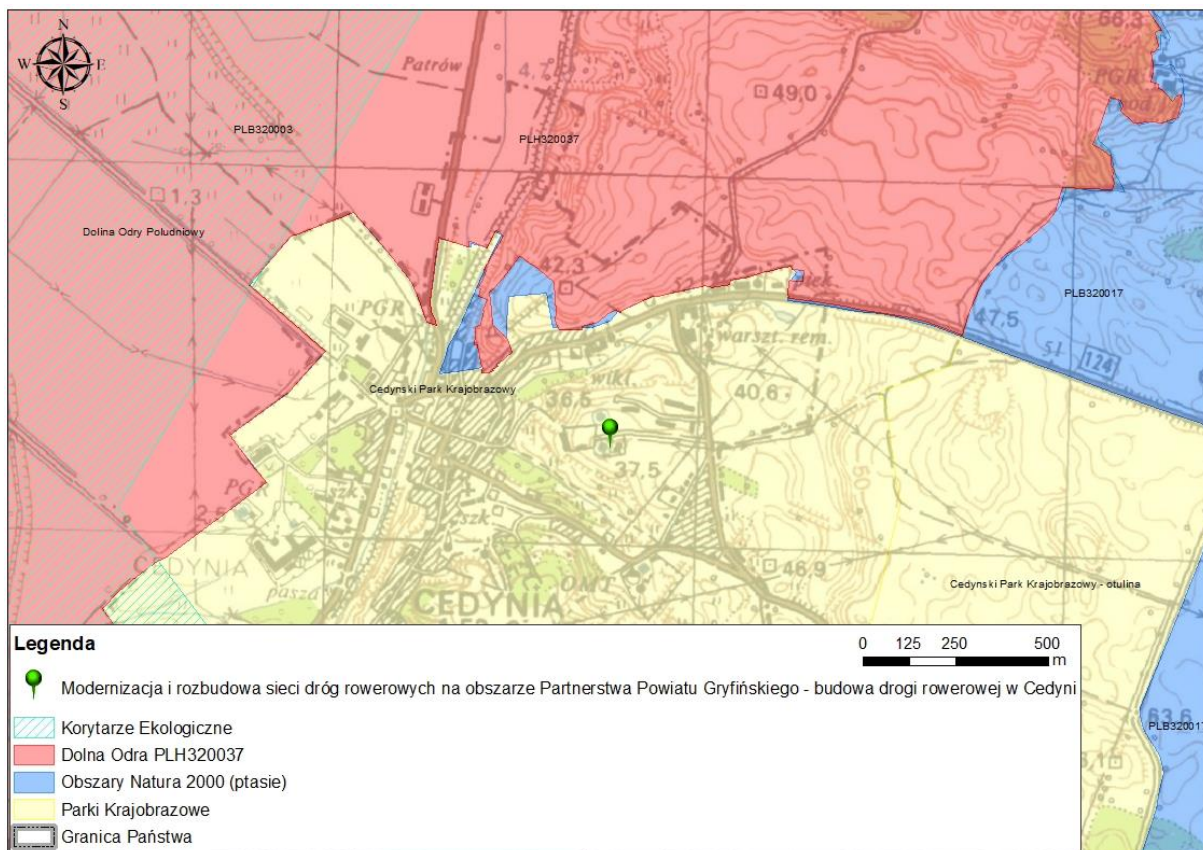
Mapa. 57. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Lipienko w Lubiczu sprawi, że teren ten zostanie w końcu wykorzystany na miarę potencjału. Planowane jest stworzenie miejsca przeznaczonego do kąpieli poprzez uporządkowanie terenu, oczyszczenie brzegu z roślinności, wyrównanie i wysypanie brzegu piaskiem, stworzenie pomostu pływającego, obiektów do rekreacji (boisko do siatkówki), małej architektury (ławki, kosze na śmieci, wiata) oraz infrastruktura związana z komunikacją: parking, ścieżka dojściowa i nasadzenia.

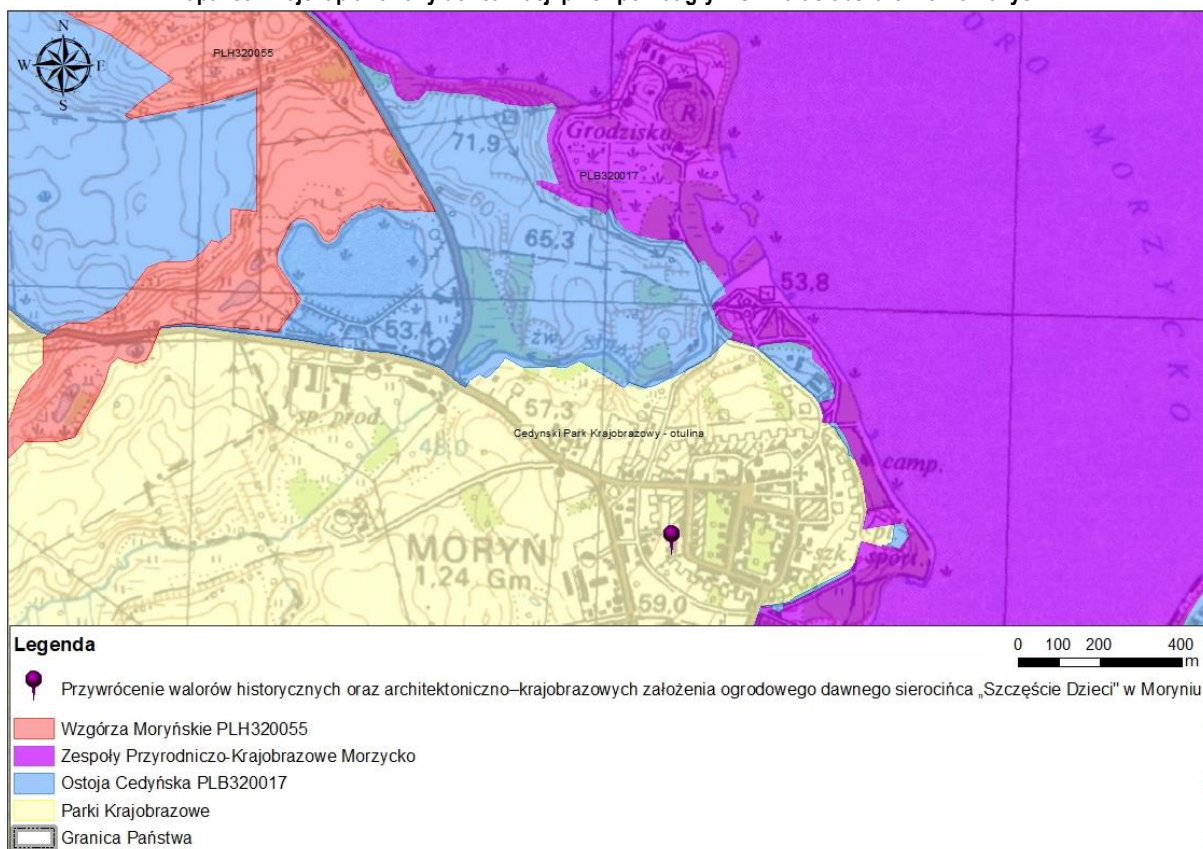
Teren przedsięwzięcia położony jest o obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003. Według wyników inwentaryzacji w ramach planu zadań ochronnych, zinwentaryzowano jazębatkę, zaś w dalszej odległości żurawia oraz derkacza i błotniaka stawowego, będących przedmiotami ochrony wskazanego obszaru. Planowane prace budowlane na przedmiotowej działce mogą zakłócić na czas realizacji zadania oraz płoszyć występujące tam gatunki fauny. Po zakończeniu prac jak i wprowadzeniu nasadzeń, teren ponownie będzie atrakcyjny i sprzyjający ku odwiedzaniu go przez przebywające tam obecnie gatunki fauny.

Natomiast waloryzacja z 2010 r. wskazuje na występowanie w obrębie jeziora poza pospolitymi gatunkami ryb, takich gatunków jak: trzcinia, kumak nizinny, skójkę gruboskorupowej, ropuchy szarej, nurogęsi i błotniaka stawowego. Planowane prace w ramach przedsięwzięcia będą ingerowały w linię brzegową oraz dno zbiornika, co wiąże się z negatywnym wpływem na miejsce rozrodu i zerowania gatunków fauny a także miejsca występowania flory wodnej. Należy przeprowadzić badania terenowe w celu zidentyfikowania obecnie występujących tam gatunków oraz oceny ostatecznego oddziaływania niniejszego zadania na nie.

Mapa. 58. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński na tle obszarów chronionych.

Mapa. 59. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński na tle obszarów chronionych.

Powyższe projekty przewidziane do realizacji przed powiat gryfiński, nie znajdują się w obrębie obszarów Natura 2000, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania na nie.

Reasumując, planowane inwestycje będą oddziaływać pozytywnie, długofalowo, pośrednio lub bezpośrednio na obszary Natura 2000. W przypadku, gdy po określeniu szczegółowej lokalizacji inwestycji i zakresu niektórych inwestycji zostaną wskazane negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 realizacja może nastąpić tylko na podstawie art. 34 ustawy z dnia 6 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336):

Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Potencjalnie negatywne oddziaływania na obszar Natura 2000 będą głównie dotyczyły zmiany obecnej nawierzchni terenu, być może stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska chronione. Budowa nowych ścieżek rowerowych doprowadzi do tworzenia barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, w tym zakłóci funkcjonowanie zwierząt i roślin poprzez emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Ingerencja w zbiorniki i ciekі wodne może zakłócić chwilowo rozród ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym.

Na etapie prognozy stwierdzono, iż realizowane projekty wpisane do Strategii nie wpłyną negatywnie na:

- 1) pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszenie integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

12.2. Oddziaływanie na rezerwat przyrody

Żadne z przewidzianych do realizacji projektów w Strategii nie znajduje się w obrębie rezerwatu przyrody. Jedynie projekt pn.: „Budowa ścieżki rowerowej w obrębie Osinów Dolny, gmina Cedynia”, jest położony w odległości ok. 140 m od rezerwatu przyrody Wrzosowiska Cedyńskie. Jednak nie przewiduje się oddziaływania podczas budowy ścieżki na tenże chroniony obszar. Oddziaływanie zamknie się do terenu działki inwestycyjnej.

12.3. Oddziaływanie na zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Na terenie gminy Moryń znajduje się zespół przyrodniczo-krajobrazowy Morzycko, ustanowiony uchwałą Nr XXXI/276/2006 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 9 lutego 2006 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Obszar obejmuje powierzchnię 413,07 ha jeziora Morzycko i tereny położone wokół niego. Celem powołania zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest ochrona misy jeziora Morzycko stanowiącej formę krajobrazową wyróżniającą się w skali Pojezierza Pomorskiego wraz z cennymi ekosystemami wodnymi,

bagiennymi, torfowiskami, nadbrzeżnym pasem lasu oraz parkiem miejskim będącym największym skupiskiem Bluszczu pospolitego na Pomorzu.

W celu ochrony najcenniejszych obszarów zespołu przyrodniczo-krajobrazowego:

- „Małego Jeziora”, czyli zatoki jeziora ze zbiorowiskiem torfowisk w okolicy plaży miejskiej; (patrz nr 1 na załączonej mapie),
- „Liliowej Zatoki”, czyli zatoki jeziora w okolicy Gądna; (patrz nr 2 na załączonej mapie),
- „Pływającego Cypla”, czyli zalesionego półwyspu o podłożu torfowym w okolicy Przyjezierza; (patrz nr 3 na załączonej mapie),
- „Bobrzego Bagna”, czyli torfowiska przejściowego w obrębie Przyjezierza (patrz nr 4 na załączonej mapie),
- „Ujścia Słubi” rejonu źródeł i szuwarów o szczególnej wartości dla osiadłego i migrującego ptactwa wodnego.

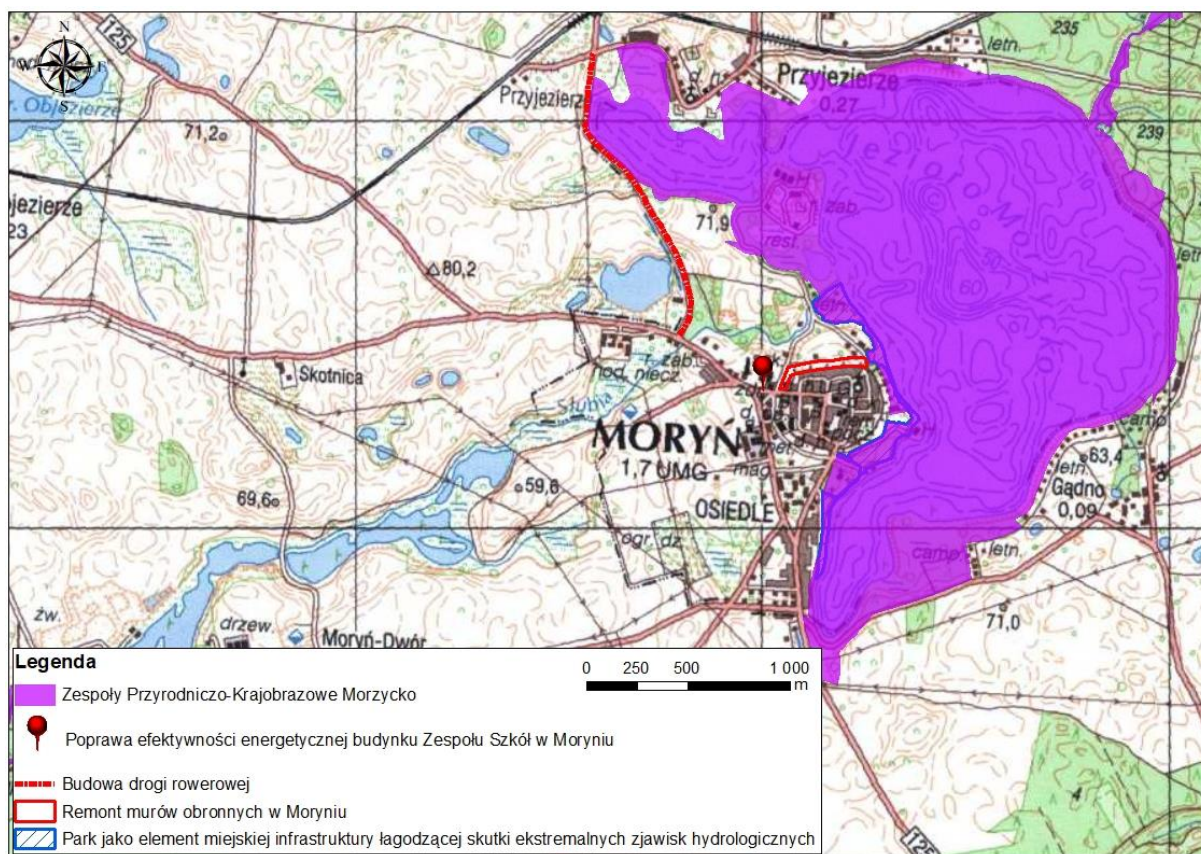
W stosunku do zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Morzycko” wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu;
- 9) umieszczania tablic reklamowych.

Zadania przewidziane do realizacji obejmują:

Park jako element miejskiej infrastruktury łagodzącej skutki ekstremalnych zjawisk hydrogeologicznych (mapa 58)

Inwestycja zlokalizowana na działce nr 1/25 obr. 3 m. Moryń. W ramach planowanego zadania w części parku miejskiego wykonany zostanie ogród deszczowy, w którym zatrzymywana będzie woda spływająca ze stromych alejek parkowych. Ogród deszczowy zapewni funkcję naturalnego systemu retencyjnego, który pomoże w zagospodarowaniu wody opadowej. Powstaną nowe nasadzenia dostosowane do warunków klimatycznych. Planuje się wytyczenie nowych alejek spacerowych i pielęgnację istniejących.

Mapa. 60. Projekt gminy Moryń znajdujący się w obszarze zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Morzycko.

Ze względu na brak danych przyrodniczych, świadczących o obecności gatunków chronionych w miejscu planowanego przedsięwzięcia, konieczne będzie wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej w celu wykazania oddziaływania planowanych prac na środowisko przyrodnicze i obszar chroniony jakim jest jezioro Morzycko wraz z jego najbliższym otoczeniem.

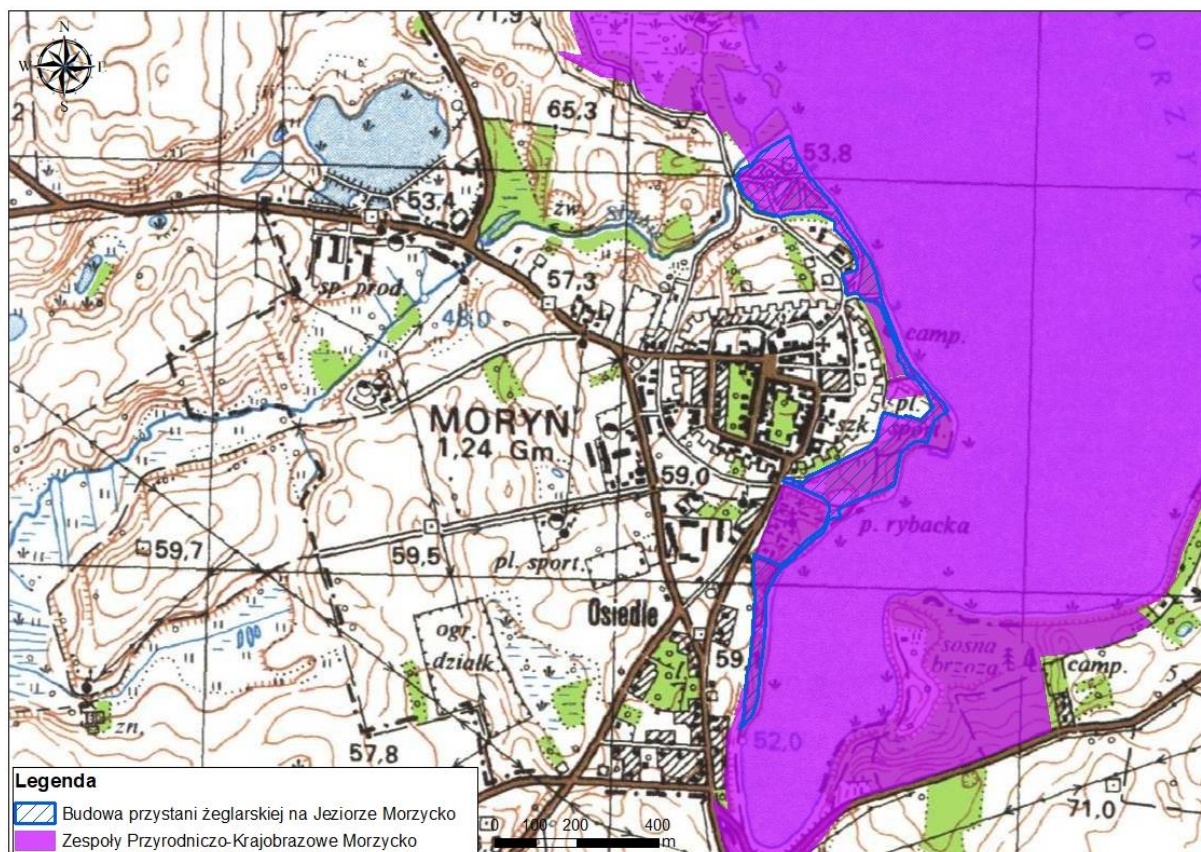
W przypadku prac budowlanych tj. wytyczenie nowych alejek spacerowych, może nastąpić ingerencja w powierzchnię ziemi. Oddziaływanie to będzie miało jedynie zasięg miejscowy i przy użyciu sprawnych maszyn budowlanych oraz rozwiązań minimalizujących, oddziaływanie na wierzchnią warstwę gleby będzie znikome. Obecnie nie jest znany zakres planowanych prac, co uniemożliwia dokładne ocenienie oddziaływania na komponenty środowiska. Jednak przewiduje się iż prace mogą powodować krótkotrwałe i chwilowe negatywne oddziaływanie na powietrze, bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta oraz ludzi. Hałas emitowany podczas prac budowlanych również może oddziaływać negatywnie na lokalną społeczność oraz faunę i florę. Jednak będzie to oddziaływanie miejscowe i zakończy się wraz z zakończeniem prac. W efekcie będzie miejsce uporządkowane i przyjazne dla mieszkańców. Park jest obecnie odwiedzany więc dla lokalnej fauny i flory nie będzie to miejsce nagle zakłócanie przez spacerowiczów. Występująca fauna jest przyzwyczajona do obecności ludzi.

Budowa przystani żeglarskiej na Jeziorze Morzycko (mapa 59)

Inwestycja zlokalizowana na działkach nr 2/1 oraz 1/25 obręb 3 m. Moryń – Jezioro Morzycko i Park Miejski. Jednym z podstawowych problemów, który utrudnia rozwój żeglarstwa na wodach jeziora Morzycko, jest brak

odpowiedniego zaplecza umożliwiającego właścicielom jednostek pływających bezpieczne wodowanie oraz cumowanie łodzi. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano budowę dużego pomostu cumowniczo z promenadą, która będzie częściowo nadwieszona nad lustrem wody. Prognozuje się 20/30 miejsc cumowniczych. Przeprowadzone zostaną prace na brzegu jeziora celem wyrównania terenu umocnienia brzegu i przygotowanie podstawy pod konstrukcję pomostu.

Mapa. 61. Projekt gminy Moryń znajdujący się w obszarze zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Morzycko.

Powyższe przedsięwzięcie prawdopodobnie będzie kwalifikowało się jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Nie są znane dokładne parametry budowy przystani ani rodzaj prowadzonych prac budowlanych, jednak przy tego rodzaju zadaniach występuje oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska. Mimo że oddziaływanie na powietrze, ludzi, faunę, florę oraz powierzchnię ziemi będzie negatywne, będzie również krótkotrwałe i zakończy się po ustąpieniu prowadzonych prac budowlanych. Konieczne będzie wykonanie badań terenowych w celu weryfikacji występujących w rejonie zamierzenia gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, na które potencjalnie może wpłynąć budowa przystani. W przypadku budowy przystani należy wskazać, iż wystąpi oddziaływanie na wody powierzchniowe i/lub podziemne, a co za tym idzie na obszar objęty ochroną. Należy wówczas dokładnie przeanalizować projektowane przedsięwzięcie i jakie będzie ono miało wpływ na wody zespołu przyrodniczo – krajobrazowego.

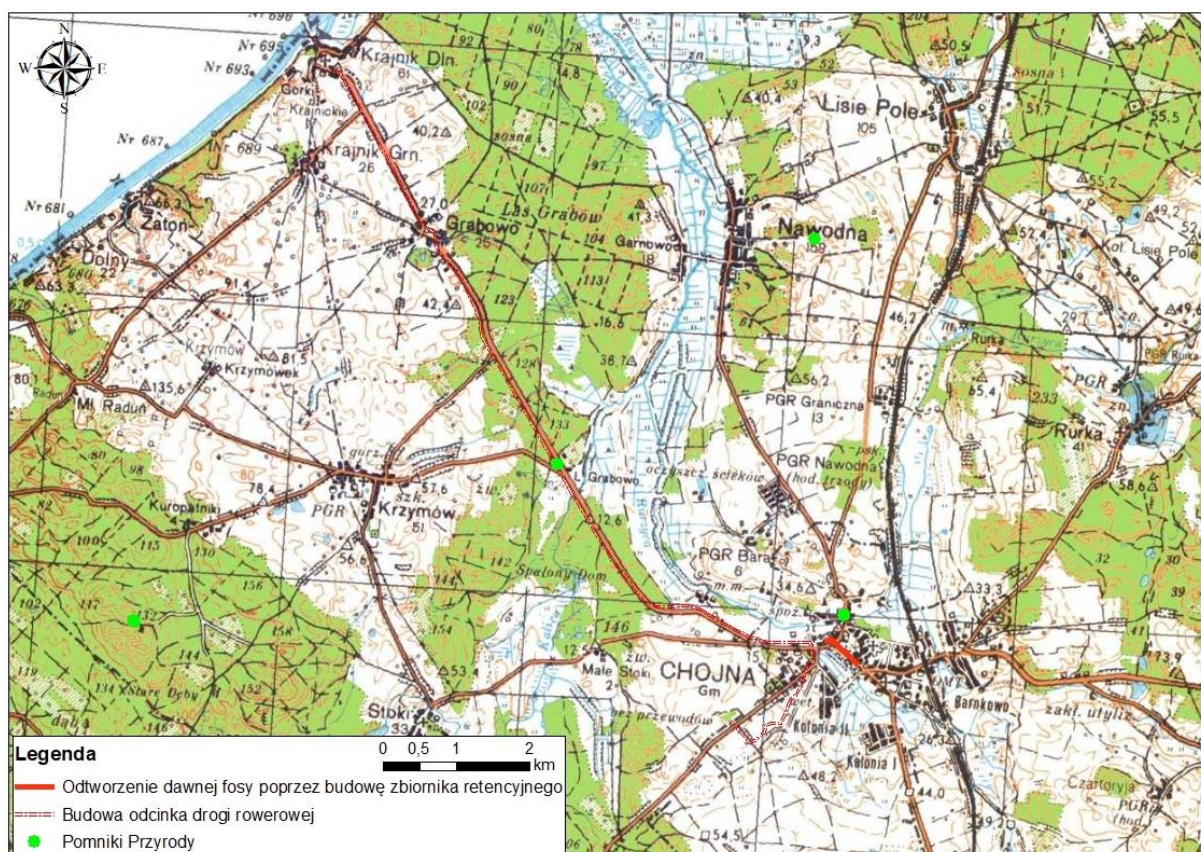

12.4. Oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Kamienna

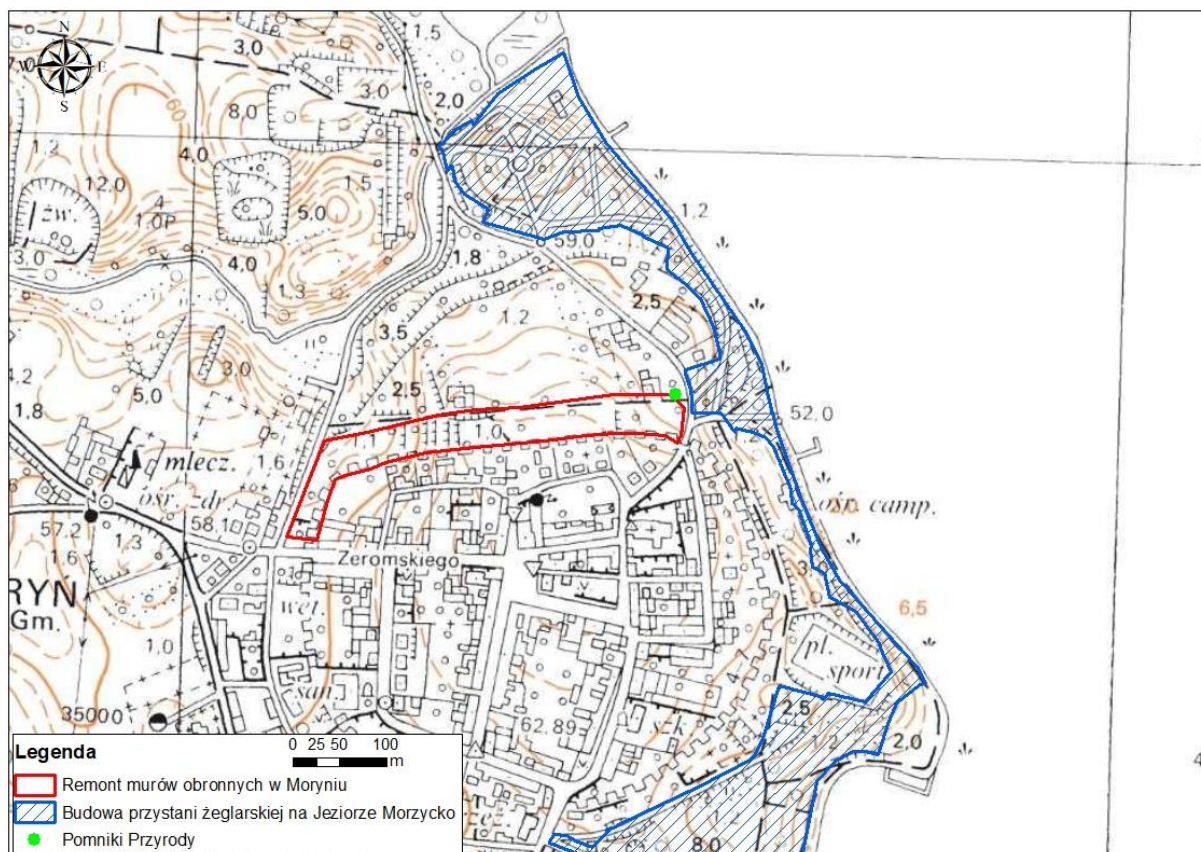
Żadne z przewidzianych do realizacji projektów w Strategii nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego krajobrazu, ponieważ w obrębie gmin wchodzących w skład partnerstwa nie znajdują się formy ochrony przyrody tego typu.

12.5 Oddziaływanie na pomniki przyrody

Kilka zadań przewidzianych do realizacji w Strategii znajdują się w pobliżu pomników przyrody. Poniżej wskazano na mapach lokalizację zadań i położenie pomników przyrody ożywionej, jednoobektowe – drzewa. W przypadku budowy ścieżki rowerowej w gminie Chojna, pomnik znajduje się przy obecnie istniejącej już drodze. Planowany przebieg drogi rowerowej przebiega przez miasto Chojna wzdłuż ulicy Narciarskiej i Żwirki i Wigury oraz I etap budowy drogi rowerowej z miasta Chojna do Krajnika Dolnego. Pomni przyrody zostanie dokładnie zabezpieczony na czas realizacji przedsięwzięcia w celu ograniczenia oddziaływania na jego elementy do minimum. Chwilowo, na czas budowy ścieżki mogą powstać drgania jednak będą one na tyle znikome i będą ograniczać się do obszaru wykonywanej nawierzchni, iż nie wpłyną one na stan zdrowotny pomnika przyrody. Prace w jego pobliżu, jeśli będą konieczne, należy wykonywać ręcznie aby nie doprowadzić do uszkodzenia korzeni ani pnia przez ciężkie maszyny budowlane. W przypadku pozostałych inwestycji w gminie Moryń oraz Widuchowa, pomniki przyrody znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie działek inwestycyjnych, w których zamknie się oddziaływanie na elementy środowiska. W razie konieczności jednak, należy zabezpieczyć pomniki również aby nie doprowadzić do żadnej ingerencji przez maszyny budowlane ani prace ręczne.

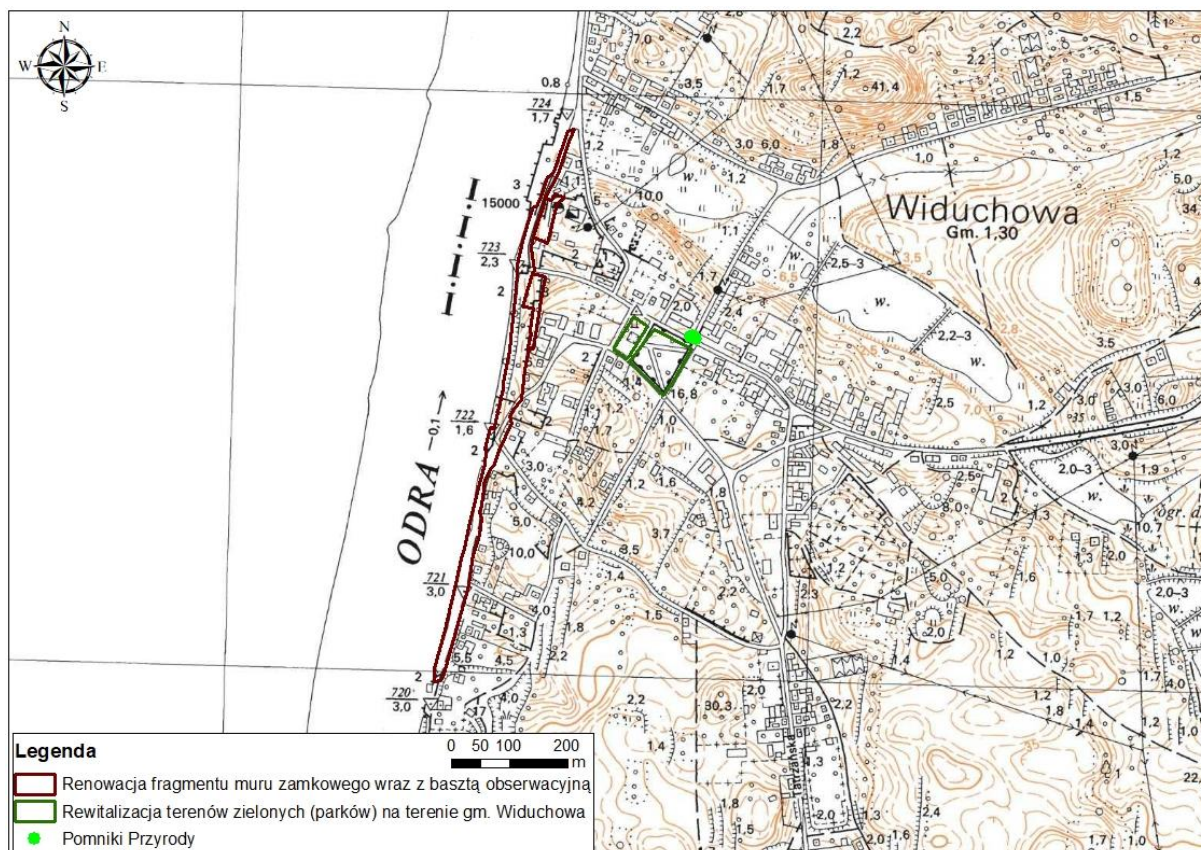

Mapa 62. Pomniki przyrody żywej w pobliżu projektowanej ścieżki rowerowej w gminie Chojna -- pomnik przyrody żywej – drzewo – dąb szypułkowy *Quercus robur*.

Mapa 63. Pomnik przyrody w pobliżu działek objętych projektowanymi zadaniami w gminie Moryń - pomnik przyrody żywej – drzewo – robinia akacyjowa *Robinia pseudoacacia*.

Mapa. 64. Pomnik przyrody w pobliżu planowanego zadania dot. rewitalizacji terenów zielonych na terenie gminy Widuchowa – pomnik przyrody żywej – drzewo – cis pospolity *Taxus baccata*.

12.6. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta

Niektóre zadania przewidziane w Strategii mogą mieć negatywny oraz pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną. W poprzednich rozdziałach przedstawiono występowanie różnorodności biologicznej, flory i fauny w obrębie planowanych zamierzeń oraz wpływ planowanych prac budowlanych na zasoby.

Zadania związane z drogami: budowa i remontem ścieżek rowerowych, zagospodarowania terenów zieleni oraz obszarów nad zbiornikami wodnymi jak i ingerując w ich linię brzegową, termomodernizacja budynków mogą oddziaływać negatywnie na różnorodność biologiczną podczas realizacji inwestycji. Będzie to oddziaływanie chwilowe i krótkotrwałe, występujące w wyniku prowadzonych prac i powstającym przy tym hałasie i pogorszeniu stanu jakości powietrza a wyniki spalania paliw przez pracujące maszyny budowlane.

Niektóre z zadań mogą mieć negatywny wpływ na florę i faunę wodną. Zwłaszcza podczas ingerencji w linię brzegowe zbiorników oraz w dno zbiorników i cieków wodnych. Jednak w efekcie końcowym zagospodarowanie miejsc nad wodnych lub tworzenie zbiorników wpłynie pozytywnie na otaczające środowisko, gdyż nadmiar wody będzie magazynowany co będzie tworzyło miejsce atrakcyjne dla rozwoju i żerowania fauny i flory. Ogrody deszczowe mogą przyczynić się do zwiększenia różnorodności biologicznej w danym miejscu. Wyznaczanie tras rowerowych przez tereny biologicznie czynne wiązać się będzie z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, co może spowodować zakłócenia z funkcjonowaniu zwierząt i roślin.

W przypadku wystąpienia ryzyka naruszenia zakazów w stosunku do gatunków zwierząt czy roślin, zostanie przeprowadzona ocena czy możliwe jest zastosowanie tzw. odstępstwa od zakazów w stosunku do dziko żyjących gatunków roślin lub zwierząt..

Większość zadań zapisanych w Strategii wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną tylko na etapie realizacji inwestycji: będzie to oddziaływanie chwilowe, pośrednie lub bezpośrednie i zniknie razem z zakończeniem robót budowlanych. Po realizacji inwestycji przewiduje się pozytywne skutki, takie jak polepszenie jakości powietrza, gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych, co będzie miało pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) Art. 46. 2. *Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoj, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.* Realizacja działań zapisanych w POŚ będą uwzględniać:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

12.7. Oddziaływanie na ludzi

Niektóre zadania będą powodować negatywne oddziaływanie na ludzi. Głównie są to zadania związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego jak np. przy pracach związanych z termomodernizacją budynków, budową lub remontem ścieżek rowerowych, przekształcanie powierzchni w parkach zieleni lub przy zbiornikach wodnych, budowa pomostów, przystani nad zbiornikami wodnymi.

Oddziaływanie na ludzi może nastąpić w formie uciążliwości dla ruchu pieszego i kołowego, jednak będzie to związane z realizacją inwestycji, dlatego uciążliwości znikną po zrealizowaniu zadania. Po zakończeniu robót budowlanych i zrealizowaniu inwestycji przewiduje się tylko pozytywne oddziaływanie. Zwiększenie atrakcyjności terenu oraz świadomości ekologicznej i przyrodniczej mieszkańców jak i osób odwiedzających obszar Partnerstwa.

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań należy odpowiednio przygotować inwestycje i jej miejsce. Wcześniej należy poinformować mieszkańców o przyszłych utrudnieniach, a następnie właściwie oznakować miejsce pracy i ewentualnie wprowadzić nowe wyznaczone ścieżki, drogi bądź komunikację miejską. Wszystkie działania budowlane powinny być prowadzone zgodnie z zasadami BHP oraz obowiązującym prawem budowlanym, a eksploatacja dróg powinna być prowadzona zgodnie z dopuszczalnymi standardami jakości powietrza i poziomu hałasu.

Wpływ większości działań inwestycyjnych wyznaczonych w Strategii na zdrowie i życie ludzi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

12.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Zadania związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego będą negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat, będzie to jednak oddziaływanie przejściowe, związane z realizacją inwestycji, po której przewidywane jest pozytywne oddziaływanie. Inwestycje infrastrukturalne, termomodernizacja budynków, budowy przystani lub pomostów oraz elementów małej architektury to zadania mogące wpłynąć na powietrze i klimat negatywnie oraz pozytywnie.

Realizacja inwestycji, przy których będą stosowane maszyny budowlane doprowadzi do zwiększonej emisji spalin z maszyn budowlanych i emisji substancji pyłowych. Będzie to jednak działania krótkotrwale i lokalne oraz ustanie w momencie zakończenia robót budowlanych. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) zgodnie z § 3 ust 1 *do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się m.in.:*

- pkt 62: *drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*
- 65 przystanie śródlądowe
  - a) dla nie mniej niż 10 statków
  - b) wykorzystujące linie brzegową na długości większej niż 20 m.

Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), *obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.*

Zakończenie robót budowlanych związanych z inwestycjami infrastrukturalnymi przyniesie pozytywne skutki takie jak upłynnienie ruchu pieszo-rowerowego, co wiąże się ze zmniejszeniem emisji spalin, a termomodernizacja budynków zmniejszy ilość emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw kopalnianych. Pozostałe zadania będą miały pozytywny pośredni wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego. Ogrody deszczowe wpłyną pozytywnie na klimat i stan powietrza atmosferycznego na poziomie lokalnym.

12.9. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 335) oraz art. 4 ust. 1 RDW celem dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW;
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z powyższym, celem środowiskowym dla części wód niewyznaczonych jako SCW lub SZCW, którym w konsekwencji nadano status NAT, jest:

- dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- bardzo dobry stan ekologiczny, w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na bardzo dobry stan ekologiczny;
- stan dobry, w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W przypadku części wód wyznaczonych jako SCW lub SZCW celem środowiskowym jest:

- dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- maksymalny potencjał ekologiczny w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na maksymalny potencjał ekologiczny;
- stan dobry w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

Celem środowiskowym dla JCWP RW i RWr jest również zapewnienie drożności cieku dla migracji ryb.

Zgodnie z art. 59 pr.w. celem środowiskowym dla JCWPd jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Celem środowiskowym obszarów chronionych jest osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami wynikającymi z przepisów szczególnych, na podstawie których obszary chronione zostały utworzone/ustanowione.

Obszary chronione zgodnie z art. 317 ust. 4 pr.w. obejmują:

- JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w u.o.p., dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Realizacja zadań związanych z inwestycjami infrastrukturalnymi, głównie w pobliżu cieków wodnych oraz ingerujących lub bezpośrednio sąsiadujących ze zbiornikami wodnymi, mogą przynieść negatywne oraz pozytywne skutki na wody powierzchniowe i podziemne. Zadania zapisane w Strategii zostały skonstruowane tak, aby nie wpłynąć negatywnie na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód na obszarze Partnerstwa, nie pogorszyć stanu wód, w tym Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i występujących na terenie miast i gmin ujęć wody.

Oddziaływania negatywne będą związane z inwestycjami drogowymi tj. ścieżkami rowerowymi. Podczas robót budowlanych może dojść do odwodnienia terenu, co doprowadzi do czasowego obniżenia zwierciadła wód gruntowych oraz na zmianę stosunków wodnych. Eksploatacja dróg może prowadzić do przedostawania się zanieczyszczeń w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi, dlatego należy stosować systemy odwodnień, które umożliwiają w normalnych warunkach eksploatacji absorpcję węglowodorów ropopochodnych.

Zadanie związane z przeciwdziałaniem skutkom suszy i powodzi będą realizowane przez ogrody deszczowe w parkach zieleni oraz budowę zbiornika w celu poprawy gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi w gminie Cedynia. Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodami zapewni magazynowanie wody, co odciąży istniejący układ kanalizacji deszczowej, zmniejszy częstotliwość cyklicznych wystąpień z koryt rowów przede wszystkim w dolnym ich biegu z jednoczesnymi podtopieniami istniejących układów kanalizacji deszczowych będących odbiornikami wód z rzeczonych rowów, spowolnienie odpływu wód w okresie suszy. Przy utworzeniu koncepcji projektowej należy wziąć pod uwagę możliwe negatywne oddziaływanie prac na wody powierzchniowe i podziemne oraz podjąć działania minimalizujące w celu ich ochrony.

Podczas realizacji zadań może dojść np. do odwadniania wykopów, skutkujące obniżenie zwierciadła wody podziemnej oraz przedostawaniem się zanieczyszczeń z terenu budowy do gleby i wód, jednak negatywne oddziaływanie będzie miało charakter lokalny i krótkotrwały. Większość zadań może chwilowo i krótkotrwale wpłynąć negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne, jednak w perspektywie długoterminowej, zakończenie inwestycji będzie się wiązało z pozytywnym oddziaływaniem, polegającym na polepszeniu jakości wód.

12.10. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi

Negatywne oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z zadaniami na etapie realizacji inwestycji, gdzie dojdzie do przekształcenia powierzchni ziemi, zwłaszcza gleb i rzeźby terenu.

Negatywne oddziaływanie będzie związane z niezbędnymi pracami ziemnymi tylko na etapie budowy. Będzie to jednak działania krótkotrwałe oraz lokalne. W celu ograniczenia negatywnego wpływu należy stosować działania minimalizujące. Zadania mogące mieć negatywny wpływ na powierzchnie ziemi będą w większości realizowane na terenach przekształconych lub już użytkowanych przez lokalną społeczność, których wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi przewiduje się jako potencjalnie mały. W przypadku realizacji działań na terenach przyrodniczych lub położonych w bliskich sąsiedztwie, należy zastosować działania minimalizujące, aby ograniczyć negatywny wpływ na rzeźbę terenu oraz gleby, np. ograniczenie powierzchni zabudowy, zapobieganie awariom, podczas których do powierzchni ziemi mogą przedostać się zanieczyszczenia.

Zadania, po zakończonych robotach budowlanych, będą miały pośredni pozytywny wpływ na powierzchnie ziemi. Tereny inwestycji zostaną uporządkowane i zagospodarowane np. w niektórych przypadkach dodatkowo objęte nasadzeniem dodatkową roślinnością w ramach kompensacji.

12.11. Oddziaływanie na krajobraz

Działania inwestycyjne związane m.in. z budową przystani żeglarskiej lub budową zbiornika wodnego czy ogrodów deszczowych, mogą oddziaływać negatywnie na krajobraz, jedynie w trakcie realizacji inwestycji. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż obszary wskazane pod przedsięwzięcia są nieznaczne i znajdują się w obrębie terenów już użytkowanych i znanych, w związku z czym nie będą one tworzyły nowych obiektów i przestrzeni, a jedynie zostanie ona uporządkowana i zwiększy się atrakcyjność otoczenia w konkretnych lokalizacjach. Zadania nie będą prowadziły do powstawania dominant w krajobrazie. Właściwie zaprojektowana i zlokalizowana w przestrzeni inwestycja nie powinna negatywnie oddziaływać na środowisko.

Większość zadań mogą potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz, jednak będzie to działanie krótkotrwałe, a w perspektywie długoterminowej, po zakończeniu robót budowlanych, przewiduje się pozytywne oddziaływanie.

12.12. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Działania opisane w Strategii do realizacji, mogą wpływać na zasoby naturalne otoczenia. Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe i lokalne, a zakończy się po realizacji inwestycji. Wszystkie dostępne informacje o zasobach naturalnych w obrębie inwestycji opisano w poprzednich rozdziałach.

12.13. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Działania zaproponowane w Strategii mają na celu poprawić stan środowiska oraz poprawić jakość życia mieszkańców, dlatego potencjalne negatywne oddziaływanie na zabytki i dobra materialne może mieć miejsce w przypadku nieodpowiedniej realizacji inwestycji bądź użytkowania.

Wskazane do realizacji zadania w zakresie prac prowadzonych na zabytkowych murach i bramach a także ogrodach, będą uzgodnione z Konserwatorem Zabytków, który wskaże sposób wykonywana działań, tak aby w żadnym wypadku nie wpłynęły na zachowanie ich właściwego wyglądu i stanu ogólnego.

Nie przewiduje się więc negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne w przypadku, gdy realizacja na etapie budowy oraz użytkowania będzie przeprowadzona odpowiednio: należy przez to rozumieć stosowanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na komponenty środowiska jak np. odpowiedni dobór lokalizacji czy materiałów budowlanych.

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją projektów jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań, obowiązujących przepisów. Należy podjąć następujące środki zapobiegające lub ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją projektów oraz monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska poprzez ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. GIOŚ, WIOŚ),
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Niektóre z zaplanowanych inwestycji przewidywanych do realizacji w ramach Strategii wymagać będą przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Zadania określone do realizacji w ramach Strategii będą miały pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma środowiskowego uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Jeśli nie zostaną zrealizowane poszczególne cele środowiskowe, doprowadzi to do pogorszenia stanu środowiska w poszczególnych obszarach gmin. Wskazuje na to, analiza aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska, co wiąże się z pogorszeniem życia jej mieszkańców.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od chłonności lokalnego środowiska lub od występowania w rejonie realizacji tzw. obszarów wrażliwych. W związku z powyższym, podczas przedsięwzięć, należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać najmniej negatywnie oddziałujący na środowisko. Należy rozważyć wariant lokalizacji, konstrukcji a także technologii, warianty organizacyjne czy warianty nierealizowania inwestycji tzw. wariant „O”. Jednak należy pamiętać, że wariant O wiąże się z możliwymi negatywnymi konsekwencjami dla środowiska.

Aby założenia w Strategii funkcjonowały prawidłowo ważne jest, aby zachować określone terminy realizacji przyjęte dla każdego z zadań, dostępne środki finansowe oraz brak konfliktów społecznych. Należy szczególnie nacisk położyć na szeroko pojętą edukację mieszkańców w zakresie inwestycji degradujących w fazie początkowej.

Spis map i tabel

Mapa. 1. Gminy wchodzące w skład Partnerstwa z powiatem gryfińskim.....	8
Mapa. 2. Projekty planowane do realizacji w gminie Banie.....	15
Mapa. 3. Planowany do realizacji remont ścieżki rowerowej w gminie Banie.	16
Mapa. 4. Projekt planowany do realizacji w gminie Chojna.	18
Mapa. 5. Projekt planowany do realizacji w gminie Chojna.	19
Mapa. 6. Projekty planowane do realizacji w gminie Chojna.....	20
Mapa. 7. Projekt planowany do realizacji w gminie Widuchowa.....	23
Mapa. 8. Projekt planowany do realizacji w gminie Widuchowa.....	24
Mapa. 9. Projekt planowany do realizacji w gminie Mieszkowice.....	26
Mapa. 10. Projekty planowane do realizacji w gminie Mieszkowice.	27
Mapa. 11. Projekty planowane do realizacji w gminie Moryń.	29
Mapa. 12. Projekt planowany do realizacji w gminie Moryń.	30
Mapa. 13. Projekt planowany do realizacji w gminie Moryń.....	31
Mapa. 14. Projekt planowany do realizacji w gminie Cedynia.....	34
Mapa. 15. Projekt planowany do realizacji w gminie Cedynia.....	35
Mapa. 16. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński.	36
Mapa. 17. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Chojna.	38
Mapa. 18. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Mieszkowice.....	39
Mapa. 19. Projekt będący na liście rezerwowej w gminie Moryń.....	40
Mapa. 20. Projekt będący na liście rezerwowej do realizacji przez powiat gryfiński.	41
Mapa. 21. Obszary objęte ochroną w powiecie Gryfińskim.....	59
Mapa. 22. Parki krajobrazowe w obszarze Partnerstwa.	75
Mapa. 23. Obszary Natura 2000 - obszary ptasie w obszarze Partnerstwa.....	76
Mapa. 24. Mapa. 19. Obszary Natura 2000 - obszary siedliskowe w obszarze Partnerstwa.	77
Mapa. 25. Użytki ekologiczne, rezerwy przyrody oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe w obszarze Partnerstwa.....	78
Mapa. 26. Pomniki przyrody w obszarze Partnerstwa.	79
Mapa. 27. Korytarze ekologiczne w obszarze Partnerstwa.....	80
Mapa. 28. Projekty na terenie gminy Banie na tle obszarów chronionych.	104
Mapa. 29. Projekt gminy Bania na tle wyników waloryzacji z 2010 r. oraz wyników inwentaryzacji przyrodniczej dla obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050.....	105
Mapa. 30. Projekt gminy Bania na tle wyników waloryzacji z 2010 r. oraz wyników inwentaryzacji przyrodniczej dla obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050.....	106
Mapa. 31. Projekty na terenie gminy Cedynia na tle obszarów chronionych.	107
Mapa. 32. Mapa. 29. Projekty na terenie gminy Cedynia na tle obszarów chronionych.	107
Mapa. 33. Projekt gminy Cedynia na tle wyników waloryzacji z 2010 r.	108
Mapa. 34. Projekt gminy Cedynia na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	108
Mapa. 35. Projekt gminy Cedynia na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	109
Mapa. 36. Projekty na terenie gminy Chojna na tle obszarów chronionych.	110
Mapa. 37. Projekty na terenie gminy Chojna na tle obszarów chronionych.	110
Mapa. 38. Projekt gminy Chojna na tle wyników waloryzacji z 2010 r.	111
Mapa. 39. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	111
Mapa. 40. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	112

Mapa. 41. Projekt gminy Chojna na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 oraz Ostoja Cedyńska PLB320017.....	112
Mapa. 42. Projekt gminy Chojna na tle wyników waloryzacji z 2010 r.	114
Mapa. 43. Projekty na terenie gminy Mieszkowice na tle obszarów chronionych.....	115
Mapa. 44. Projekt gminy Mieszkowice na tle wyników waloryzacji z 2010 r.....	115
Mapa. 45. Projekt gminy Mieszkowice na tle wyników waloryzacji z 2010 r.....	116
Mapa. 46. Projekty na terenie gminy Moryń na tle obszarów chronionych.	117
Mapa. 47. Projekt gminy Moryń na tle wyników waloryzacji z 2010 r.	118
Mapa. 48. Projekt gminy Moryń na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Wzgórze Moryńskie PLH320055 oraz Ostoja Cedyńska PLB320017.....	118
Mapa. 49. Projekty gminy Moryń na tle wyników waloryzacji z 2010 r.....	120
Mapa. 50. Projekt gminy Moryń na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Wzgórze Moryńskie PLH320055 oraz Ostoja Cedyńska PLB320017.....	120
Mapa. 51. Projekty na terenie gminy Widuchowa na tle obszarów chronionych.	121
Mapa. 52. Projekt na terenie gminy Widuchowa na tle obszarów chronionych.	122
Mapa. 53. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.	122
Mapa. 54. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	123
Mapa. 55. Projekty gminy Widuchowa na tle wyników waloryzacji z 2010 r.....	123
Mapa. 56. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników waloryzacji z 2010 r.	124
Mapa. 57. Projekt gminy Widuchowa na tle wyników inwentaryzacji w ramach PZO na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.	125
Mapa. 58. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński na tle obszarów chronionych.	126
Mapa. 59. Projekt planowany do realizacji przez powiat gryfiński na tle obszarów chronionych.	126
Mapa. 60. Projekt gminy Moryń znajdujący się w obszarze zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Morzycko.	129
Mapa. 61. Projekt gminy Moryń znajdujący się w obszarze zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Morzycko.	130
Mapa. 62. Pomniki przyrody ożywionej w pobliżu projektowanej ścieżki rowerowej w gminie Chojna - - pomnik przyrody ożywionej – drzewo – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	132
Mapa. 63. Pomnik przyrody w pobliżu działek objętych projektowanymi zadaniami w gminie Moryń - pomnik przyrody ożywionej – drzewo – robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i>	132
Mapa. 64. Pomnik przyrody w pobliżu planowanego zadania dot. rewitalizacji terenów zielonych na terenie gminy Widuchowa – pomnik przyrody ożywionej – drzewo – cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	133
Tabela 1. Działania i typy projektów przewidziane dla realizacji poszczególnych celów szczegółowych Strategii.	10
Tabela 2. Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista podstawowa (Lista A).	11
Tabela 3. Zestawienie projektów przewidzianych do realizacji – lista rezerwowa (Lista B).	36
Tabela 4. Liczba ludności na 1 km ² w powiecie gryfińskim w latach 2013-2023.....	55
Tabela 5. Liczba ludności w roku 2023 w samorządach stanowiących Partnerstwo.....	55
Tabela 6. JCWP zlokalizowane na terenie powiatu gryfińskiego.....	65
Tabela 7. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd.....	67
Tabela 8. Sieć kanalizacyjna w powiecie i gminach.....	68
Tabela 9. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach.....	68
Tabela 10. Sieć wodociągowa w powiecie oraz gminach.....	69
Tabela 11. Źłóża surowców w powiecie gryfińskim.....	70
Tabela 12. Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski – miejscowość Żórawki.....	72
Tabela 13. Liczba zabytków nieruchomych w poszczególnych gminach obszaru Partnerstwa.....	81

Tabela 14. Zestawienie działań wynikających z zapisów Strategii wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska..... 91

Rycina 1. Krainy klimatyczne województwa zachodniopomorskiego. (Źródło: „Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego”)..... 63

Spis załączników

Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora prognozy